

SOTKAMON KUNTA

Vuokatin osayleiskaava 2035

Kaavaselostus

Sotkamon kunnanvaltuusto on kokouksessaan 26.10.2020 §40 hyväksynyt osa-alueen 1 ja samalla palauttanut osa-alue 2 jatkovalmisteluun.

Kaavaselostusta ei ole muokattu päätöksen johdosta.

Sisällysluettelo

1	PERUS- JA TUNNISTETIEDOT SEKÄ KAAVAN TARKOITUS	1
2	LÄHTÖKOHDAT	2
2.1	Alueen yleiskuvaus	2
2.2	Luonnonympäristö	2
2.2.1	Kallio- ja maaperä	2
2.2.2	Vesiolot	4
2.2.3	Kasvillisuus ja eläimistö	5
2.2.4	Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit	7
2.2.5	Huomionarvoiset eläin- ja kasvilajit	7
2.2.6	Arvokkaat luontokohteet	8
2.3	Maisema	23
2.3.1	Maisemarakenne	23
2.3.2	Maisemakuva –maiseman nykytila	24
2.3.3	Maiseman arvot	24
2.4	Kulttuuriympäristö	25
2.4.1	Muinaisjäännökset	25
2.4.2	Rakennettu kulttuuriympäristö	27
2.5	Väestö, työpaikat, kauppa ja matkailu	27
2.5.1	Väestö	27
2.5.2	Työpaikat	28
2.5.3	Kauppa	28
2.5.4	Matkailu	29
2.6	Yhdyskuntatekniikka	30
2.6.1	Vesihuolto	30
2.6.2	Jätehuolto	30
2.7	Liikenne	31
2.7.1	Ajoneuvoliikenne ja liikennemäärät	31
2.7.2	Joukkoliikenne	32
2.7.3	Kevyt liikenne	33
2.7.4	Liikennejärjestelmä suunnitelma	35
2.8	Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt	36
2.8.1	Maaperä	36
2.8.2	Melu	38
2.9	Maanomistus	38
2.10	Suunnittelutilanne	38
2.10.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	38

2.10.2	Maakuntakaava ja vaihemaakuntakaavat	39
2.10.3	Yleiskaava.....	49
2.10.4	Asemakaava.....	50
2.10.5	Masterplan	50
2.10.6	Rakennusjärjestys.....	50
3	SUUNNITTELUN TAVOITTEET.....	50
3.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.....	50
3.2	Kunnan asettamat tavoitteet.....	51
3.3	Viranomaisten asettamat tavoitteet	51
3.4	Asukkaat ja sidosryhmät	52
3.4.1	Paikkatietokysely	52
4	OSAYLEISKAAPROSESSI	54
4.1	Alueen määrittely	54
4.2	Osayleiskaavaluonnos	54
4.3	Osayleiskaavaehdotus.....	54
4.4	Osayleiskaava	54
5	OSAYLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT.....	54
5.1	Yleistä.....	54
5.2	Vaihtoehdot	54
5.3	Aluevaraukset ja niiden perustelut.....	55
5.3.1	Keskustatoiminnot ja kaupalliset palvelut.....	55
5.3.2	Työpaikka-alueet, palvelut ja teollisuus	55
5.3.3	Pysyvä asuminen	57
5.3.4	Loma-asutus ja matkailu.....	58
5.3.5	Virkistys ja vapaa-aika	61
5.3.6	Metsätalousalueet	63
5.3.7	Vesialueet.....	64
5.3.8	Luonnon-, maiseman- ja kulttuuriympäristön suojelu	64
5.3.9	Ympäristöhäiriöt	67
5.3.10	Liikenne.....	68
5.3.11	Muut merkinnät	69
5.3.12	Yleismääräykset.....	70
5.4	Kaavan suhde tavoitteisiin ja suunnitelmiin.....	70
5.4.1	Suhde yleiskaavan sisältövaatimukseen.....	70
5.4.2	Suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin (VAT)	71
5.4.3	Suhde maakuntakaavaan	72
6	YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET.....	76
7	TOTEUTTAMINEN	82

7.1	Osayleiskaavan oikeusvaikutukset	82
7.1.1	Suunnittelun ohjausvaikutus	82
7.1.2	Maakuntakaavan/ seutukaavan ohjausvaikutus.....	82
7.1.3	Vaikutus viranomaisiin	82
7.1.4	Rakennusjärjestys.....	82
7.1.5	Yleiskaavan ja muun lainsäädännön mukaisen päätöksenteon suhde	82
7.2	Rakentaminen osayleiskaava-alueella.....	82
8	SUUNNITTELUVAIHEET	83

LIITTEET:

Liite 1:	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
Liite 2:	Luontoselvitys
Liite 3:	Maisemaselvitys
Liite 4:	Vuokatin liikennejärjestelmäsuunnitelma
Liite 5:	Arkeologinen inventointi
Liite 6:	Kooste rakennetun kulttuuriympäristön kohteista
Liite 7:	Yleiskaavan mukaisen rakentamisen vaikutukset Vuokatin pohjavesialueeseen
Liite 8:	Ehdotuksen palaute ja vastine
Liite 9:	EhdotuksenII palaute ja vastine

15.9.2020

Vuokatin osayleiskaava 2035

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT SEKÄ KAAVAN TARKOITUS

Selostus liittyy 15.9.2020 päivättyyn Vuokatin osayleiskaava 2035 kaavakarttaan.

Vuokatin osayleiskaava-alue sijaitsee Sotkamon kunnassa noin 7 kilometriä Sotkamon keskustasta länteen. Kajaaniin Vuokatista on matkaa noin 35 km. Yleiskaavoitettavan alueen pinta-ala on noin 2700 hehtaaria.

Kaava-alue alkaa heti kirkonkylän länsipuolelta, Hirvenniemestä ja ulottuu lännessä pitkälle Nuasjärveen pistävän Kaarreniemen kärkeen. Pohjoisessa alue rajautuu Pirttijärveen ja siitä länteen johtavaan Tenetin virtaan, joka laajenee Mujehoulunjoeksi ennen Nuasjärveen yhtymistä. Etelässä raja kulkee Leivolankylän ja Vuokatinvaaran kautta Hyvölänkylän eteläpuolitse Nuasjärveen Kivilahden kohdalla. Rajaus ilmenee oheisesta kuvasta.

Kuva 1: Suunnittelualueen rajaus on osoitettu sinisellä katkoviivalla.

Vuokatti on kansainvälinen ympärivuotinen matkailukeskus, jonne sijoittuu myös muuta elinkeinotoimintaa, palveluita ja vakituista asutusta. Vuokatin yleiskaavoituksen tavoitteena on varmistaa Vuokatin matkailualueen kehittyminen entistäkin vetovoimaisemmaksi aluekokonaisuudeksi matkailijoille, yrittäjille ja vakituksille asukkailla Sotkamo-Vuokatti Masterplanissa määritettyjen tavoitteiden mukaisesti, joita ovat Kaarreniemen-Pisterinniemen maankäytön kehittäminen, Länsirinteen alueen laajentaminen, Vuokatin ydinkeskusta laajentaminen ja palveluiden monipuolistaminen sekä yhtenäisen ns. keskuspuiston ulkoilu- ja virkistyskäytön turvaaminen. Lisäksi kaavalla selvitetään kaupan suuryksikön sijoittumista alueelle sekä Tervon ja Riivarin peltöjen maankäytön tehostamista.

15.9.2020

2 LÄHTÖKOHDAT

2.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue on Vuokatin laskettelurinteiden ympärille rakentunut monipuolinen matkailukeskittymä. Suunnittelualueella sijaitsee laskettelurinteiden lisäksi monia matkailijoita palvelevia toimintoja kuten hotelleja, kylpylä, golfkenttä, sisäaktiviteettipuisto SuperPark Vuokatti, hiihtotunneli sekä laajat verkostot retkeily- ja virkistystoimintoihin. Lisäksi alueella on lukuisia vapaa-ajan asuntoja, mutta myös vakituista asumista. Alueella sijaitsee myös Vuokatin urheiluopisto, joka tarjoaa ammatillista peruskoulutusta sekä aikuiskoulutusta liikunnan alalta. Suunnittelualueella sijaitsee myös pienteollisuus-alue ja tilaa vaativan kaupan alue suunnittelualueen itäosassa Hirvenniemen alueella.

2.2 Luonnonympäristö

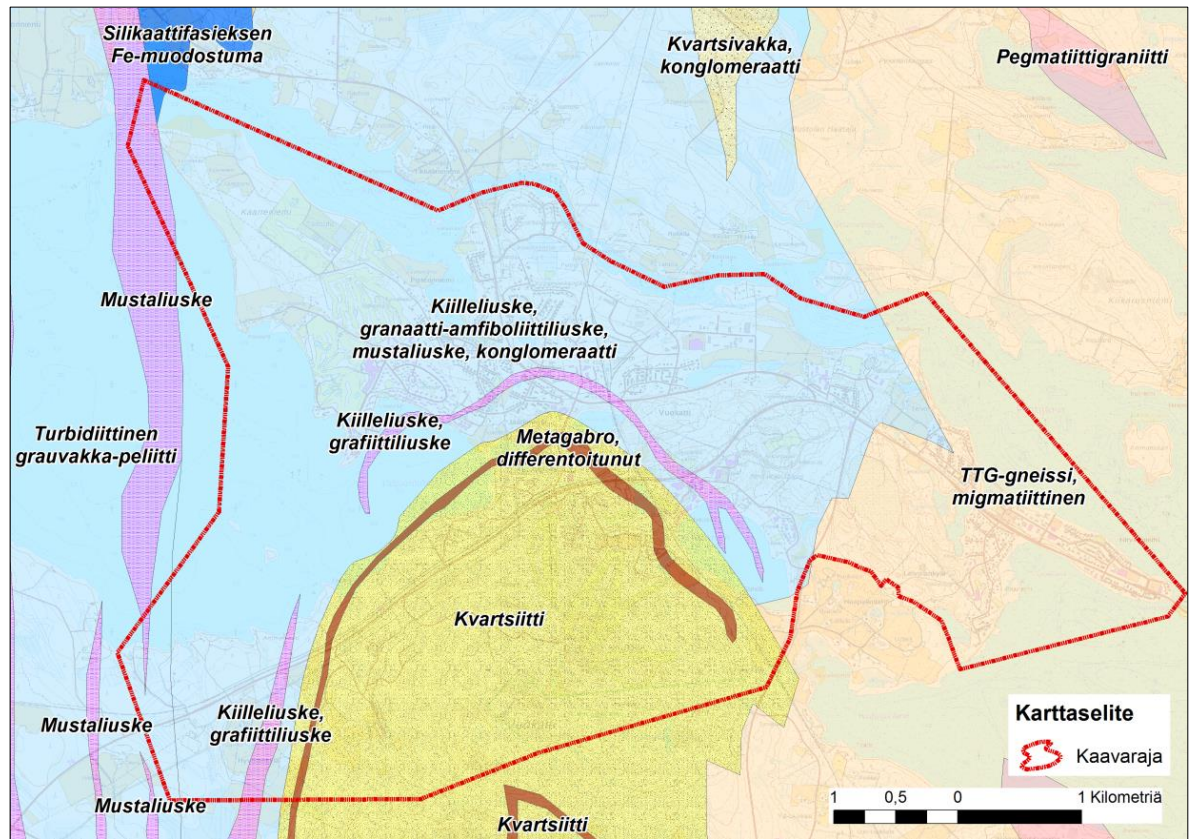
2.2.1 Kallio- ja maaperä

Vuokatti sijaitsee arkaaisen ja paleoprotoosien kallioperän rajalla. Vuokatin länsi- ja pohjoispuolella kallioperä koostuu ravinnepitoisista liuskeista (kiilleliuske, granaatti-amfiboliittiliuske, mustaliuske, konglomeraatti). Itäpuolella kallioperässä on puolestaan arkaaista migmaattista gneissia. Itse Vuokatin alueella kallioperä on kvartsiittia ja sen huiput ovat jäänteitä muinaisesta poimuvuoristosta, joka on kulkenut Pohjois-Karjalasta Kainuun kautta Lappiin.

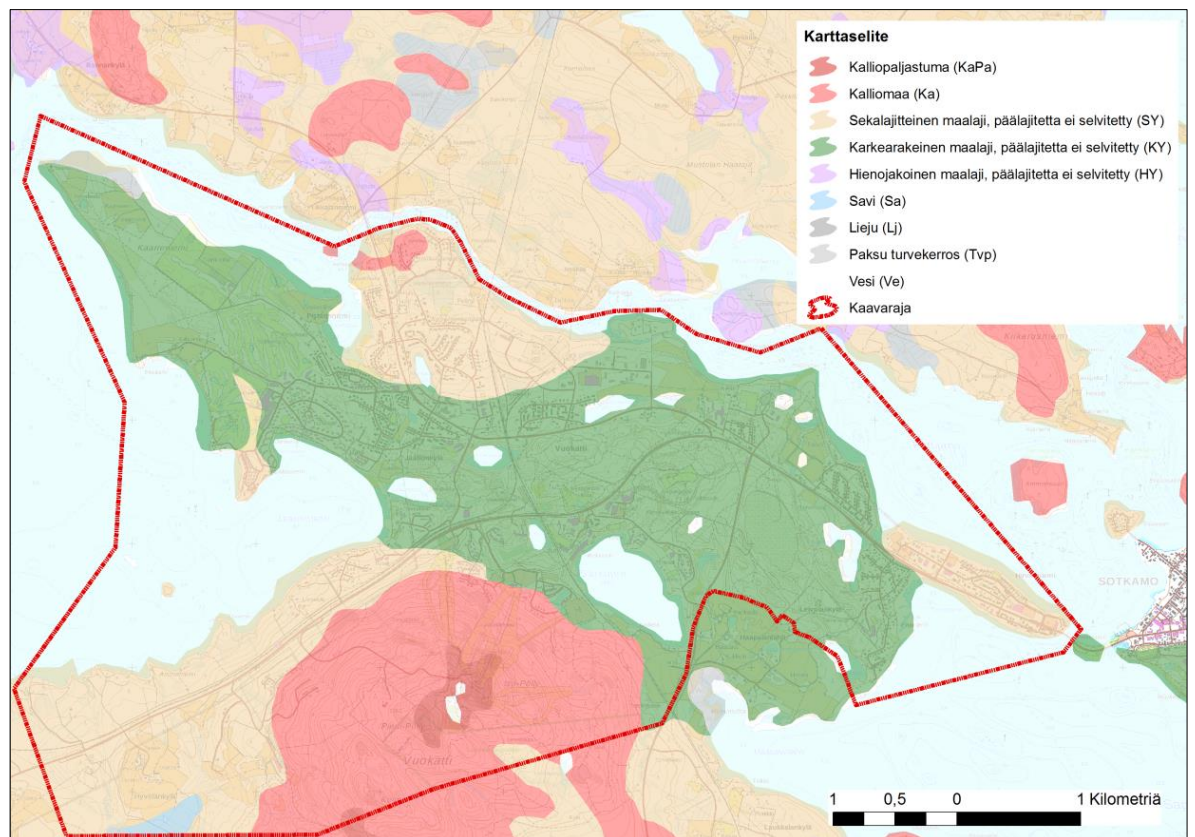
Vuokatin alueella maaperä on kalliomaata, jota reunustavat moreenimaat. Vaaran pohjoispuolelle on kerrostunut matala Vuokatinharju, joka kuuluu koko Kainuuta halkovaan luode-kaakko-suuntaiseen harjujaksoon. Harjun syntyvaiheessa aluetta peitti Sotkamo-Pielisen jäärvi, joka ulottui etelässä Pieliselle, idässä Kuhmoon, pohjoisessa Suomussalmelle ja lännessä Kajaaniin. Harju kerrostui Sotkamon jäärvivaiheen aikana syvään veteen. Harjun maa-aines on pääasiassa hiekkaa ja karkeaa hietaa. Sotkamon jäärvi, joka oli mannerjäätikön patoama järvi, oli noin 40 metriä ylempänä silloista Itämeren pintaa. Sen korkeimmat rannat ovat Vuokatin alueella nähtävissä Vuokatinvaaran rinteillä tasolla +195 – + 200 m mpy. Sulamisen seurauksena jään reuna perääntyi Kajaanin tasalle, jäärvi purkautui Itämereen ja siitä tuli Itämeren lahti. Jäärven purkautuminen tapahtui noin 9 500 vuotta sitten. Vuokatin harjualueella on lukuisia fossiilisia dyynimuodostumia.

Harjumuodostuman pohjoispuolella Kohveronkankaalla maaperä on moreenia ja hieman kalliomaata. Savimaita on hieman Hyvölänkylän alueella.

15.9.2020

Kuva 2: Selvitysalueen kallioperä (GTK 2017).

Kuva 3: Selvitysalueen maaperä (GTK 2017).

15.9.2020

Alueen maisemakuvaa hallitsevan Vuokatinvaaran pinnanmuodot ovat jyrkkäpiirteisiä. Avokallioisia lakialueita erottavat kapeat laaksot ja rotkot, joiden pohjalla virtaa pieniä puroja. Korkeimmat lakipaikat Iso Pölly ja Pieni Pölly ovat tasoilla 326 m mpy ja 335 m mpy. Vuokatin harjumuodostuman korkeimmat kohdat kohoavat noin tasoon +180 - +185 m mpy. Nuasjärven keskivedenkorkeus on 137,9 m mpy.

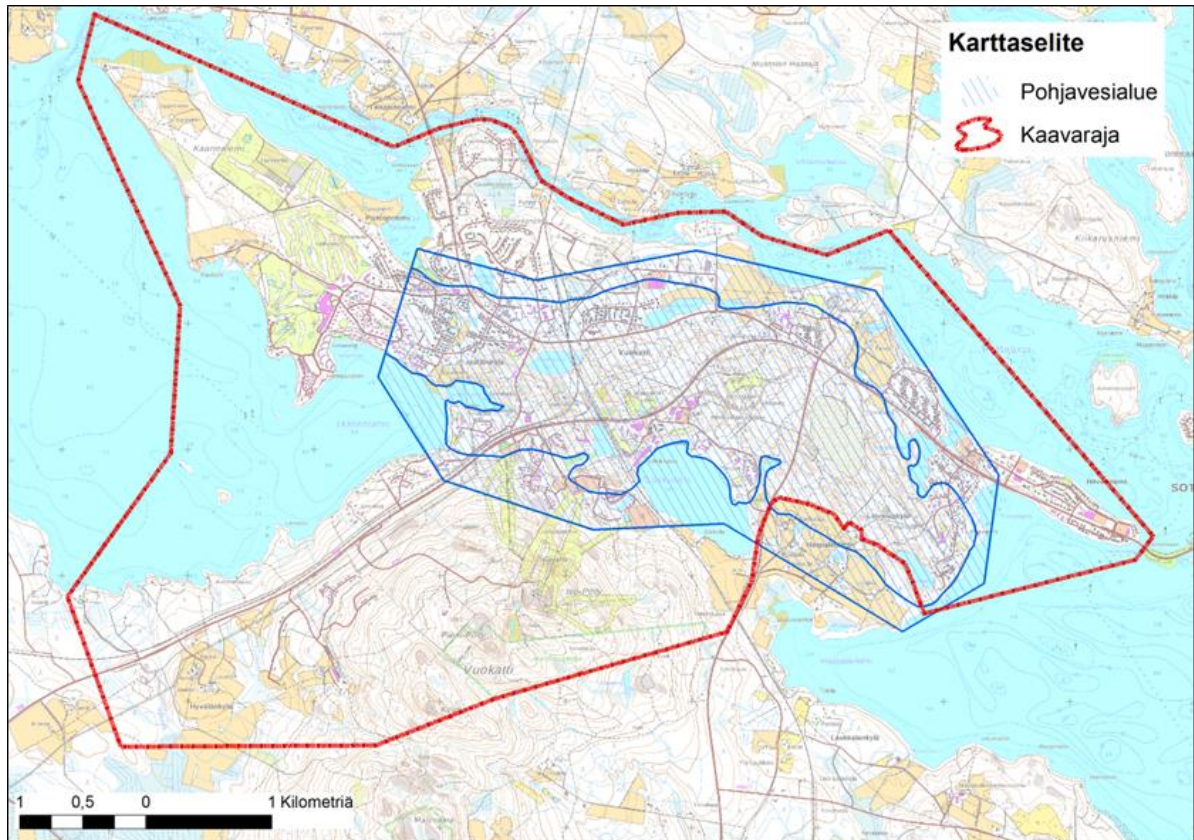
2.2.2 Vesiolot

Kaava-alueella on Vuokatin pohjavesialue (1176502 A), joka sijaitsee Nuasjärven, Pirttijärven ja Iso-Sapsojärven välisellä alueella. Pohjavesialue luokitellaan I-luokan pohjavesialueeksi ja sen kokonaispinta-ala on 9,53 km². Varsinaisen pohjaveden muodostumisalueen pinta-ala on 5,92 km². Pohjaveden päävirtaus on Vuokatin pohjavesialueen länsiosassa länteen ja Kankaalan Leivonkylän alueella kaakkoon.

Alueen länsiosassa pohjavettä purkautuu runsaasti Jäätiönlahteen. Itäosassa pohjaveden päävirtaussuunta on päinvastainen ja osa vedestä purkautuu Iso-Sapsojärveen ja osa Rauramonlammen kautta Pirttijärveen. Alueen itäosassa pohjavesiolot ovat antikliiniset. Länsiosa saa täydennystä pohjavesiinsä myös ympäristöstään, etenkin Vuokatinvaaran suunnasta tulevasta valunnasta.

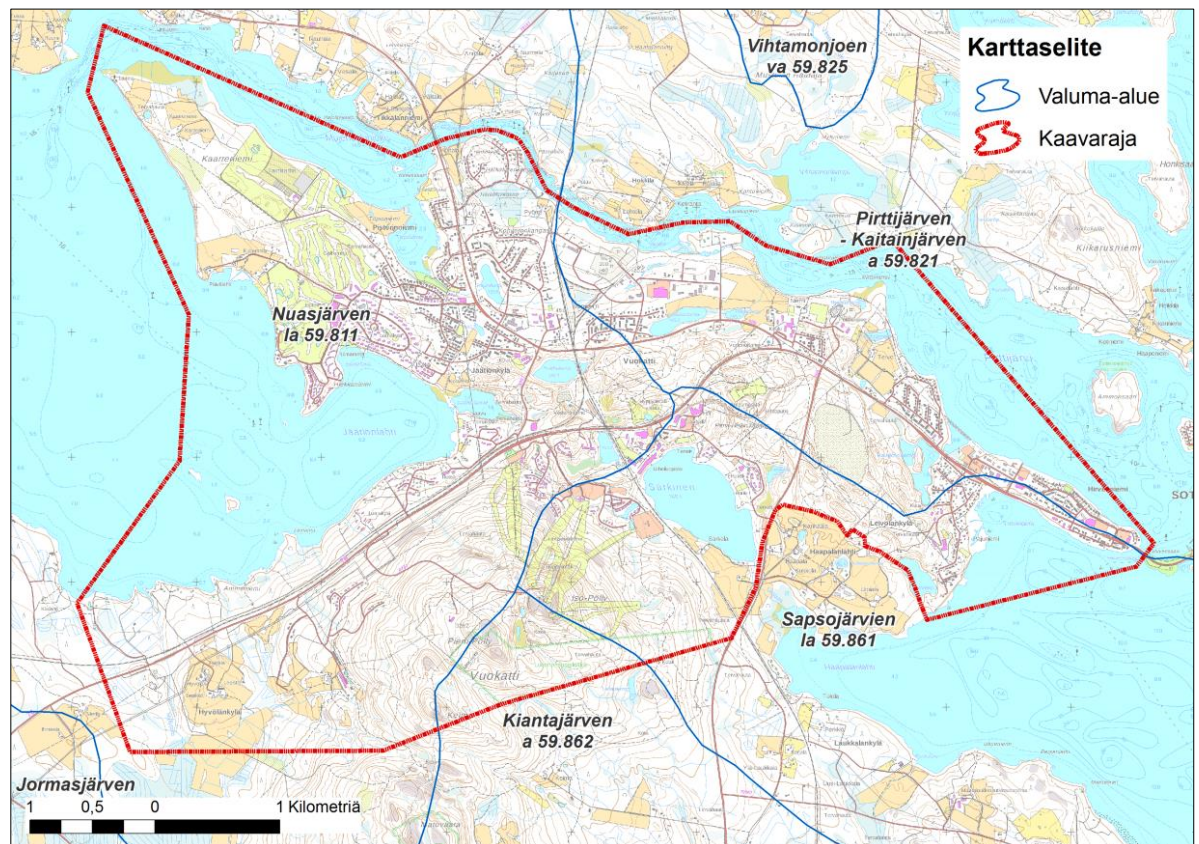
Vuokatinvaaran rinteillä ilmenee kasvillisuudessa monin paikoin pohja- tai orsivesivaikutus.

Kaava-alue sijoittuu Nuasjärvi (59.811), Pirttijärven - Kaitainjärven (59.821) Sapsojärvien (59.861) ja Kiantajärven (59.862) valuma-alueille.

Kuva 4: Vuokatin pohjavesialue (SYKE 2017).

15.9.2020

Kuva 5: Kaava-alueen valuma-alueet (SYKE 2017).

2.2.3 Kasvillisuus ja eläimistö

Kasvimaantieteellisessä aluejaossa Sotkamo kuuluu keskiboreaaliseen vyöhykkeeseen ja suoaluejaossa Pohjanmaan–Kainuun aapasuoalueeseen.

Vuokatin metsät ovat valtaosin kuusivaltaisia tuoreita puolukka-mustikkatyypin kankaita, jotka vaihtuvat pohjoisessa harjualueen kuivahkoihin variksenmarja-puolukkatyypin ja kuiviin variksenmarja-kanervatyypin kangasmännikköihin. Vuokatin rinteillä on myös lehtomaista metsäkurjenpolvi-käenkaali-mustikkatyypin kangasta sekä hieman lehtokasvillisuutta. Lakialueella on pienialaisia kalliomänniköitä. Selvitysalueen lehdot ovat metsäkurjenpolvi-käenkaali-oravanmarjatyypin tuoreita lehtoja tai kosteita suurruoho- ja saniaislehtoja. Lehdot sijoittuvat Vuokatin, Ammeniemien ja Täiniemen alueille. Vuokatin rinteellä lehdot keskittyvät norojen varsille. Selvitysalueen merkittävin lehto on Täiniemen lehto, missä kasvaa myyränporrasta.

Vuokatin metsät ovat suurelta osin talousmetsiä, mutta alueella on myös metsälajistoltaan arvokkaita vanhoja metsiä kuten Vuokatin suojelualueen vanha metsä ja siihen rajautuva Pieni-Polly-Keiman metsä. Kaarreniemellä metsät ovat tuoreita kuusikankaita tai kuivahkoja ja kuivia mäntykankaita.

Soita on alueella vähän. Laajemmat korvet on etupäässä ojitettu. Laajimmat luonnontilaiset suot ovat luhtia ja saranevoja. Laajin luonnontilainen suo on Kaarreniemien kärkeä, missä on isovarpurämettä ja siihen liittyvä laaja avoluhta, jota reunustaa metsä ja pajuluhta. Vuokatin alueella suot ovat pienialaisia notkopaikoissa ja norojen varsilla olevia rämeitä, korpirämeitä, saranevoja sekä reheviä korpia.

15.9.2020

Alueen merkittävimmät korpityypit ovat uhanalaiset juolasara-, ruoho-, lehto- ja saniais- korvet. Juolasarakorvet ovat pienialaisia. Ruohokorvet keskittyvät Vuokatin alueelle. Alueella on myös kangas-, ruohomustikka- ja metsäkortekorpea. Alueen merkittävin korpi on Ammeniemien korpi, missä on tihkupintaista saniais- ja ruohokorpea sekä kangas-, metsäkorte- ja muurainkorpea. Alueella on myös muutama suursaranevakuvio ja pienialaisesti sara- ja lettorämettä.

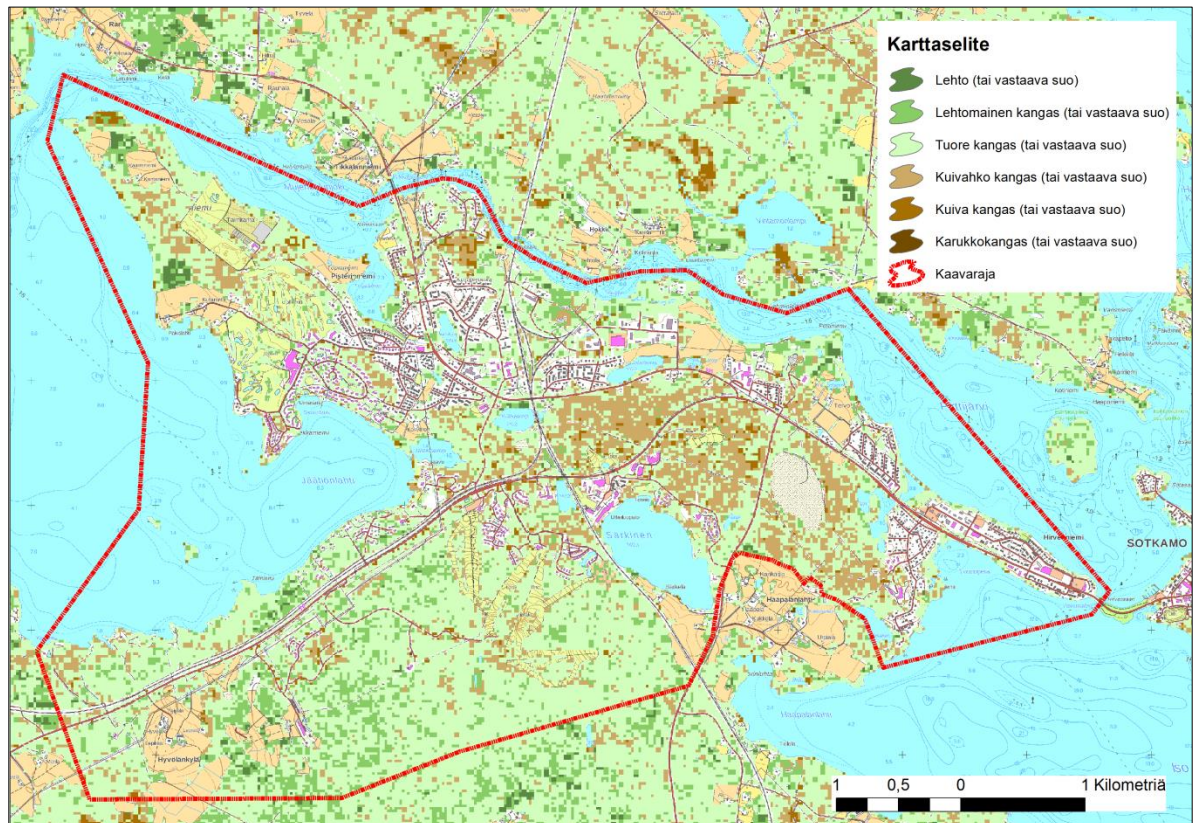
Vuokatin alueen luonnon monimuotoisuutta lisäävät useat norot, joiden varressa on yleensä korpi- ja lehtokasvillisuutta. Norojen kenttäkerrosta leimaa yleisesti metsäkorte, hiirenporras, isoalvejuuri, metsäimarre, korpi-imarre, nurmilauha ja metsäkurjenpolvi. Useat norot alkavat lähteiköstä tai noron varrella on tihkupintaa. Yleisimmät lähteisyyttä ilmentävät lajit ovat suokelkto, lähdelehmä ja korpilehmä.

Nuasjärven puolella vesi- ja rantakasvillisuus on varsin karua. Rehevin vesikasvillisuus on Jäätiönlammella. Ruovikoita on Kaarreniemien etelärannalla ja Täiniemellä. Iso Sapsjärven rannalla on myös ruovikoita. Harjuaalueella olevien järvien ja lampien ranta- ja vesikasvillisuus on karua. Vuokatin kaava-alueen pesimälinnustoselvityksen maastokartoituksessa kesällä 2016 havaittiin yhteensä 97 lintulajia, joista 83 lajia tulkittiin alueella varmasti tai todennäköisesti pesiväksi. Kaava-alueen monipuolisten elinympäristöjen vuoksi lajistossa on useita vesi- ja rantalintulajeja, ihmisvaikutuksen piirissä viihtyvää kulttuurilajistoa sekä vanhan metsän lintulajistoa.

Kaava-alueen merkittävimmät linnustolliset arvot sijoittuvat Vuokatin vaaran alueelle vanhoihin ja iäkkäisiin sekä runsaslahopuustoihin kuusivaltaisiin havumetsiin, joissa esiintyy useita suojelullisesti arvokkaita ja uhanalaisia lintulajeja. Osa alueesta on arvotettu myös kansallisesti arvokkaaksi lintualueeksi Sotkamons vaarajakson metsien FINIBA-alueena. Vastaavaa elinympäristöä esiintyy pienialaisemmin ja laikuittaisemmin myös Ammeniemien alueella sekä Kaarreniemien kärjessä. Linnustollisesti arvokas kohde on myös Hiekkaniemen edustan pieni saari, jossa pesii noin 100–150 paria naurulokkeja sekä muutamia pikkulokkeja, kalalokkeja sekä kalatiroja.

Alueella elää myös vanhoissa metsissä eläviä hyönteisiä kuten aurorakuoriainen. Saukosta on tehty havaintoja Mujehoulunjoelta. Saukko käyttää Mujehoulunjokea liikkumiseen.

15.9.2020

Kuva 6: Kaava-alueen kasvupaikat (LUKE 2017).

2.2.4 Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyyppit

Kaava-alueelta on tiedossa yksitoista uhanalaista ja neljä silmälläpidettävää luontotyyppiä.

- Juolasarakorvet (EN)	- Lettorämeet (VU)
- Metsäkortekorvet (EN)	- Metsäluhdet (VU)
- Vanhat kuusivaltaiset tuoreet kankaat (VU)	- Lähteiköt (VU)
- Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	- Havumetsävyöhykkeen kangasmaiden
- Kangaskorvet (VU)	- Vanhat kuusivaltaiset lehtomaiset kankaat (NT)
- Lähdekorvet (VU)	- Havumetsävyöhykkeen kangasmaiden latvapurot (NT)
- Ruoho-mustikkakorvet (VU)	- Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)
- Ruohokorvet (VU)	- Harjulammet (NT)
- Saniaiskorvet	

2.2.5 Huomionarvoiset eläin- ja kasvilajit

Erittäin uhanalaisesta (EN) peltorusojuuresta on havaintotieto, mutta sen tarkka kasvupaikka ei ole tiedossa. Peltorusojuuri on lemmikkikasveihin kuuluva viljapeltujen vanha rikkakasvi. Nykyisin laji on suuresti harvinaistunut ja monin paikoin lähes hävinnyt. Todennäköistä on, että laji on hävinnyt alueelta. Jäätiönlammen kasvistoon kuuluvat alueellisesti uhanalaiset (RT) tankeakarvalehti ja nevaimarre.

Lisäksi alueella on luontodirektiivin liitteessä II ja IV mainitun myyränportaan kasvupaikka. Laji on rauhoitettu, mutta ei uhanalainen. Myyränportaan kasvupaikka on Täi-

15.9.2020

niemen lehdossa. Silmälläpidettävät rusokantokääpä (NT) ja pohjanrypykkä (NT) esiintyvät alueen vanhoissa metsissä.

Silmälläpidettävän (NT) liito-oravan reviirejä on alueella useita. Laji on myös luontodirektiivin liitteen IV(a) laji. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikat sijoittuvat Vuokatin rinteille, Ammenimen ja Täiniemen alueelle. Lisäksi Härkökiven asemakaava-alueella on liito-oravakohde, joka löydettiin vuonna 2006.

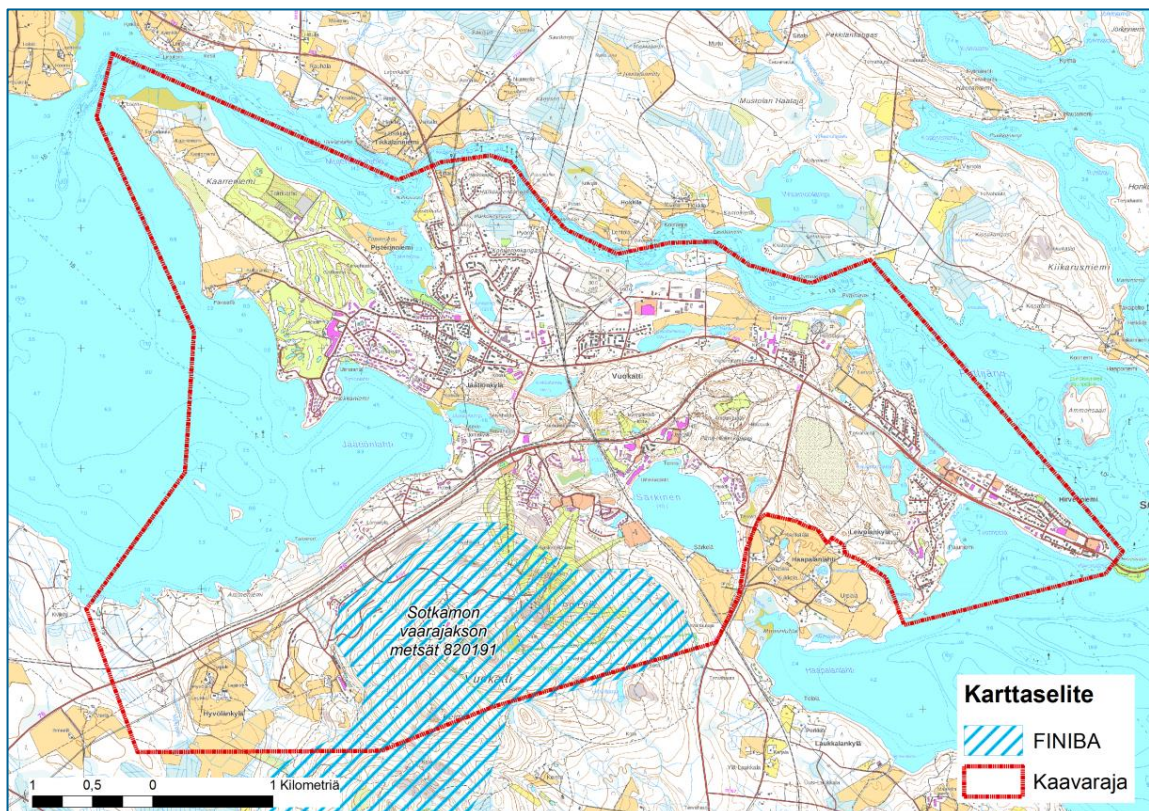
Pesimälinnustokartoituksessa havaittiin yhteensä 44 suojelullisesti arvokasta lintulajia, joista 33 lajia tulkittiin pesivän alueella. Useat uhanalaiseksi luokitellut lajit ovat vesi- ja rantaelinympäristöjen sekä vanhojen metsien lajeja, mutta joukossa on myös useita kulttuurivaikutteisilla alueilla esiintyviä lajeja.

Erittäin uhanalaiseksi (EN) arvioituja lajeja ovat tukkasotka ja tukkakoskelo, mustakurkku-uikku, selkälokki ja räystäspääsky. Vaarantuneita (VU) lajeja ovat haapana, isokoskelo, taivaanvuohi, naurulokki, tervapääsky, törmäpääsky, hömötiainen, töyhtötiainen, varpunen, viherpeippo, punatulku ja pajusirkku.

Silkkiuikku, kanahaukka, pikkutylli, kuovi, haarapääsky, kivitasku ja punavarpunen ovat silmälläpidettäviä lajeja (NT). Alueellisesti uhanalaisia lajeja (RT) ovat pikkutylli, kivitasku sekä tilitatti.

2.2.6 Arvokkaat luontokohteet

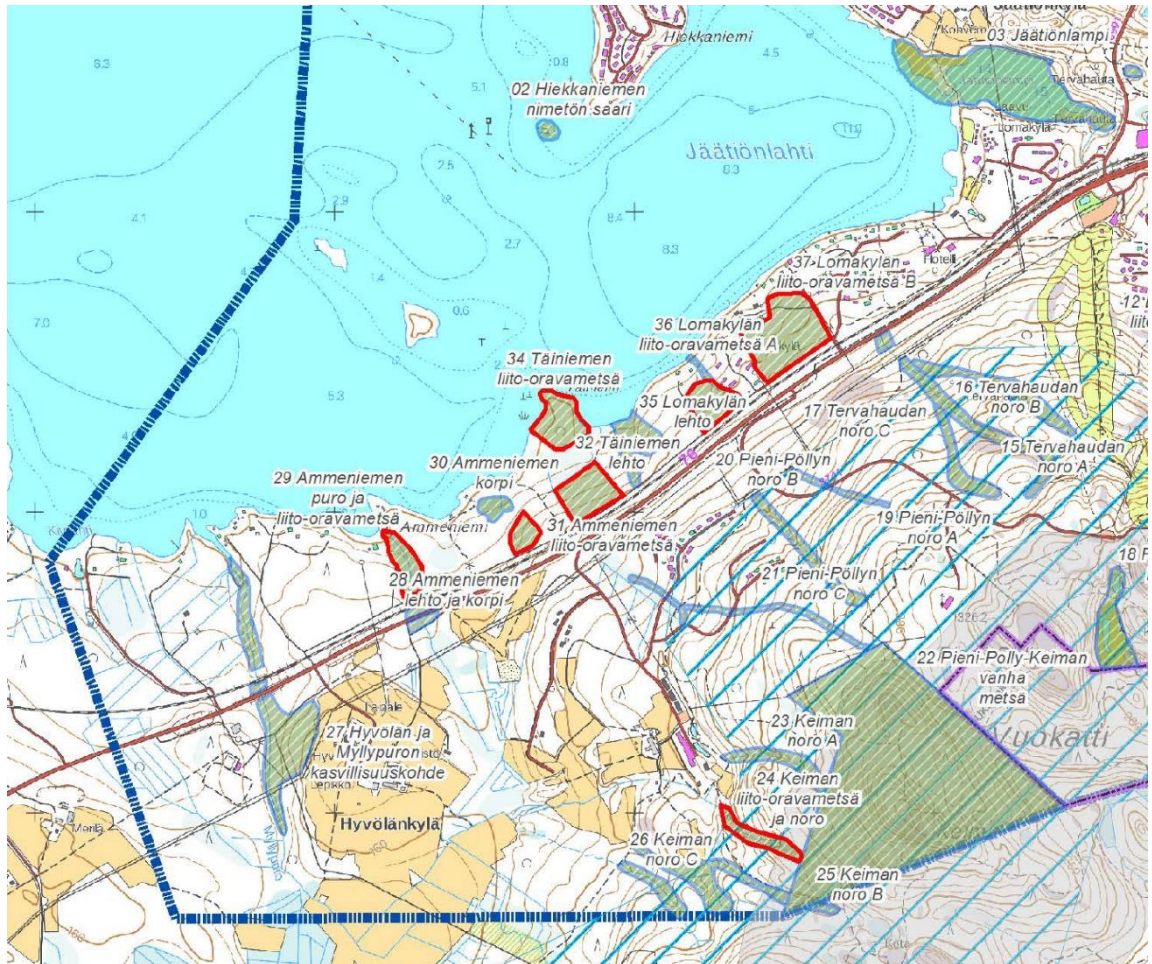
Alueelle ei sijoitu Natura-alueita. Alueella on Vuokatin suojelualue, joka on vanhojen metsien suojelualue (VMA110092). Osa kaava-alueen eteläosasta kuuluu laajempaan kansallisesti tärkeään Sotkamon vaarajakson metsien (820191) FINIBA-alueeseen (kuva 7). Vuokatti-Koljolanvaara (KA0110070) on kansallisesti arvokas kallioalue.

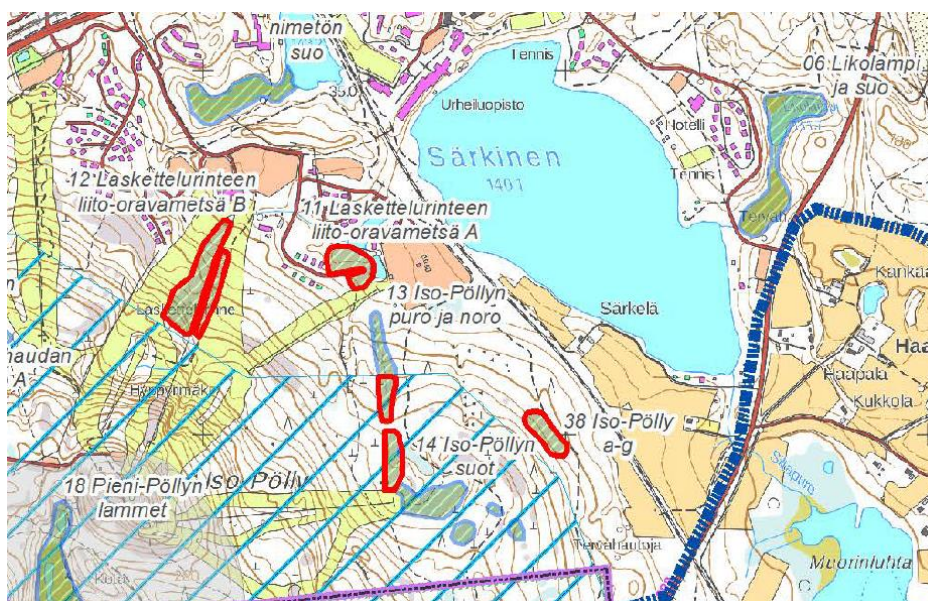
Kuva 7: Sotkamon vaarajakson metsät (820191) FINIBA-alueen pohjoisosaa sijoittuu kaava-alueelle.

15.9.2020

Suunnittelualueen merkittävät luontokohteiden sijainnit ilmenevät oheisista kuvista. Tarkemmat kuvaukset löytyvät luontoselvityksestä, joka on kaavaselistuksen liitteenä.

Kuva 8: Nuasjärven ranta-alueen ja Vuokatin vaaran länsipuolen luontokohteet

Kuva 9: Vuokatin vaaran lakialueen ja itärinteen luontokohteet

The map shows the coastal area of Kaarreniemi, with the proposed defense structure highlighted in blue. Key locations labeled include Kaarreniemi, Taimela, Tikkalanniemi, and various smaller islands and points like Lehto, Kesti, and Vesala. The map also displays water depths and topographic contours.

Y-tunnus 2474031-0
Kotipaikka Helsinki

15.9.2020

1. Kaarreniemen rantasuo

Pinta-ala:	9,4 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Taivaanvuohi (VU)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Metsäluhta (VU)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä

Kuva 12: Kaarreniemen rantasuo.

2. Hiekkaniemen nimetön saari

Pinta-ala:	0,4 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Naurulokki (VU)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	-
Arvoluokka:	Seudullisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Linnusto

3. Jäätiönlampi

Pinta-ala:	10,3 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Nevaimarre (RT), tankeakarvalehti (RT)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Ruohokorvet (VU), lähteiköt (VU)
Arvoluokka:	Seudullisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Arvokas lajisto, kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava lähde.

4. Hakalanlammen suo

Pinta-ala:	0,5 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-

15.9.2020

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyytit:	-
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä.

5. Rauramonlammen suo

Pinta-ala:	1,4 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyytit:	Juolasarakorvet (EN)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.
Lähteet:	PSV-Maa ja Vesi 2003 ja maastokartoitus 2016

Kuva 13: Rauramonlammen suo.

6. Likolampi ja suo

Pinta-ala:	2,8 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyytit:	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

7. Hyppyrinmäen lampi ja suo

Pinta-ala:	1,4 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-

15.9.2020

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Harjulammet (NT)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

8. Kuikkalammen nimetön suo

Pinta-ala:	0,2 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	-
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä.
Lähteet:	Venetvaara 1998

9. Vedenottamon nimetön suo

Pinta-ala:	0,2 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	-
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä.
Lähteet:	Venetvaara 1998

10. Vuokatin nimetön suo

Pinta-ala:	2,0 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Ruohokorvet (VU)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	-
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

11. Laskettelurinteen liito-oravametsä A

Pinta-ala:	0,9 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Liito-orava (NT)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Luontodirektiivin liitteen IV(A) laji
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

15.9.2020

12. Laskettelurinteen liito-oravametsä B

Pinta-ala:	2,5 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Liito-orava (NT) (Myrskytuhojen johdosta alue ei ole enää sovelias liito-oravalle. Tarkastettu keväällä 2018/Jouko Saastamoinen Kainuun ELY-keskus)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Lähteiköt (VU), tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU), havumetsävyöhykkeen kangasmaiden purot (VU) ja kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Luontodirektiivin liitteen IV(A) laji ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava lähde ja noro.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016, Eliölajit-tietojärjestelmä (TAXON)

13. Iso-Pöllyn puro ja noro

Pinta-ala:	2,5 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Lähteiköt (VU), ruohokorvet (VU), vanhat kuusivaltaiset tuoreet kankaat (VU), vanhat kuusivaltaiset lehtomaiset kankaat (NT) ja kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Liito-orava (NT), rusokantokääpä (NT) ja pohjanrypykkä (NT)
Arvoluokka:	Seudullisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Luontodirektiivin liitteen IV(A) laji. Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.
Lähteet:	Venetvaara 1998, maastokartoitus 2016 ja Eliölajit-tietojärjestelmä (TAXON)

14. Iso-Pöllyn suot

Pinta-ala:	2,5 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Juolasarakorvet (EN), lettorämeet (VU)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.
Lähteet:	Venetvaara 1998 ja maastokartoitus 2016

15. Tervahaudan noro A

Pinta-ala:	2,3 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Ruohokorvet (VU), Lehtokorvet (VU), ruohomustikkakorvet (VU) ja kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas

15.9.2020

Suojeluperusteet:

Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.

Lähteet:

Venetvaara 1998 ja maastokartoitus 2016

16. Tervahaudan noro B

Pinta-ala:

2,4 ha

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:

-

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyytit:

Lähteiköt (VU) ja ruohokorvet (VU)

Arvoluokka:

Paikallisesti arvokas

Suojeluperusteet:

Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.

Lähteet:

Venetvaara 1998 ja maastokartoitus 2016

Kuva 14: Tervahaudan noro B

17. Tervahaudan noro C

Pinta-ala:

1,8 ha

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyytit:

Metsäkortekorvet (EN) ja ruohokorvet (VU)

Arvoluokka:

Paikallisesti arvokas

Suojeluperusteet:

Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.

Lähteet:

Venetvaara 1998 ja maastokartoitus 2016

15.9.2020

Kuva 15: Tervahaudan noro C.

18. Pieni-Pöllyn lammet

Pinta-ala:	2,6 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyytit:	Ruohokorvet (VU)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

Kuva 16: Pieni-Pöllyn etelälammen suolaidetta.

15.9.2020

19. Pieni-Pöllyn noro A

Pinta-ala:	0,6 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

20. Pieni-Pöllyn noro B

Pinta-ala:	1,8 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU) ja kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

21. Pieni-Pöllyn noro C

Pinta-ala:	2,1 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Lähteiköt (VU), ruohokorvet (VU), tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU) ja kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro ja lähteikkö.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

22. Pieni-Polly-Keiman vanha metsä

Pinta-ala:	42,0 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Vanhat kuusivaltaiset tuoreet kankaat (VU), ruohokorvet (VU) ja vanhat kuusivaltaiset lehtomaiset kankaat (NT)
Arvoluokka:	Maakunnallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	METSO luokka I. Vanha metsälajisto. Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

15.9.2020

Kuva 17: Keimanin vanhan metsän noron varressa on runsaasti lahopuuta.

23. Keiman noro A

Pinta-ala:	1,6 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Saniaiskorvet (VU) ja vanhat kuusivaltaiset lehtomaiset kankaat (NT)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

24. Keiman liito-oravametsä ja noro

Pinta-ala:	1,1 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Liito-orava (NT)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Ruohokorvet (VU) ja vanhat kuusivaltaiset lehtomaiset kankaat (NT)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Luontodirektiivin liitteen IV(A) laji. Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016 ja Eliölajit-tietojärjestelmä (TAXON)

25. Keiman noro B

Pinta-ala:	3,5 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-

15.9.2020

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Lähteiköt (VU), Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU), ruohokorvet (VU) ja kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

26. Keiman noro C

Pinta-ala:	1,2 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU), ruohokorvet (VU) ja kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

27. Hyvölän metsä ja Myllypuro

Pinta-ala:	6,4 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä
Lähteet:	Suunnittelukeskus Oy 1997 ja maastokartoitus 2016

28. Ammeniemen lehto ja korpi

Pinta-ala:	0,6 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Ruohokorvet (VU) ja tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä.
Lähteet:	FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy 2013

29. Ammeniemen puro ja liito-oravametsä

Pinta-ala:	1,5 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Liito-orava (NT)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas

15.9.2020

Suojeluperusteet:

Luontodirektiivin liitteen IV(A) laji. Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä.

Lähteet:

Suunnittelukeskus Oy 1997 ja maastokartoitus 2016

30. Ammeniemien korpi

Pinta-ala:

0,6 ha

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyytit:

Lähteiköt (VU), ruohokorvet (VU)

Arvoluokka:

Seudullisesti arvokas

Suojeluperusteet:

Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava lähde.

Lähteet:

Maastokartoitus 2016

Kuva 18: Ammeniemien korven lähteinen osa.

31. Ammeniemien liito-oravametsä

Pinta-ala:

1,1 ha

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:

Liito-orava (NT)

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyytit:

-

Arvoluokka:

Paikallisesti arvokas

Suojeluperusteet:

Luontodirektiivin liitteen IV(A) laji

Lähteet:

Maastokartoitus 2016

15.9.2020

32. Täiniemen lehto

Pinta-ala:	2,4 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Liito-orava (NT), myyränporrass (DIR)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyytit:	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU), kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)
Arvoluokka:	Seudullisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Luontodirektiivin liitteen IV ja II laji. Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

Kuva 19: Täiniemen lehto.

33. Täiniemen puro

Pinta-ala:	0,6 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyytit:	Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä.
Lähteet:	Venetvaara 2001 ja maastokartoitus 2016

15.9.2020

34. Täiniemen liito-oravametsä

Pinta-ala:	2,3 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Liito-orava (NT)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Vanhat kuusivaltaiset tuoreet kankaat (VU) ja vanhat kuusivaltaiset lehtomaiset kankaat (NT)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Luontodirektiivin liitteen IV(A) laji
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

35. Lomakylän lehto

Pinta-ala:	1,4 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Liito-orava (NT)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU) ja kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Luontodirektiivin liitteen IV(A) laji ja kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

36. Lomakylän liito-oravametsä A

Pinta-ala:	2,0 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Liito-orava (NT)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU) ja kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Luontodirektiivin liitteen IV(A) laji ja kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

37. Lomakylän liito-oravametsä B

Pinta-ala:	5,0 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Liito-orava (NT)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Luontodirektiivin liitteen IV(A) laji
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

38. Iso-Pölly a-g liito-oravametsä

Pinta-ala:	1,0 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Liito-orava (NT)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Luontodirektiivin liitteen IV(A) laji

15.9.2020

Lähteet:

Kainuun ELY-keskus 2016

39.Iso-Pöly 2 liito-oravametsä (Ei liitekartalla)

Pinta-ala:	3,4 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Liito-orava (NT)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	-
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Luontodirektiivin liitteen IV(A) laji
Lähteet:	Kainuun ELY-keskus 2018

2.3 Maisema

Suunnittelualueelta on laadittu maisemaselvitys (FCG, 2016). Maisemaselvitys perustuu karttatarkasteluihin sekä 9.6.2016 tehtyyn maastoinventointiin.

2.3.1 Maisemarakenne

Tarkastelualueen maisemarakenteessa on jossain määrin havaittavissa maiseman luode-kaakko-suuntautuneisuus: osa selänteistä ja vesistöistä on luode-kaakko-suuntaisia. Avoimia alueita ei ole kovin runsaasti. Ne ovat keskittyneet länteen Kaarreniemeen. Rakentaminen on pääsääntöisesti sijoittunut alavammille alueille ja vesistöjen rannoille. Selvitysalueen etelä- ja itäpuolisko ovat metsäisiä. Laskettelurinteitä lukuun ottamatta Vuokattivaaran rinteet ovat peitteiset.

Alue on vesistöjen ympäröimä. Selvitysalueella on myös jonkin verran soistumia, jotka sijoittuvat pääasiassa Vuokattivaaran painanteiden yhteyteen.

Tarkastelualue on maastonmuodoiltaan melko pienipiirteistä ja vaihtelevaa. Korkeimmat maastonmuodot sijoittuvat alueen eteläosaan, jossa Vuokatti-vaara kohoaa noin 330 metrin korkeuteen meren pinnasta. Vaaran juurelle sijoittuvan Särkisen pinta on tasolla 140,1 metriä mpy.

15.9.2020

Kuva 20: Näkymä Vuokatin laelta luoteeseen Kaarreniemen suuntaan.

2.3.2 Maisemakuva –maiseman nykytila

Tarkastelualueen maisemakuvalle ovat tunnusomaisia runsaslukuiset vesistöt pienistä alueen sisäisistä lammista suurempiin ja aina aluetta ympäröiviin suuriin järviin saakka sekä vaaramaisemat. Vuokattivaara muodostaa selkeän maamerkin ja samalla voimakkaan reunavyöhykkeen alueen taustalle. Vaara-alue näkyy kauas ja monin paikoin niin selvitysalueen sisällä kuin sen ulkopuolellakin.

Vesistöjen rannoilta ja Vuokattivaaran laelta avautuvat näkymät ovat pitkiä ja vaikuttavia. Erityisen hienoja näkymiä aukeaa Vuokattivaaran laen ohella kantatieltä 76 muun muassa Rauramonlammen kohdalla, Hirviniemessä etelän suuntaan sekä Hirvensalmensillalta. Rauramon polveileva ja pienipiirteinen lampialue komeine tienvieruspuineen muodostaa hienon maisemamallisen kokonaisuuden. Hirviniemestä puolestaan avautuvat sykhdyttävät vesistö/vaaramaisemat.

Tarkastelualueelta löytyy myös maisemakuvan kannalta ongelmallisia alueita. Suurin näkyvä maisemavaurio on Vuokattivaaran koilliseen suuntautuvassa laskettelurinteessä. Vaurio on nähtävissä ainoastaan lumettomaan aikaan.

2.3.3 Maiseman arvot

Varsinaiselle selvitysalueelle sijoittuu yksi valtakunnallisesti arvokas maisema-alue ”Vuokatti”. Luoteessa ja osin pohjoisessa selvitysalue rajautuu lisäksi Naapurinvaaran maisema-alueeseen. Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointien yhteydessä (Kainuun kulttuurimaisemat ja maisemanähtävyydet, Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi 2011-2013) on esitetty sekä Naapurinvaaran että Vuokatin maisema-alueita. Rajauksia on kuitenkin esitetty jonkin verran muutettaviksi voimassa olevista rajauksista. Vuokatin maisema-alueeseen on ehdotuksessa sisällytetty muun muassa Särkinen-

15.9.2020

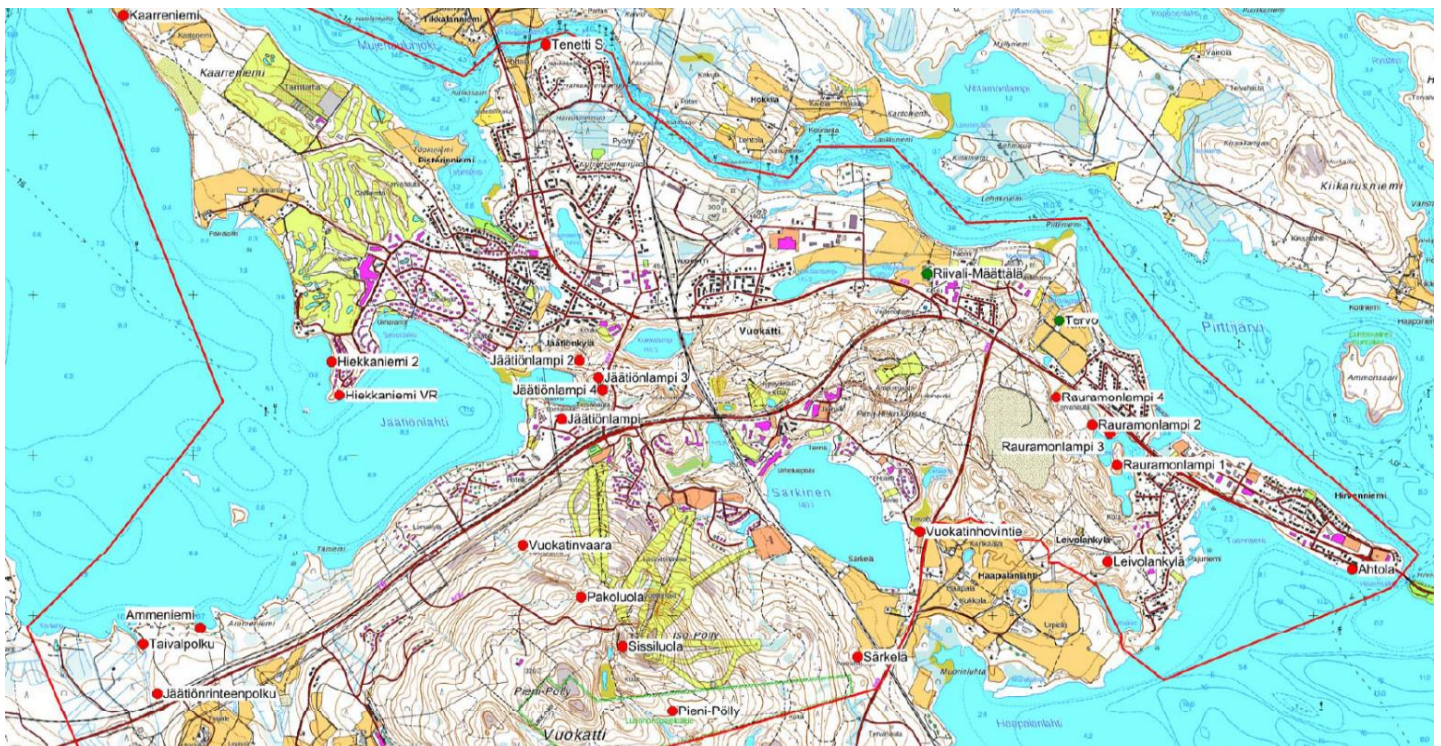
järven ympäristö. Naapurinvaaran maisema-alue ulottuu ehdotuksessa selvitysalueen puolelle.

Välittömästi selvitysalueen luoteis- ja pohjoispuolelle sijoittuva Naapurinvaaran kylä on myös valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.

2.4 Kulttuuriympäristö

2.4.1 Muinaisjäännökset

Suunnittelualueelle on laadittu arkeologinen inventointi kesällä 2016. Inventoinnin on laatinut Museovirasto. Alueelta tunnettiin ennestään 7 muinaisjäännöskohdetta, jotka tarkistettiin inventoinnissa. Uusia kohteita inventoinnissa löytyi 19 kpl. Näistä tervahau-toja on 13, pyyntikuoppakohteita 2, historiallisen ajan asuinpaikkoja 2 ja tarinapaikkoja 2.

Kuva 21: Inventoidut kohteet. Punaisella pallolla on merkitty kiinteät muinaisjäännökset ja vihreällä pallolla on osoitettu muut perintökohteet. (Vuokatin yleiskaava-alueen arkeologinen inventointi –inventointiraportti, 2016)

15.9.2020

Esihistorialliset asuinpaikat sijoittuvat Sotkamossa nykyisille rannoille ja johtuen sekä rantojen eroosiosta että Nuasjärven jääkauden jälkeisestä kallistumisesta ja tulvimisesta altaan itäpäähän, ne ovat melko lailla tuhoutuneita. Esihistoriallisia kohteita edustaa kaksi uutta pyyntikuoppakohdetta, jotka sijaitsevat aiemmin tunnettujen ja osittain tutkittujen pyyntikuoppakohteiden läheisyydessä Jäätiönlammen tuntumassa. Historiallisten kohteiden osalta inventointialueella on osa Sotkamon varhaisinta tiedossa olevaa historiallista asutusta, joka asettuu sekin vesistöjen tuntumaan.

Kaksi inventoinnissa esiin tullutta tarinapaikkaa, Sissiluola ja Pakoluola, sijaitsevat molemmat Vuokatinvaaralla ja liittyvät "vainolaisaikoihin", joilla todennäköisimmin tarkoitetaan 1700-luvun sota-aikoja. Tervahautoja Sotkamosta löytyy runsaasti ja niistä suurin osa on todennäköisesti peräisin 1800-luvulta.

Taulukko 1: Suunnittelualueella olevat muinaisjäännöskohteet. Tähdellä on merkitty uudet kohteet.

Nro	Nimi	Muinaisjäännös rek. nro	Tyyppi	Ajoitus
1	Ahtola	765010009	asuinpaikat	kivikautinen
2	Ammeniemi	765010080	asuinpaikat	kivikautinen
3	Hiekkaniemi 2	765010045	asuinpaikat	kivikautinen
4	Hiekkaniemi VR	765010044	asuinpaikat	kivikautinen
5	Jäätiönlampi	1000008455	työ- ja valmistuspaikat / pyyntikuopat	esihistoriallinen
6	*Jäätiönlampi 2	1000028781	työ- ja valmistuspaikat / pyyntikuopat	esihistoriallinen
7	*Jäätiönlampi 3	1000028782	työ- ja valmistuspaikat / tervahaudat	historiallinen
8	*Jäätiönlampi 4	1000028783	työ- ja valmistuspaikat / pyyntikuopat	esihistoriallinen
9	*Jäätiönrinteenpolku	1000028813	työ- ja valmistuspaikat / tervahaudat	historiallinen
10	*Kaarreniemi	1000028784	työ- ja valmistuspaikat / tervahaudat	historiallinen
11	Kuikkalammentie	1000011965	muinaisjäännösryhmät	esihistoriallinen
12	*Leivolankylä	1000028785	työ- ja valmistuspaikat / tervahaudat	historiallinen
13	*Pakoluola	1000028786	kultti- ja tarinapaikat	historiallinen
14	*Pieni-Pölly	1000028787	työ- ja valmistuspaikat / tervahaudat	historiallinen
15	*Rauramonlampi 1	1000028788	työ- ja valmistuspaikat / tervahaudat	historiallinen
16	*Rauramonlampi 2	1000028789	työ- ja valmistuspaikat / tervahaudat	historiallinen
17	*Rauramonlampi 3	1000028790	työ- ja valmistuspaikat / tervahaudat	historiallinen
18	*Rauramonlampi 4	1000028791	työ- ja valmistuspaikat / tervahaudat	historiallinen
19	*Riivali-Määttälä	1000028810	asuinpaikat(muu kulttuuriperintökohde)	historiallinen
20	*Sissiluola	1000028780	kultti- ja tarinapaikat	historiallinen
21	*Särkelä	1000028792	työ- ja valmistuspaikat / tervahaudat	historiallinen
22	*Taivalpolku	1000028793	työ- ja valmistuspaikat / tervahaudat	historiallinen
23	Tenetti S	1000028810	asuinpaikat	kivikautinen
24	*Tervo	1000028794	asuinpaikat (muu kulttuuriperintökohde)	historiallinen
25	*Vuokatinhovintie	1000028795	työ- ja valmistuspaikat / tervahaudat	historiallinen
26	*Iso-Pölly	1000028796	työ- ja valmistuspaikat / tervahaudat	historiallinen

15.9.2020

2.4.2 Rakennettu kulttuuriympäristö

Sotkamo-Kainuu Etelä kulttuuriympäristöohjelmassa (KAI, raportti 2006) on esitetty suunnittelualueen kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet. Näistä on koottu 2016 lista, jotka ovat edelleen säilyttäneet arvonsa. Kohteita on yhteensä 17. Lisäksi alueella on 11 inventoinnissa numeroimatonta kohdetta, joilla on kulttuurihistoriallista ja maisemallista arvoa. Kulttuurihistoriallisista kohteista on laadittu kooste, joka on kaavaselostuksen liitteenä.

Maakuntakaavan luonnoksessa on osoitettu Katinkullan vanha loma-asuntoalue maakunnallisesti arvokkaaksi alueeksi.

Taulukko 2: Suunnittelualueella olevat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet. Numerointi viittaa kaavakartan numerointiin.

ID	Rakennetun kulttuuriympäristön kohde	
1.8	Hyvölä - Lepikko, Hyvölänkylä Vuokatti (P)	Paikallisesti arvokas
1.26	Leivolan koulu, Haapalanlahti (P)	Paikallisesti arvokas
1.28	Mustola eli Villa Vuokatti, Tenetti (P)	Paikallisesti arvokas
1.30	Määttälä, Tenetti (P)	Paikallisesti arvokas
1.35	Pajuniemi, Leivolankylä, kirkonkylä (P)	Paikallisesti arvokas
1.36	Palovartijan maja, torni ja näköalapaikka, Vuokatinvaara (P)	Paikallisesti arvokas
1.45	Riivali - Määttälä - Mustola, Tenetti (P)	Maakunnallinen
1.48	Tenetin rautatiesilta, Vuokatti (P)	Paikallisesti arvokas
1.49	Tervo (Hiltula), Rauramo, Vuokatti (P)	Paikallisesti arvokas
1.53	Vuokatin entinen emäntäkoulu (Vuokattiopisto), Vuokatti (P)	Paikallisesti arvokas
1.54	Vuokatin Hiekkahovi, Vuokatti (P)	Maakunnallinen
1.55	Vuokatin kauppakeskus, kirkko ja päiväkot, Vuokatti (P)	Paikallisesti arvokas
1.56	Vuokatin rautatieasema, Vuokatti (V)	Valtakunnallisesti arvokas (RKY kohde)
1.57	Vuokatin urheiluopiston maja, asuinrakennukset ja vanha hyppyrimäki, Vuokatti (P)	Paikallisesti arvokas
10.30	Nahkasaari, Naapurinvaara (P)	Paikallisesti arvokas
3.30	Rantala (Taari), Hirvenniemi (P)	Paikallisesti arvokas
3.31.	Aitta, Jäätiöntie 22	Paikallisesti arvokas
	Katinkullan vanhin alue	Maakuntakaavan alue

2.5 Väestö, työpaikat, kauppa ja matkailu

2.5.1 Väestö

Taulukossa 3 on esitetty Sotkamon kunnan väestökehitys 1980-2015 ja ennuste tulevaisuuden väestökehityksestä 2020-2040. Kunnan väestömäärä on kasvanut 1990-luvulle asti maltillisesti. 1990-luvulta lähtien väestömäärä on kuitenkin kääntynyt hen-toiseen laskuun. Väestömäärän ennustetaan laskevan samalla tasaisella tahdilla vuoteen 2040 asti.

Vuoden 2015 lopussa kunnan väestömäärä oli 10 523. Alle 14-vuotiaita henkilöitä väestöstä oli yhteensä 1 656 (16 %), 15-64-vuotiaita 6 377 (60 %) ja yli 65-vuotiaita 2 490 henkilöä (24 %).

Taulukko 3: Sotkamon kunnan väestökehitys ja ennuste 1980-2040 (tilastokeskus 2017).

15.9.2020

1980	1990	2000	2010	2015	2020	2025	2030	2035	2040
11 430	11 603	11 106	10 702	10 523	10 436	10 376	10 294	10 193	10 097

2.5.2 Työpaikat

Taulukossa 4 on esitetty Sotkamon kunnan työpaikkojen jakautuminen eri toimialojen kesken vuonna 2013. Työpaikkoja oli kunnan alueella yhteensä 4103, joista suurin osa (666 kpl / 16 %) oli kaivostoiminnan ja louhinnan alalla. Muita eniten työllistäviä aloja ovat terveys- ja sosiaalipalvelut (539 kpl / 13 %), maa-, metsä- ja kalatalous (395 kpl / 10 %), tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus (370 kpl / 9 %) sekä majoitus- ja ravitsemistoiminta (329 kpl / 8 %).

Taulukko 4: Sotkamon kunnan työpaikkojen määrä ja jakautuminen eri toimialojen kesken vuonna 2013 (Kainuun liitto 2017).

Toimialaluokitus 2008	Työpaikat
Työpaikat yhteensä	4 103
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous	395
B Kaivostoiminta ja louhinta	666
C Teollisuus	95
D Sähkö-, kaas- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	13
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	73
F Rakentaminen	272
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	370
H Kuljetus ja varastointi	143
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	329
J Informaatio ja viestintä	15
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	24
L Kiinteistöalan toiminta	49
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	140
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	295
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	92
P Koulutus	264
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	539
R Taiteet, viihde ja virkistys	133
S Muu palvelutoiminta	131
T Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön	19
U Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta	0
X Toimiala tuntematon	46

2.5.3 Kauppa

Kainuun kaupan palveluverkkoselvityksessä (2013) määriteltiin seudullisesti merkittävän kaupan palveluverkon kehittämisen tavoitteet maakunnassa. Sotkamossa merkitykseltään seudulliset vähittäiskaupan suuryksiköt sijoittuvat Sotkamon keskustaan sekä Hirvenniemen ja Nurmestien risteyksen väliselle alueelle. Kainuun kaupan palveluverkkoselvityksen Sotkamon täydennysosassa (2013) tarkennettiin kaupan palveluverkon kehittämistavoitteita Sotkamon yleiskaavoitusta varten.

15.9.2020

Päivittäistavarakauppa

A.C. Nielsen Finland Oy:n myymälärekisterin mukaan Sotkamossa toimi vuoden 2012 lopussa yhteensä 10 päivittäistavaramyymälää, joista 2 oli päivittäistavaroiden erikoismyymälöitä kuten mm. luontaistuotemyymälöitä. Koko päivittäistavaravalikoimaa myyviä myymälöitä oli näin ollen 8 kappaletta.

Sotkamon päivittäistavaramyymälöistä neljä sijaitsee keskustassa (K-supermarket Sotkamo, S-market Sotkamo, Siwa Sotkamo ja Luontaistuotemyymälä), kaksi Hirvenniemen alueella (Tokmanni ja Lidl), kolme Vuokatin alueella (Vuokatin K-supermarket, S-market Vuokatti ja Riipisen riista- ja matkamuistomyymälä) sekä yksi Laakajärvellä (Tarvaisen kauppa).

Erikoiskauppa

Tilastokeskuksen toimipaikkarekisterin mukaan Sotkamossa toimi vuoden 2014 lopussa yhteensä 41 erikoiskaupan myymälää.

Tilaa vaativan erikoistavaran kaupan toimialoilla (huonekalukauppa, kodintekniikka-kauppa, rautakauppa ja muu tilaa vaativa kauppa) toimi Sotkamossa yhteensä 7 myymälää. Muun erikoiskaupan toimialoilla (alkot, apteekit ym, muotikauppa, tietotekninen erikoiskauppa ja muu erikoiskauppa) toimi yhteensä 34 myymälää. Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien vähittäiskaupan myymälöitä oli Sotkamossa vuoden 2014 lopussa 5 kpl ja huoltamoita 2 kpl.

Taulukko 5: Sotkamon erikoiskaupan myymälöiden määrä 2011 ja 2014 (Tilastokeskus).

	Muu erikoiskauppa				Tilaa vaativa erikoiskauppa				Erikoiskaupan myymälät yhteensä
	Alkot, apteekit ym.	Muoti-kauppa	Tietotekninen kauppa	Muu erikoiskauppa	Rauta-kauppa	Kodinkone-kauppa	Huonekalu-kauppa	Muu tilaa vaativa kauppa	
2011	2	6	1	24	6	1	1	1	42
2014	3	7	1	23	4	1	1	1	41
Muutos	1	1	0	-1	-2	0	0	0	-1

Valtaosa Sotkamon erikoiskaupan myymälöistä sijaitsee keskustassa. Hirvenniemen ja Nurmestien välisellä alueella toimii pääosin tilaa vaativan erikoiskaupan myymälöitä ja Vuokatin alueella matkailijoita palvelevia muun erikoiskaupan myymälöitä.

Vähittäiskaupan suuryksiköt

Vähittäiskaupan suuryksikkökoon ylittäviä (>2000 k-m²) myymälärakennuksia on Sotkamossa tällä hetkellä neljä. Suuryksikkörakennuksista kaksi on päivittäistavarakaupan suurmyymälöitä, jotka sijaitsevat Sotkamon keskustassa. Lisäksi Vuokatin liikekeskus, jossa toimii mm. Vuokatin K-supermarket, ja Hirvenniemen alueella sijaitseva Tokmanni ovat vähittäiskaupan suuryksiköiksi luokiteltavia rakennuksia.

2.5.4 Matkailu

Sotkamo-Vuokatti-alue on tunnettu ja kansainvälinen matkailukeskittymä. Matkailulinkeino onkin yksi Sotkamon peruselinkeinoja. Asiakkaista on 80 % kotimaisia ja 20 % kansainvälisiä matkailijoita. Kajaanin lentoaseman kautta saapuu vuosittain 100 tilauslentoa tai aikataulun mukaista ulkomaanlentoa. Kajaanin lentoaseman kautta kulkee vuosittain 120 000 matkustajaa. (Kasvua ja kansainvälistymistä – Sotkamo-Vuokatti Masterplan 2030)

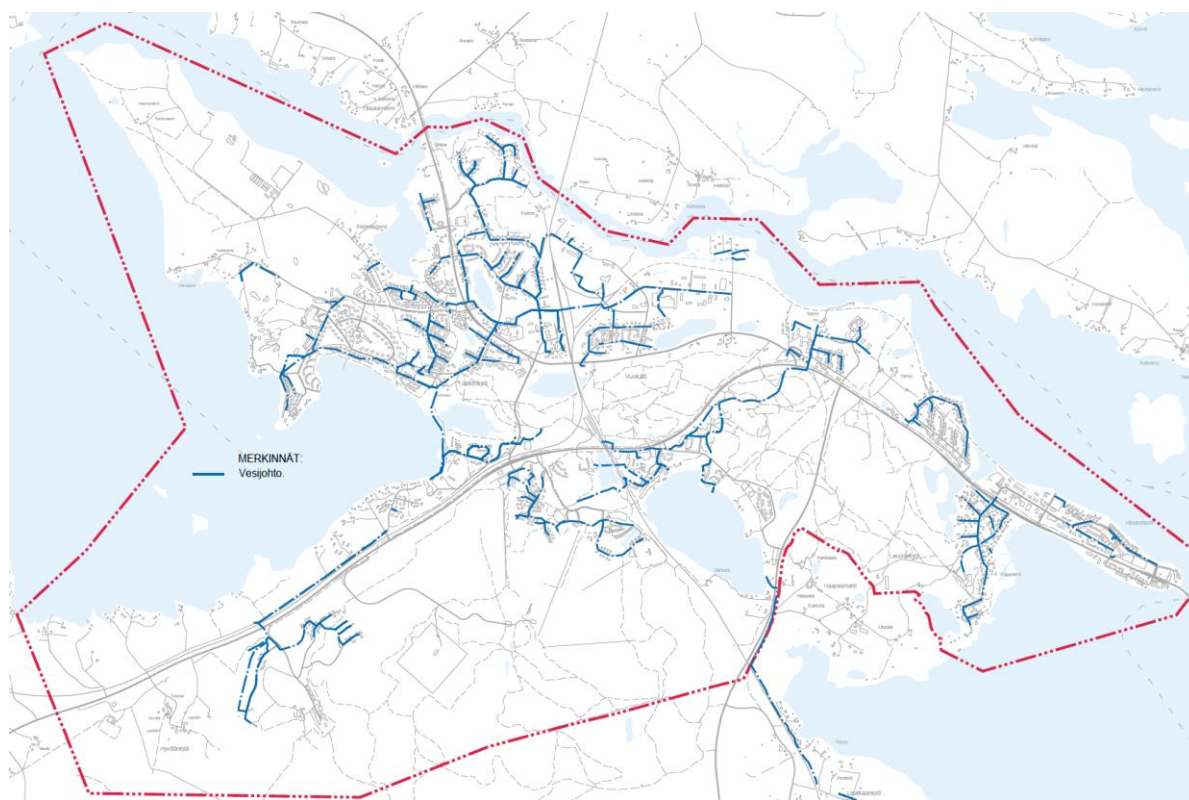
15.9.2020

Rekisteröityjä yöpymisvuorokausia matkailualueella on yli 630 000 per vuosi. Yöpymistä noin 110 000 on kansainvälisiä yöpymisiä. Vuokatin matkailutoiminta työllistää välittömällä työpaikoilla 430 henkilöä. Myös Sotkamon palveluille matkailulla on suuri merkitys. Muun muassa vähittäiskauppa ilmoittaa 26 % liikevaihdostaan muodostuvan matkailijoiden ostoista. (Kasvua ja kansainvälistymistä – Sotkamo-Vuokatti Masterplan 2030)

2.6 Yhdyskuntatekniikka

2.6.1 Vesihuolto

Vesilaitoksella on käytössä kolme pohjavedenottamo. Ne sijaitsevat Vuokatissa, Hiukassa ja Laatikkalan kankaalla. Hiukasta otettava pohjavesi alkaloidaan natronlipeällä (Ph:n nosto). Sotkamon vesi on pehmeää. Vesijohtoverkostoa on n. 100 km. Vesilaitos toimittaa oman toiminta-alueensa lisäksi kolmelletoista vesiosuuskunnalle tai yhtymälle. Vettä pumpataan verkostoon n. 1900 m³/d. Kaikki vedenottamot ovat kaukokäytön ja -valvonnan piirissä. Verkostovettä tarkkaillaan valvontatutkimusohjelman mukaisesti 1-2 kertaa kuukaudessa. Kuvassa 22 on esitetty Vuokatin alueen vesijohtoverkosto. Lisäksi Nuasjärven ranta-alueella on vesiosuuskunnan vesijohtoverkosto.

Kuva 22: Vuokatin alueen vesijohtoverkosto

Alueen viemäriverkosto kattaa koko asemakaava-alueen ja joitakin sen ulkopuolisia alueita. Mm. Nuasjärven etelärannan alueella sekä Kaarreniemessä on kiinteistöjä, jotka eivät ole liitetty viemäriverkostoon.

2.6.2 Jätehuolto

Jätehuollon järjestämisestä ja neuvonnasta vastaa Sotkamossa ja muuallakin Kainuussa Kainuun Jätehuollon kuntayhtymä Eko-kymppi. Eko-kymppi hyväksyy toiminta-

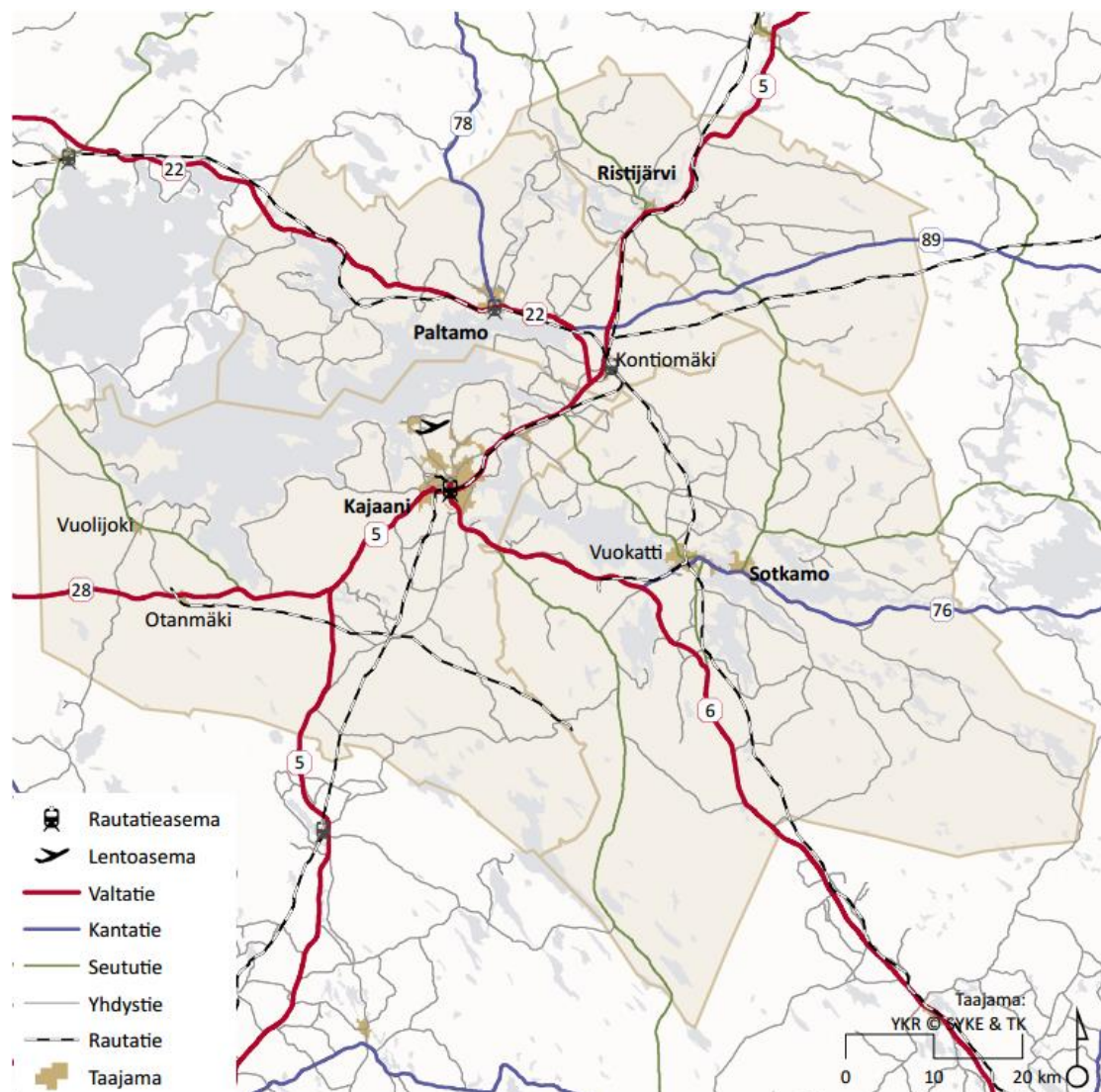
15.9.2020

alueellaan sovellettavat jätehuoltomääräykset ja jätemaksutaksan. Eko-kymppi myös huolehtii kunnallisen jätehuollon suunnittelusta ja kehittämisestä.

2.7 Liikenne

2.7.1 Ajoneuvoliikenne ja liikennemäärät

Sotkamon liikenneverkon rungon muodostavat valtion maantiet sekä kunnan katuverkko Sotkamossa ja Vuokatissa. Pitkämatkan liikennettä Kajaanin suuntaan välittävät kantatie 76 ja valtatie 6. Kuntakeskuksesta itään Kuhmon suuntaan pääliikenneväylänä toimii kantatie 76. Pääliikenneverkkoa täydentävät alempiasteiset maantiet, joista liikenteellisesti merkittävimpiä ovat Vuokatista etelään Joensuun suuntaan johtava maantie 899 (Nurmestie) sekä maantie 899 (Pohjavaarantie) valtatie 5 (Jormuan) suuntaan. Kirkonkylän ja Vuokatin katuverkon liikenteellisesti merkittävimpiä kokoojajatuja ovat Makkosentie, Salmelantie, Akkonientie, Alkulantie, Ratatie, Raunilantie, Veikontie, Varsitie, Lastaajantie ja Katinkullantie. Kuvassa 23 on esitetty Kajaanin seudun nykyinen liikennejärjestelmä.

Kuva 23: Kajaanin seudun nykyinen liikennejärjestelmä. (KASELI –Kajaanin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma 2013)

15.9.2020

Maanteillä liikennemäärä on suurimmillaan Sotkamon ja Vuokatin välillä kantatiellä 76. Vilkas osuus on myös Pohjavaarantiellä Kuikkalammentien ja Katinkullantien välillä. Kantatiellä 76 liikenne on vilkkaampaa Vuokatintiellä Kajaanin suuntaan kuin Kainuuntiellä Sotkamosta Kuhmon suuntaan. Etelään suuntaavan Nurmestien liikennemäärä jää selvästi kantatien liikennemäärästä. Kuvassa 24 on esitetty Vuokatin alueen liikennemääriä.

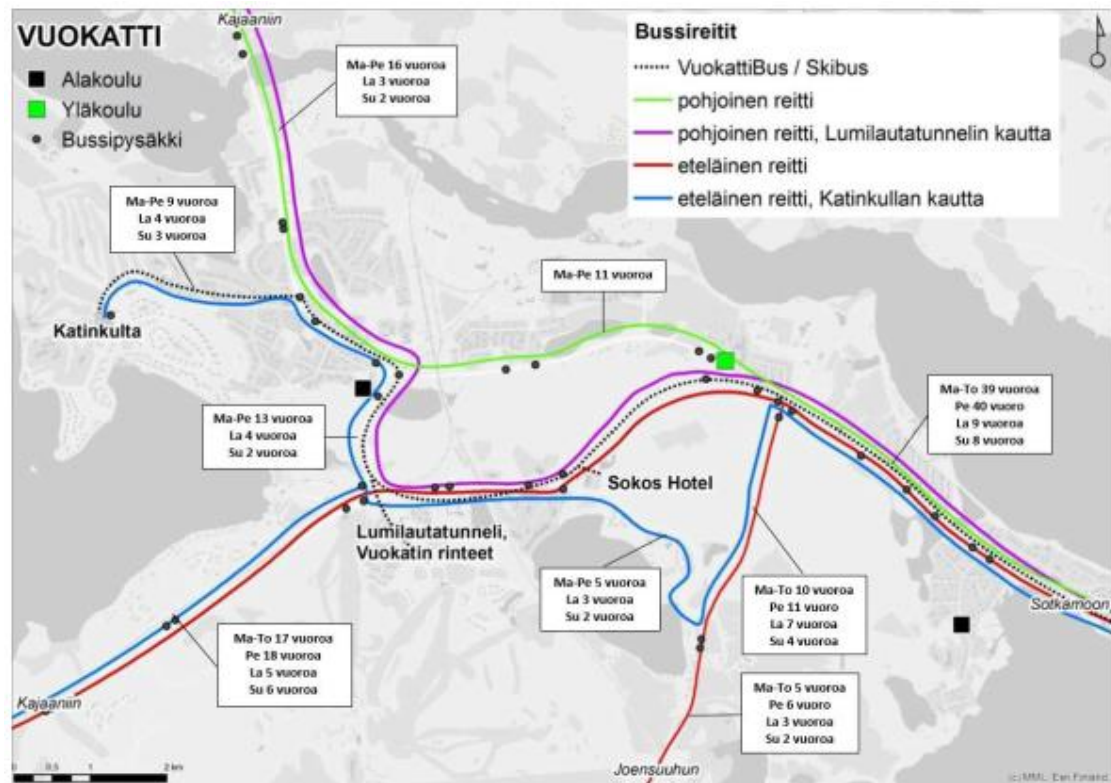

Kuva 24 Liikennemäärät (ajoneuvoa / vrk) suunnittelualueella vuonna 2016 ja vuonna 2014 (Vuokatin liikennejärjestelmäsuunnitelma 2019)

2.7.2 Joukkoliikenne

Kajaanin seudun joukkoliikenteen runkoverkko muodostuu tiheimmin liikennöidyistä linja-autoliikenteen pääreiteistä sekä lento- ja junayhteyksistä. Vuokatin alueelle pääsee pääkaupunkiseudulta nopeiden lentämällä Kajaaniin. Lentoasemalta on Vuokatin alueelle linja-autoyhteys. Kajaaniin sijaitsee myös rautatieasema, jonne saapuu päivittäin useita junavuoroja ympäri Suomen. Myös junayhteyksiltä on jatkokuljetukset linja-autoilla Vuokattiin. Myös kauko- ja paikallisliikenteen linja-autoilla on hyvät yhteydet Vuokattiin. Vuokatin sisällä liikkuminen onnistuu sesonkiaikoina ilmaisella Vuokatti-bussilla. Kuvassa 25 on esitetty Vuokatin linja-autoliikenteen saavutettavuus suunnittelualueella.

15.9.2020

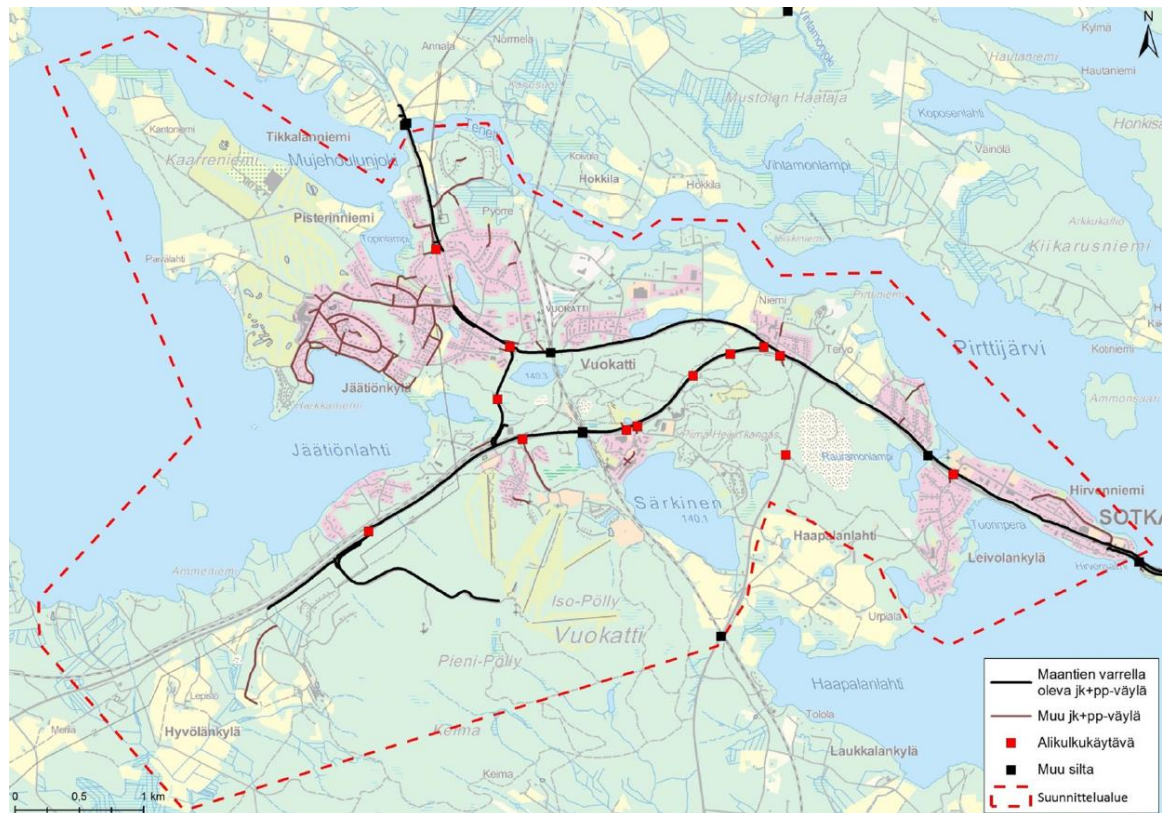

Kuva 25: Vuokatin joukkoliikenneyhteydet (Vuokatin liikennejärjestelmäsuunnitelma 2019).

2.7.3 Kevyt liikenne

Sotkamon kirkonkylällä ja Vuokatissa sekä niiden välillä on kattavat kevyen liikenteen väylät maanteiden varsilla. Myös merkittävimpien kokoojakatujen varsilla on nykyisin kevyen liikenteen väylät. Keskustan ulkopuolella kevyen liikenteen yhteys on ainoastaan Kaitainsalmeen maantietä 888 pitkin. Kevyenliikenteen ja pyöräilyn nykyinen verkko on kuvattu kuvassa 26.

15.9.2020

Kuva 26: Kävelyn ja pyöräilyn nykyverkko (Vuokatin liikennejärjestelmäsuunnitelma 2016).

Vuokatin alueella on lisäksi kattavat retkeilyreitistöt niin vaellus, kuin hiihto ja luistelutarkoituksiin. Kuvassa 27 on esitetty Vuokatin alueen talviajan hiihto- ja retkeilyreitistöä.

15.9.2020

Kuva 27: Ote Vuokatin alueen talviajan ulkoilukartasta.

2.7.4 Liikennejärjestelmä suunnitelma

Kaavaluonnoksen kanssa samanaikaisesti on laadittu Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja Sotkamon kunnan kanssa Vuokatin liikennejärjestelmäsuunnitelmaa. Suunnitelman on laatinut Sito Oy. Alla on suora lainaus suunnitelmaluonnoksen tiivistelmästä sekä toimenpidekartta.

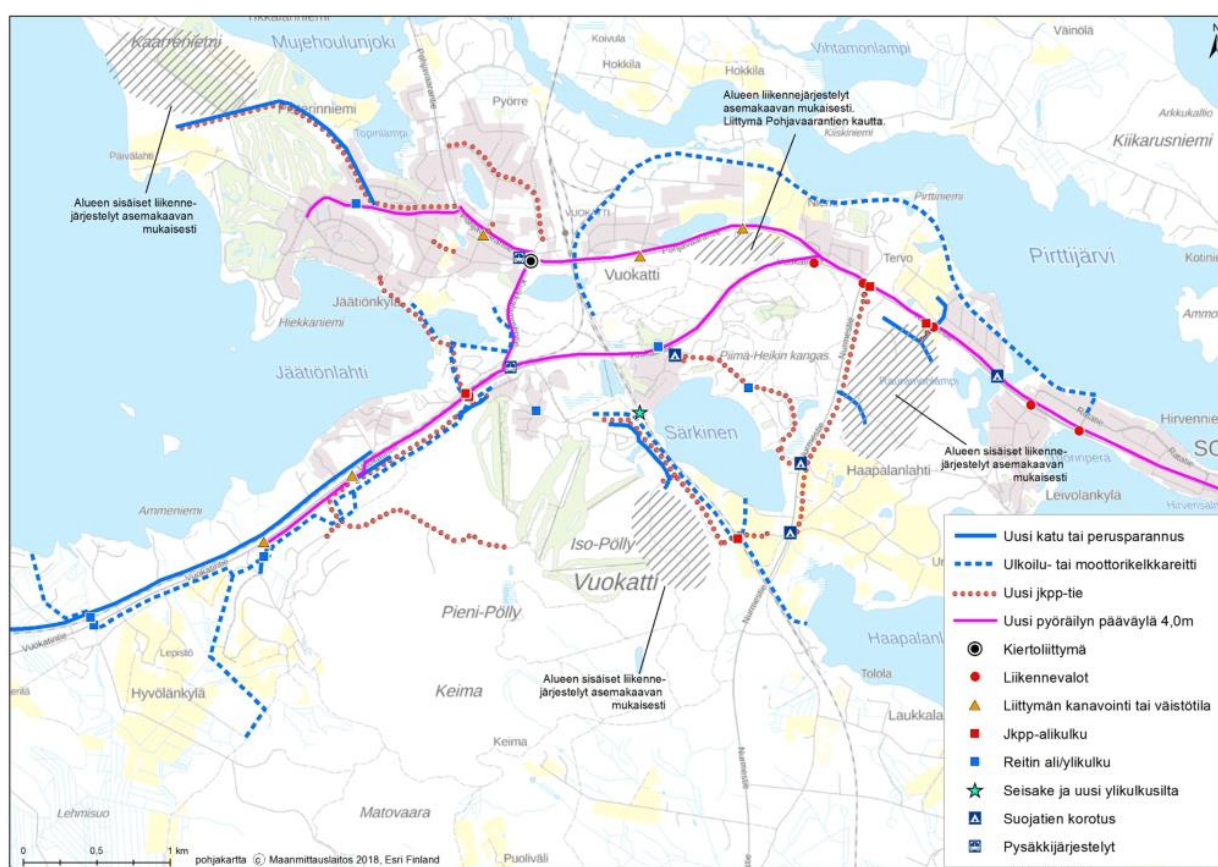
”Liikennejärjestelmäsuunnitelman keskeisimpinä toimenpiteinä esitetään nykyisen tie- ja katuverkon parantamistoimia sekä jalankulku- ja pyöräily-yhteyksien merkittävää lisäämistä ja pyöräilyn pääreittien toteuttamista. Tie- ja katuverkolle kohdistuvista toimenpiteistä on kriittisimmässä kohteissa tehty toimivuustarkasteluja ja vaihtoehtovertailuja, joiden perusteella lopullinen kehittämisohjelma on muodostettu vaiheistukseksi. Kehittämisohjelman mukaiset toimenpiteet mahdollistavat liikenteen sujumisen ja turvallisuuden kannalta Vuokatin maankäytön kasvutavoitteet. Ajoneuvoliikenteen liittymiä kehitetään nykyisille paikoilleen joko kiertoliittymä- tai liikennevalo-ohjausjärjestelyin. Keskeisimmät kehitettävät liittymät ovat Kainuuntien/Vuokatintien sekä Pohjavaarantien ja Kuikkalammentien risteyksessä. Jalankulku- ja pyörätiet kulkevat pääosin eritasossa Pohjanvaarantiellä, Vuokatintien ja Kainuuntien. Jalankulku- ja pyörätieverkkoa täydennetään siten, että keskeisimmät asutus-, työpaikka- ja loma-asutusalueet ovat turvallisesti saavutettavissa ilman autoa. Pyöräilyn kehittämiseen liittyy myös laadukkaan pyöräpysäköinnin toteuttaminen sekä vuokrapiörätoiminnan merkittävä laajentaminen. Hiihtolatuverkkoa täydennetään siten, että Katinkullan ja Vuokatinrinteiden välille saadaan uusi suora yhteys. Moottorikelkkareittejä täydennetään niin ikään siten, että alueen matkailupalveluiden saavutettavuus parane.

Joukkoliikenteen kannalta keskeisimpiä kehitystarpeita ovat reitti- ja aikataulutietojen saatavuus ”yhdeltä luukulta” ja reaaliaikaisen matkustajainformaation tarjoaminen. Ka-

15.9.2020

jaanin suuntaan linja-autoaikataulujen yhteensovitus työmatka- ja matkailuliikennettä paremmin palvelevaksi on välttämätöntä. Joukkoliikennereittien yhdenmukaistaminen ja solmupysäkkien laatutason nosto käyttäjälähtöisesti ovat myös tärkeitä toimenpiteitä. Tulevaisuudessa matkailijoille tarjottavien liikkumispalvelujen kehittäminen on osa kokonaisuutta, jonka edellyttämässä infra-, data- ja tietoliikenneverkkojen kehittämishankkeissa on uudenlaisten liikkumispalveluiden näkökulmat syytä ottaa huomioon.

Kehittämishajelmassa esitettyjen tie- ja katuverkolle sekä ulkoilu- ja moottorikelkkareille kohdistuvien toimenpiteiden kustannusarvio on 26,6 miljoonaa euroa. Maantieverkolle kohdistuvien toimenpiteiden osuus kustannuksista on noin 27 %. Ensimmäisen vaiheen toimenpiteiden karkea kustannusarvio on yhteensä 12,2 miljoonaa euroa, toisen vaiheen 5,7 miljoonaa euroa ja kolmannen vaiheen toimenpiteet 8,7 miljoonaa euroa.”

Kuva 28: Vuokatin liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpidekartta.

2.8 Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

2.8.1 Maaperä

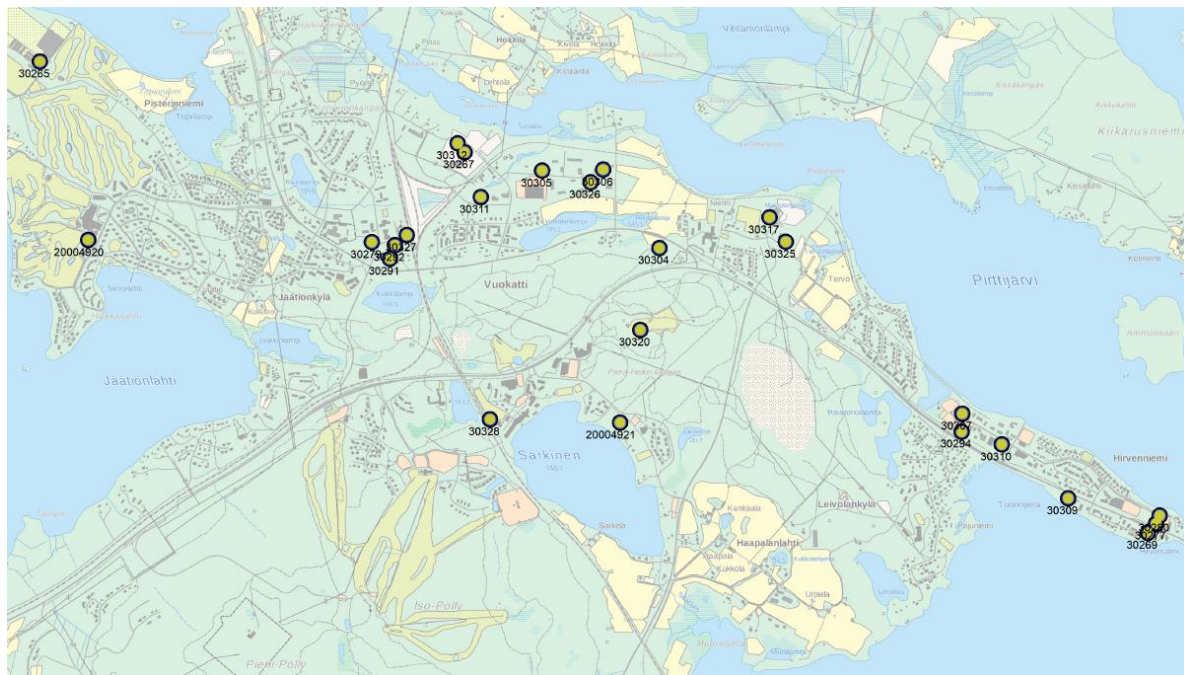
Suunnittelualueelta on laadittu selvitys pilaantuneista maa-alueista (FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy 17.5.2016). Alueella sijaitsee 25 ympäristöhallinnon ylläpitämän maaperän tilan tietojärjestelmään (MATTI) merkittyä kohdetta. Kohteista 11 on toiminnassa olevia ja loput ovat kohteita, jossa toiminta on lopetettu. Kuvassa 29 on osoitettu pilaantuneen maan kohteet.

15.9.2020

Taulukko 6: Suunnittelu alueella olevat Matti-rekisteriin merkityt pilaantuneen maan kohteet.

ID	Pilaantuneen maan kohde
30306	Suokone Oy, Lastaajantie 18
30310 (310)	Pohjolan Turistiauto Oy:n asema, Rantatie 15
30326	Sotkamon Porakaivo Oy
30328	Vuokatin urheiluopisto
30280	Teboilin kylmäasema, Leipäkuja 1
30277	Oy Teboil Ab, ent. SEO, Hirvenniemi, Leipäkuja 1
30317	Sotkamon kunnan viemärilaitos, Lietekuja
30279	Neste Vuokatti, Vuokatin Asemantie
30320	Vuokatin urheiluopiston ampumarata
30267	Sotkamon Vuokatin saha, ent. UPM-Kymmene Oy, Teollisuustie
30305 (305)	Sotkamon kolarikorjaus, lastaajantie 5-7
30307	Sotkamon raivaus, ent. korjaamo, Ratatie Sotkamon kauppahalli
30312	Vuokatin lämpökeskus, ent. UPM-KYMMENE OYJ
30325 (325)	Kainuun keskuspesula, Pesulantie 5
20004921	Öljyvahinko Rautuki-säätiö
20004920	Öljyvahinko Kiinteistö Oy HC Villas Katinkulta Spa 1
30265	Katin taimitarha, Kaarreniementie 16, Kainuun Metsäkeskus
30292	JOJO kauppa, ent. Kainuun Osuusliike
30291 (291)	Lindströmin kauppa, Kuikankuja 5
30311 (311)	Sotkamon autopurkamo, Teollisuustie 3
30304	Vuokatin Autosähkö, Pohjavaarantie
30269 (269)	Hirvenniemi, Sapsontie Asunto Oy Sotka Salpa
30309	Tiemestaripiiri, Kainuuntie, Sotkamon arvokiinteistöt
30294	Neste Markkinointi Oy D-asema, Ratatie 1 Sotkamon Kuljetus Oy
30327	Vuokatin ratapiha-alue, Vuokatti Ratahallintokeskus (30327)

15.9.2020

Kuva 29: Suunnittelualueella sijaitsevat pilaantuneen maan kohteet (Karttapalvelu Karpalo, SYKE, ELY-keskukset, 2016)

2.8.2 Melu

Suunnittelualueella suurimpia meluntuottajia ovat rata, valtatie 76 ja satunnaisesti järjestettävät yleisötahtumat.

2.9 Maanomistus

Alueella on sekä kunnan että yksityisten toimijoiden omistuksessa olevaa maata.

2.10 Suunnittelutilanne

2.10.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvosto päätti uusista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Valtioneuvoston päätös tulee voimaan 1.4.2018. Päätöksellä valtioneuvosto korvaa valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkistaman päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät seuraavia kokonaisuuksia, jotka ovat keskeisiä myös laadittavana olevassa yleiskaavassa:

- 1) Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- 2) Tehokas liikennejärjestelmä
- 3) Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- 4) Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- 5) Uusiutumiskykyinen energiahuolto

15.9.2020

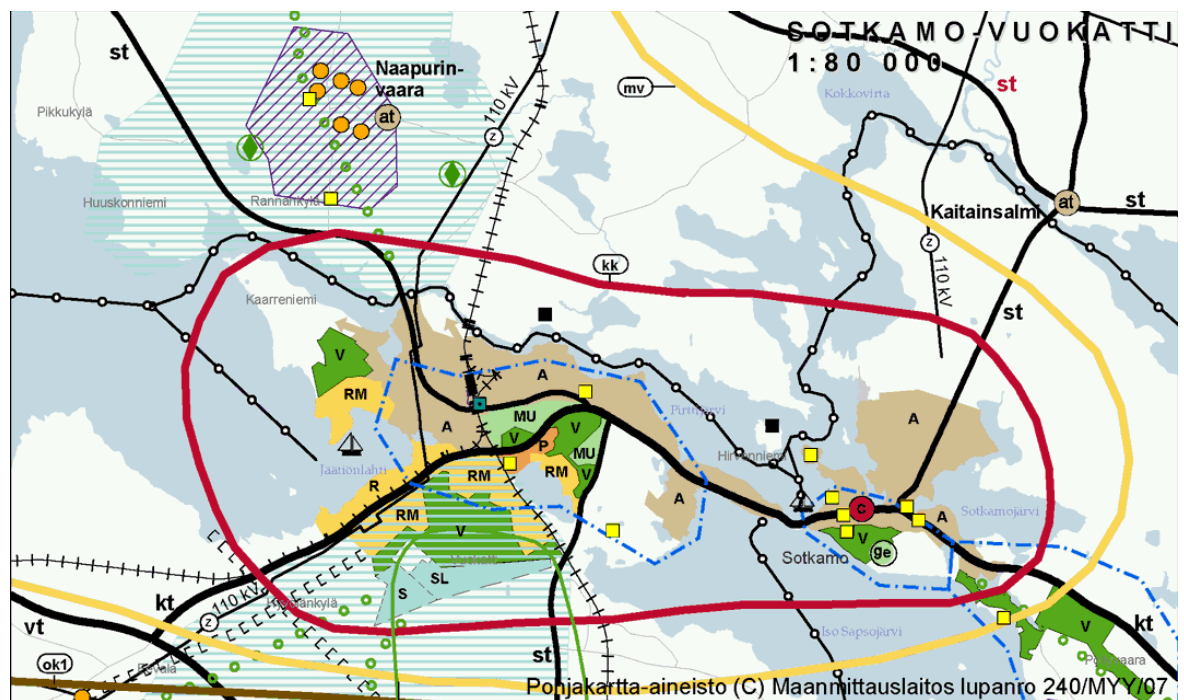
2.10.2 Maakuntakaava ja vaihemaakuntakaavat

Kainuussa on viisi voimassa olevaa maakuntakaavaa. Kainuun maakuntakaava 2020, hyväksyttiin Kainuun maakuntavaltuustossa 7.5.2007 ja vahvistettiin valtioneuvostossa 29.4.2009. Kainuun 1. vaihemaakuntakaava hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 19.3.2012 ja vahvistettiin ympäristöministeriössä 19.7.2013. Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2014 ja vahvistettu ympäristöministeriössä 7.3.2016. Kainuun tuulivoimamaakuntakaava, jonka maakuntavaltuusto on hyväksynyt 30.11.2015 ja ympäristöministeriö vahvistanut 31.1.2017. Kainuun vaihemaakuntakaava 2030 on hyväksytty maakuntavaltuustossa 16.12.2019 ja kaavan voimaantulosta on kuulutettu 26.2.2020.

Kainuussa on vireillä yksi maakuntakaava: Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistaminen. Maakuntavaltuusto on päättänyt 17.6.2019 kokouksessaan käynnistää vaihemaakuntakaavan laatimisen Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamiseksi.

Kainuun maakuntakaava 2020

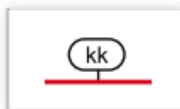
Kainuun maakunta -kuntayhtymän laatima maankäyttö- ja rakennuslain (132/99) mukainen maakuntakaava hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 7.5.2007. Valtioneuvosto vahvisti Kainuun maakuntakaavan 29.4.2009 ja samalla kumosi vuonna 1991 vahvistetun Kainuun 3. seutukaavan. Kainuun maakuntakaava on lainvoimainen (MRL 200 §, MRA 93§).

Kuva 30: Ote Kainuun maakuntakaava 2020:stä suunnittelualueen kohdalta. (Kainuun liitto 2016)

Kainuun maakuntakaavassa 2020 on osoitettu seuraavat merkinnät ja määräykset suunnittelualueelle:

15.9.2020

KAUPUNKIKEHITTÄMISEN KOHDEALUE

Kehittämismerkinnällä **kk** osoitetaan Kainuun maakuntakeskuksena yhteisesti kehitettäviä Kajaanin ja Sotkamon keskustaajamien aluetta.

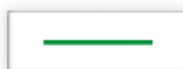
Suunnittelumääräys:

Aluetta kehitetään maakuntakeskuksena. Aluetta tulee kehittää valtakunnallisesti vetovoimaiseksi, yhdyskuntarakenteeltaan ja kaupunkikuvaltaan korkeatasoiseksi osaamisen, yritystoiminnan, kaupallisten palvelujen sekä matkailu- ja vapaa-aikapalvelujen alueeksi. Alueen kehittämisessä tulee kiinnittää erityistä huomiota kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen edistämiseen. Vesiliikennettä varten tulee varata riittävästi laituri- ja rantautumispaikkoja.

Matkailun vetovoima-alue

Matkailun vetovoimamerkinällä **mv** on osoitettu maakunnan matkailu- ja virkistystoiminnan kannalta merkittävimmät aluekokonaisuudet. Niihin sisältyvät matkailukeskusten alueet ja niihin liittyvät virkistys-, suojelu- ja muut alueet, joista on mahdollista kehittää matkailu- ja virkistystoimintaa palveleva laaja kokonaisuus.

Luontomatkailun kehittämisalue

Merkinnällä osoitetaan merkittäviä luontomatkailun kehittämisalueita, joihin kohdistuu vähintään maakunnallisesti tai seudullisesti tärkeitä luonnon virkistyskäytön tai luontomatkailun kehittämistarpeita ja kehittämisresurssien kohdentamista, luonnon monikäytön ja luonnonsuojelun yhteensovittamistarpeita, ulkoilu- ym. reitistöjen kehittämistarpeita, matkailuelinkeinojen maankäytöllisten edellytysten turvaamistarpeita sekä maa- ja metsätalouden edellytysten turvaamis- ja yhteensovittamistarpeita muun maankäytön kanssa.

MAISEMAN VAALIMISEN KANNALTA VALTAKUNNALLISESTI TAI MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS ALUE

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti arvokkaat maisemakokonaisuudet.

Suunnittelumääräys:

Alueiden suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemakokonaisuuksien ja ominaispiirteiden sekä turvata merkittävien maisemallisten arvojen säilyminen.

15.9.2020

**VALTAKUNNALLISESTI ARVOKAS
KULTTUURIHISTORIALLINEN KOHDE**

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet ja rakennetut kulttuuriympäristöt.

Suunnittelumääräys:

Alueiden suunnittelussa tulee ottaa huomioon rakennettujen kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet ja ominaispiirteet sekä turvata merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen. Valtakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin merkittävästi vaikuttavissa hankkeissa on varattava museoviranomaiselle tilaisuus antaa lausunto.

**MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS
KULTTUURIHISTORIALLINEN KOHDE TAI ALUE**

Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt sekä Museoviraston esityksen (Dnro 29/004/2003) mukaisia valtakunnallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita ja alueita, jotka eivät sisälly vuodelta 1993 olevan julkaisun "Rakennettu kulttuuriympäristö" -kohteiden luetteloon.

Suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava alueen tai kohteen merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen. Valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin merkittävästi vaikuttavissa hankkeissa on varattava museoviranomaiselle tilaisuus antaa lausunto.

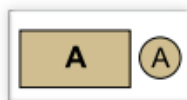
TÄRKEÄ POHJAVESIALUE

Merkinnällä osoitetaan vedenhankinnan kannalta tärkeät (1. luokan) ja vedenhankintaan soveltuvat (2. luokan) pohjavesialueet.

Suunnittelumääräys:

Pohjavesien pilaantumis- ja muuttumisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle pohjavesialueista tai suojattava niin, että pohjavesialueen käyttökelpoisuus vedenhankintaan ei vaarannu. Alueella tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta.

15.9.2020

TAAJAMATOIMINTOJEN ALUE

Merkinnällä **A** osoitetaan asumisen, hallinnon, palveluiden, teollisuuden ym. työpaikka-alueiden ja taajamatoimintojen sijoittumisalueita niihin liittyvine liikenne- virkistys-, puisto- ja erityisalueineen.

Suunnittelumääräys:

Taajamatoimintojen alueen suunnittelussa hajanaisesti ja vajaasti rakennetuilla alueilla tulee edistää yhdyskuntarakenteen eheyttämistä sekä taajaman ydinalueen kehittämistä toiminnallisesti ja taajamakuullisesti selkeästi hahmotuvaksi keskukseksi. Suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota taajama-alueiden viihtyisyyteen, uudisrakentamisen sopeuttamiseen rakennettuun ympäristöön, kevyen liikenteen toimintamahdollisuuksiin ja liikenneturvallisuuteen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja rakentamisessa on varmistettava, että alueella sijaitsevien kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiden kohteiden kulttuuri- ja luonnonperintöarvot säilyvät.

PALVELUJEN ALUE

Merkinnällä **P** osoitetaan seudullisesti merkittäviä, taajaman ulkopuolisia palvelun ja hallinnon alueita.

Suunnittelumääräys:

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varauduttava Snowpoliksen toteuttamisen edellyttämien toimintojen mahdollistamiseen. Alueella tulee varautua olemassa olevien palvelutoimintojen ja liikennejärjestelmän kehittämiseen sekä riittäviin pysäköintiratkaisuihin.

VIRKISTYSALUE

Merkinnällä **V** osoitetaan vähintään seudullisia virkistysalueita ja seudullisesti merkittäviä virkistysalueita ja virkistyskäytön kehittämisalueita taajama-alueiden ulkopuolella. Maakuntakaavassa virkistysalueeksi osoitetulla alueella on voimassa MRL:n 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

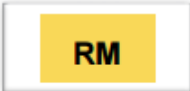
Suunnittelumääräys:

Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen virkistyskäytön kehittämiseen sekä luonnon ja ympäristöarvojen säilymiseen. Alueen toteuttaminen ei saa vaarantaa alueella sijaitsevan tai siihen rajoittuvan Natura -alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Rakennuslupahakemukselta tulee pyytää MRL 133 §:n mukaisesti alueellisen ympäristökeskuksen lausunto.

Rakentamismääräys:

Alueelle saa rakentaa yleistä virkistyskäyttöä varten tarkoitettuja rakennuksia. Valtion retkeilyalueille sallitaan niiden yleisen virkistystoiminnan kannalta tarpeellinen rakentaminen.

15.9.2020

RM**MATKAILUPALVELUJEN ALUE**

Merkinnällä **RM** osoitetaan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittäviä matkailupalvelujen ydinalueita, kuten matkailu- ja lomakeskuksia, lomakyliä, lomahotelleja, leirintäalueita tai muita vastaavia matkailua palvelevia toimintoja.

Suunnittelumääräys:

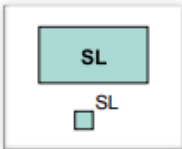
Matkailupalvelujen alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota alueiden toiminnallisuuteen ja tarkoituksenmukaiseen rajaukseen.

R**LOMA- JA MATKAILUALUE**

Merkinnällä **R** osoitetaan matkailupalvelujen alueiden välittömässä läheisyydessä sijaitsevat loma-asumiselle ja matkailua palveleville toiminnoille varatut seudullisesti merkittävät alueet.

Suunnittelumääräys:

Loma- ja matkailualueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota alueen tarkoituksenmukaiseen käyttöön loma-asunto- ja matkailutoimintojen kannalta, toimintojen mitoittamiseen sekä aluevarausten yhteensovittamiseen.

SLSL**LUONNONSUOJELUALUE TAI -KOHDE**

Merkinnällä **SL** osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltaviksi tarkoitettuja alueita. Alueella on voimassa MRL:n 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

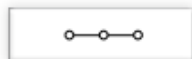
Suojelumääräys (MRL 30.2 §):

Alueella saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen alueen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi. Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 §:n mukaisesti alueellisen ympäristökeskuksen lausunto.

Suunnittelumääräys:

Alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei toimenpiteillä vaaranneta alueen suojelun tarkoitusta ja suojeluarvoja. Alueelle laadittavassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa tulee kiinnittää erityistä huomiota luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun edistämiseen.

15.9.2020

VENESATAMA**VENEVÄYLÄ**

Kainuun maakuntakaavassa on osoitettu maakunnallista tai seudullista merkitystä omaavat venesatamat ja veneväylät. Alueella on voimassa MRL:n 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

VALTATIE/KANTATIE

Alueella on voimassa MRL:n 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on pyrittävä edistämään kevyen liikenteen väylien toteuttamista erityisesti kyläkeskusten ja koulujen läheisyydessä.

SEUTUTIE TAI PÄÄKATU

Merkinnällä osoitetaan Kainuun seututiet sekä liikenneverkon kannalta tärkeät Kajaanin pääkadut. Alueella on voimassa MRL:n 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

YHDYSRATA / SIVURATA

Alueella on voimassa MRL:n 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Kainuun 1. vaihemaakuntakaava

Kainuun maakuntavaltuusto hyväksyi 19.3.2012 pitämässään kokouksessa Kainuun liiton laatiman maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 27 §) mukaisen Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan ja teki samalla päätöksen Kainuun maakuntakaava 2020:ssä osoitettujen selvitysalueiden kumoamisesta sekä selvitysalueilla sijaitsevien eräiden muiden kaavamerkintöjen ja -määräysten kumoamisesta. Ympäristöministeriö on vahvistanut Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan 19.7.2013 ja kaava on tullut lainvoimaiseksi Korkeimman hallinto-oikeuden 16.2.2015 tekemällä päätöksellä. Kainuun 1. vaihemaakuntakaava koskee Puolustusvoimain ampuma- ja harjoitusalueita sekä niiden melualueita.

Kainuun 1. vaihemaakuntakaavassa ei ole osoitettu merkintöjä ja määräyksiä suunnittelualueelle.

Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava

Kainuun maakuntavaltuusto hyväksyi 1.12.2014 Kainuun kaupan vaihemaakuntakaavan. Ympäristöministeriö vahvisti kaupan vaihemaakuntakaavan 7.3.2016. Kaupan vaihemaakuntakaavassa ei ole voimassa olevia merkintöjä ja määräyksiä suunnittelualueella.

15.9.2020

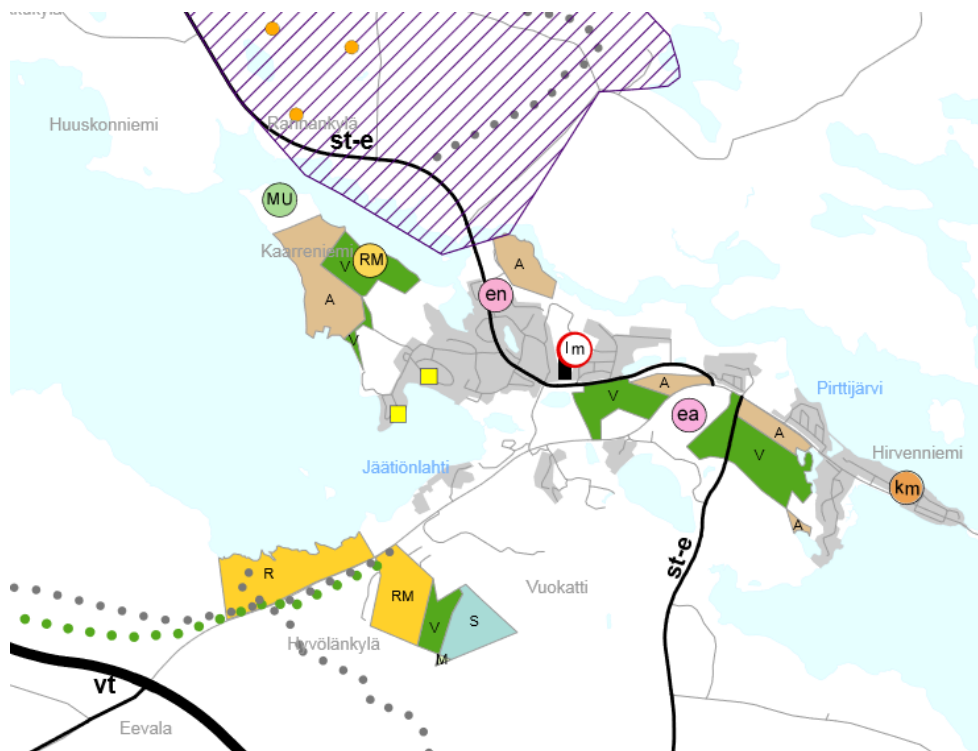
Kainuun tuulivoimamaakuntakaava

Kainuun maakuntavaltuusto hyväksyi Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 30.11.2015. Kainuun maakuntavaltuusto käynnisti Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan laatimisen 25.3.2013 tehdyllä päätöksellä. Kaavassa osoitetaan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti tuulivoiman hyödyntämiseen parhaiten soveltuvat alueet Kainuussa. Kaava on vahvistettu ympäristöministeriössä 31.1.2017. Päätöksessään ympäristöministeriö on määrännyt tuulivoimamaakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoima.

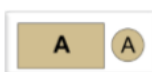
Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa ei ole osoitettu merkintöjä ja määräyksiä suunnittelualueelle.

Kainuun vaihemaakuntakaava 2030

Kainuun vaihemaakuntakaava 2030 on hyväksytty maakuntavaltuustossa 16.12.2019 ja kaavan voimaantulosta on kuulutettu 26.2.2020.

Kuva 31: Ote Kainuun vaihemaakuntakaava 2030:sta (Kainuun liitto 2020).

TAAJAMATOIMINTOJEN ALUE

Suunnittelumääräys:

Taajamatoimintojen alueen suunnittelussa hajanaisesti ja vajaasti rakennetuilla alueilla tulee edistää taajaman ydinalueen kehittämistä toiminnallisesti ja taajamakuvallisesti selkeästi hahmottuvaksi keskuksiksi. Suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota taajama-alueiden viihtyisyyteen, uudisrakentamisen sopeuttamiseen rakennettuun ympäristöön ja liikenneturvallisuuteen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on

15.9.2020

kiinnitettävä huomiota alueen saavutettavuuteen kestävillä liikkumistavoilla sekä kävelyn ja pyöräilyn edellytysten parantamiseen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja rakentamisessa on varmistettava, että alueella sijaitsevien kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiden kohteiden kulttuuri- ja luonnonperintöarvot säilyvät.

VÄHITTÄISKAUPAN SUURYKSIKKÖ

Suunnittelumääräys (ote):

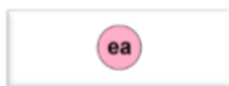
Kuhmon keskustan eteläpuoliselle km-alueelle sekä Sotkamon Hirvenniemen ja Nurmestien väliselle km-alueelle voidaan sijoittaa sellaista vähittäiskauppaa, joka kaupan palvelujen saavutettavuus huomioon ottaen on perusteltua sijoittaa keskustatoimintojen alueiden ulkopuolelle.

Vähittäiskaupan suuryksiköiden, mitoitus ja tarkempi sijoittuminen tulee suunnitella siten, etteivät ne yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa muodosta merkittäviä haitallisia vaikutuksia keskusta-alueiden kaupallisiin palveluihin ja niiden kehittämiseen.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueiden saavutettavuuteen jalankulun ja pyöräilyn sekä julkisen liikenteen järjestelyjen avulla

Vähittäiskaupan suuryksiköiden tai myymäläkeskittymän enimmäismitoitus on seuraava: Sotkamo Hirvenniemen ja Nurmestien välinen alue: km 25 000 k-m²

Enimmäismitoitus sisältää myös pienet kaupan yksiköt. Enimmäismitoitukseen lasetaan mukaan sekä olemassa olevat että uusi kerrosala

AMPUMARATA

Suunnittelumääräys:

Ampumaradan suunnittelussa on otettava huomioon ampumaratatoiminnan ympäristövaikutukset sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia.

Ampumaratojen Huhtikangas, Kalevala, Multiharju, Multikangas, Ristilampi, Ruho ja Vuokatti jatkosuunnittelussa tulee huolehtia siitä, ettei ampumaradan toiminnalla aiheuteta pohjavesien pilaantumisvaaraa

VIRKISTYSALUE

Suunnittelumääräys:

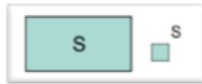
Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen virkistyskäytön kehittämiseen sekä luonnon ja ympäristöarvojen säilymiseen. Alueen toteuttaminen ei saa vaarantaa alueella sijaitsevan tai siihen rajoittuvan Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja.

Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 §:n mukaisesti alueellisen ELY-keskuksen tai vastaavan toimivaltaisen viranomaisen lausunto.

Rakentamismääräys:

Alueelle saa rakentaa yleistä virkistyskäyttöä varten tarkoitettuja rakennuksia.

15.9.2020

SUOJELUALUE TAI -KOHDE

Suojelumääräys (MRL 30.2 §):

Ennen vallitsevien olosuhteiden muuttamiseen tähtääviä toimenpiteitä on ao. erityisviranomaiselle varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen. Alueella saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen alueen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi. Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 §:n mukaisesti alueellisen ELY-keskuksen tai vastaavan toimivaltaisen viranomaisen lausunto.

Suunnittelumääräys:

Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen suojeluarvojen säilymiseen. Alueille laadittavissa hoito- ja käyttösuunnitelmissa tulee kiinnittää erityistä huomiota luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun edistämiseen.

MAA- JA METSÄTALOUSVALTAISET ALUEET, JOILLA ON ERITYISTÄ ULKOILUN OHJAAMISTARVETTA

Suunnittelumääräys:

Maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita voidaan käyttää alueen pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös erityislainsäädännön ohjaamana muihin tarkoituksiin, kuten luontais- tai muuhun elinkeinotoimintaan, turvetuotantoon, maa- ja kiviainesten ottoon, haja-asutusluonteiseen pysyvään ja loma-asumiseen sekä jokamiehen oikeuden rajoissa ulkoiluun ja retkeilyyn. Alueille voidaan perustaa yksityisiä suojelualueita.

Alueidenkäytön suunnittelussa on maa- ja metsätalousmaalle säilyttämisen lisäksi kiinnitettävä huomiota ulkoilukäyttöön tarkoitettavien ulkoilupolkujen ja -reittien järjestelymahdollisuuksiin. Alueen toteuttaminen ei saa vaarantaa siihen rajoittuvan Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja.

ULKOILUREITTI**MOOTTORIKELKKAILUREITTI****ELINKEINOELÄMÄN KANNALTA ERITYISEN MERKITTÄVÄ SEUTUTIE TAI PÄÄKATU (st-e)****MAALIIKENTEN TERMINAALIALUE**

Suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen toimintojen ympäristölle aiheuttamien melu- ym. haittojen ehkäisemiseen. Alueen läheisyyteen ei tule sijoittaa uusia asuinrakennuksia tai muuta melulle herkkää toimintaa

15.9.2020

ENERGIAHUOLLON ALUE

Suunnittelumääräys:

Vesivoimalaitosalueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon vaelluskalojen nousuesteen poistamiseksi tarvittavan kalatien rakentaminen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee varautua uusien pääsähköjohtoyhteyksien kytkeytymiseen ko. alueelle.

MAAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄ KULTTUURIHISTORIALLINEN KOHDE TAI ALUE

Suunnittelumääräys:

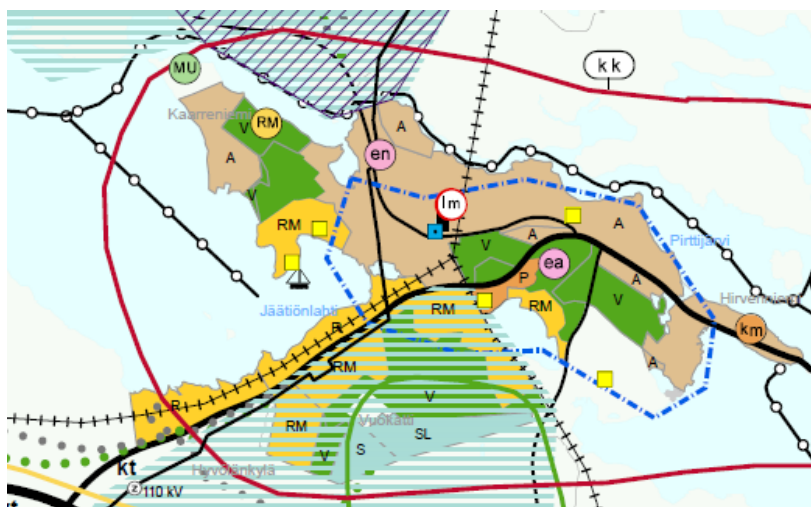
Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava alueen tai kohteen merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen. Arvokkaisiin kohteisiin merkittävästi vaikuttavissa hankkeissa on varattava museoviranomaiselle tilaisuus antaa lausunto.

MATKAILUPALVELUJEN ALUE

Kainuun maakuntakaavassa 2020 annettu suunnittelumääräys säilyy ennallaan: Matkailupalvelujen alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota alueiden toiminnallisuuteen ja tarkoituksenmukaiseen rajaukseen.

LOMA- JA MATKAILUALUE

Kainuun maakuntakaavassa 2020 annettu suunnittelumääräys säilyy ennallaan: Loma- ja matkailualueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota alueen tarkoituksenmukaiseen käyttöön loma-asunto- ja matkailutoimintojen kannalta, toimintojen mitoittamiseen sekä aluevarausten yhteensovittamiseen.

Voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmäkartta

Kuva 32: Ote voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmästä (Kainuun liitto 2020).

15.9.2020

2.10.3 Yleiskaava

Suunnittelualueella sijaitsee seuraavat yleiskaavat:

- Vuokatin yleiskaava 26.5.2003
- Emäntäkoulun yleiskaava, yleiskaavan muutos (emäntäkoulu) 28.2.2011
- Vuokatin yleiskaava, yleiskaavan muutos (Härkökivi / Ruunalampi) 25.9.2007
- Haapalanlahden, Hirvenniemen, Leivonkylän ja Rauramon yleiskaava 13.12.2004

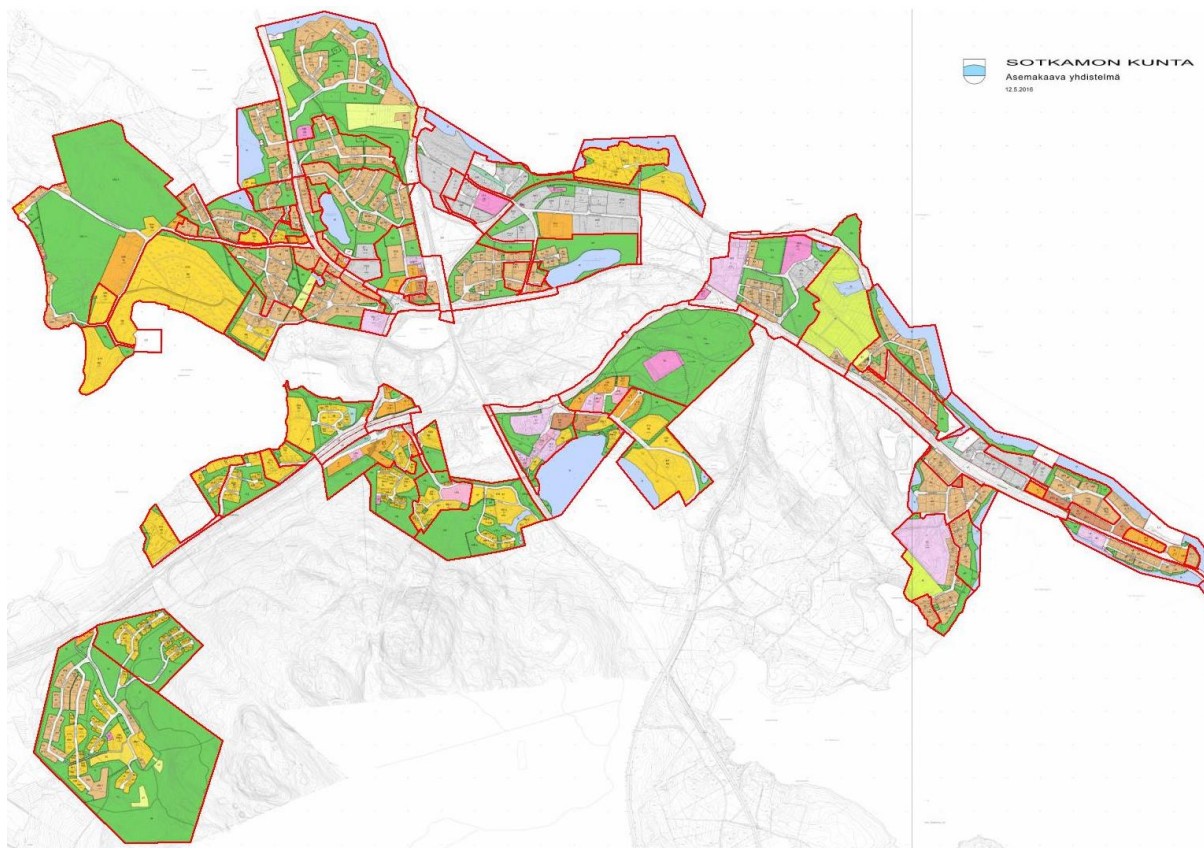

Kuva 33: Ote suunnittelualueen kohdalta Sotkamon kunnan yleiskaavan yhdistelmäkartasta.

15.9.2020

2.10.4 Asemakaava

Suunnittelualueella on lukuisia eri aikoina hyväksyttyjä asemakaavoja. Vanhimmat asemakaavat ovat vuodelta 1967 ja uusimmat vuodelta 2014. Asemakaavoitetun alueen osuus suunnittelualueesta on noin 1000 hehtaaria.

Kuva 34: Ote suunnittelualueen kohdalta Sotkamon kunnan asemakaavan yhdistelmäkartasta.

2.10.5 Masterplan

Suunnittelualueelle on laadittu Sotkamo-Vuokatti Masterplan 2030 yleiskaavatavoitteiden määrittämiseksi. Masterplan -hanke käynnistyi vuoden 2015 alussa ja kunnanvaltuusto hyväksyi Sotkamo-Vuokatti Masterplan 2030 kokouksessaan 15.12.2015.

2.10.6 Rakennusjärjestys

Sotkamon kunnan rakennusjärjestys on tullut voimaan 4.1.2016.

3 SUUNNITTELUN TAVOITTEET

3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (14.12.2017) koskevat seuraavia asiakokonaisuuksia:

- toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- tehokas liikennejärjestelmä

15.9.2020

- terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- uusiutumiskykyinen energiahuolto

3.2 Kunnan asettamat tavoitteet

Vuokatin yleiskaavoituksen tavoitteena on varmistaa Vuokatin matkailualueen kehittyminen entistäkin vetovoimaisemmaksi aluekokonaisuudeksi matkailijoille, yrittäjille ja vakituksille asukkaille Sotkamo-Vuokatti Masterplanissa määritettyjen tavoitteiden mukaisesti, joita ovat Kaarreniemen-Pisterinniemen maankäytön kehittäminen, Länsirinteen alueen laajentaminen, Vuokatin ydinkeskusta laajentaminen ja palveluiden monipuolistaminen sekä yhtenäisen ns. keskuspuiston ulkoilu- ja virkistyskäytön turvaaminen. Lisäksi kaavalla selvitetään kaupan suuryksikön sijoittumista alueelle sekä Tervon ja Riivarin peltojen maankäytön tehostamista.

Vuokatti kehitys on ollut viime vuosina huomattavasti hitaampaa kuin kilpailevien hiihtokeskusten. Yleiskaavalla pyritään nimenomaan mahdollistamaan matkailu ja matkailua palvelevien toimintojen ja investointien sijoittumisen alueelle sitä kautta alueen kehittämisen.

3.3 Viranomaisten asettamat tavoitteet

Kaavoituksen aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu järjestettiin 6.4.2016. Viranomaisneuvottelussa esiin nousivat seuraavat tavoitteet kaavahankkeelle.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

- Mikäli teoreettiselle melualueelle tulee maankäyttöä, tulee harkita maastomalliin perustuvat meluselvityksen laatimista.

Kainuun museo

- Muinaisjäännösselvitys tulee laatia koko alueelta.
- Rakennetun kulttuuriympäristön selvitykset on päivitettävä ja tarvittaessa täydennettävä.

Kainuun liitto

- Matkailun kehittäminen tulee turvata.

Kainuun ELY-keskus

- Keskeinen suunnittelu alue on I-luokan pohjavesialuetta, jolla on kaksi pohjavedenottamo. Ottamoiden suoja-alueet sekä muodostumisalueet on huomioitava. Kaava ei saa vaarantaa pohjaveden laatua tai määrää, eli kunnan vedensaanti on turvattava tulevaisuudessakin. Vaikutukset pohjaveteen on arvioitava huolellisesti.
- PIMA-kohteet tulee myös huomioida suunnittelun yhteydessä.
- Yleiskaavan tulee perustua VAT:n mukaisesti perusteltuun väestönkehitysarvioon ja näihin liittyviin skenaarioihin.
- Luontoselvitysten osalta on oleellista, että suunnittelun maankäytön vaikutukset pystytään selvittämään ja arvioimaan. Vesialueiden luontoarvot on selvitettävä, jos vesialueelle tulee esim. ruoppausta (viitasammakko). Tulevassa suunnittel-

15.9.2020

massa on huomioitava luontaiset ekologiset käytävät. Alueelta on selvitettävä luontodirektiivin IV (a) lajit. Myös lepakot, jos rakennuksia joudutaan purkamaan.

- Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden rajaukset ovat muuttumassa. Maisemaselvityksessä tulee myös huomioida taajamakuullisia seikkoja sekä arvioida esim. länsirinteiden maisemallisia vaikutuksia Naapurivaaralle.
- Erilliseen uuteen kulttuuriympäristöinventointiin ei ole tarvetta. Inventoinnin päivittäminen / täydentäminen "pois jätetyillä" kohteilla sekä matkailun historiaan liittyvillä tiedoilla on syytä tehdä.
- VAT- ja MRL:n yleiskaavan sisältövaatimukset huomioitava.

Liikennevirasto

- kaavan tulee turvata ratapihan käyttö raakapuun kuljetukseen. Rautatien melu ja tärinä tulee huomioida suunnittelussa.

3.4 Aukkaat ja sidosryhmät

3.4.1 Paikkatietokysely

Osallisille järjestettiin FCGgis paikkatietokysely alueen yleiskaavoituksesta. Kyselyn avulla kerättiin tietoa alueen asukkaiden, yrittäjien, maanomistajien sekä Vuokatin alueen käyttäjien kokemuksista ja mielipiteistä yleiskaavan laadinnan tueksi.

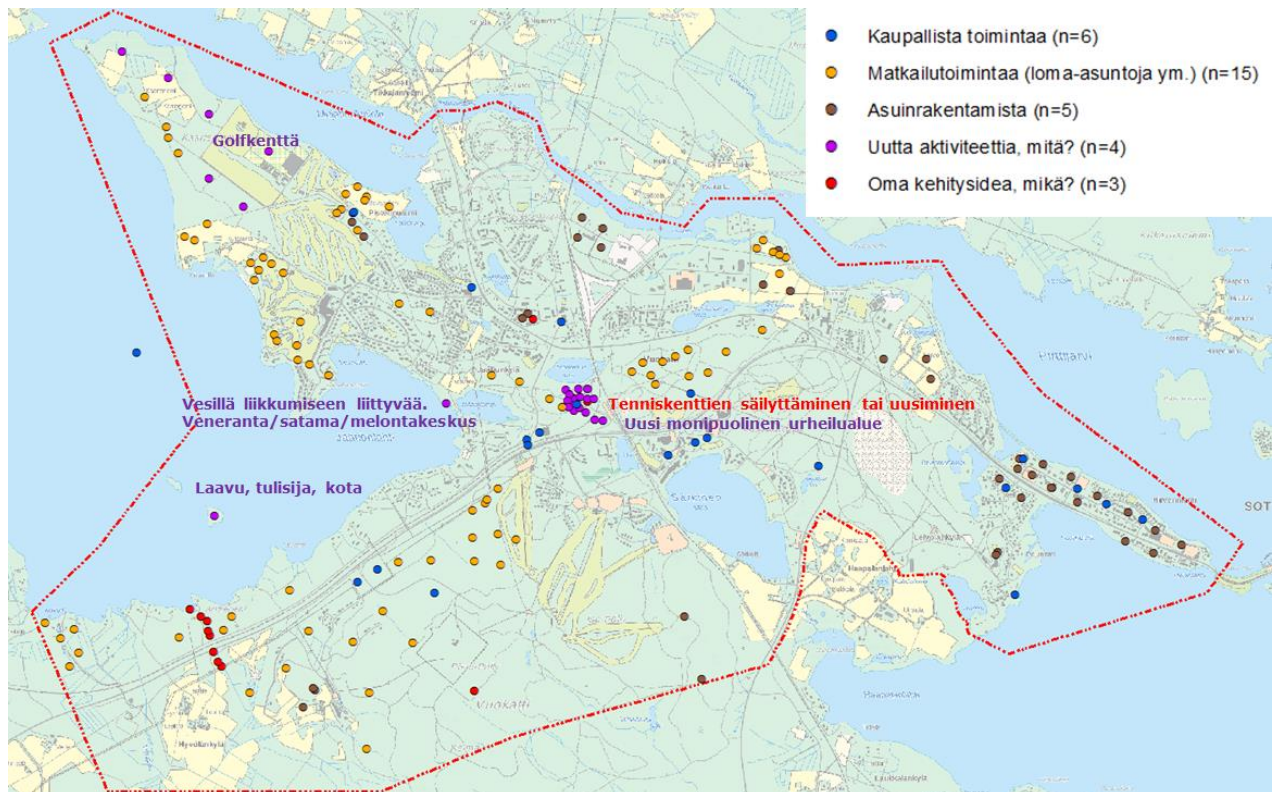
Kyselyyn saatiin reilu 60 vastausta. Suurin osa vastaajista oli maanomistajia (68 %) ja asui Vuokatissa (58 %). Vastaajista puolet oli 41-63-vuotiaita.

Vastaajien mukaan Vuokatin vetovoimatekijöitä ovat luonto, rauhallisuus, liikunta- ja retkeilymahdollisuudet, sijainti, palvelut, monipuolisuus, ympärivuotisuus, tapahtumat ja lapsiperheystävällisyys. Suurimpina puutteina koettiin liikennejärjestelyt, matkailun kokonaiskuvan puute, vuokatin ydinkeskustan puuttuminen, yleisen uimarannan puuttuminen ja matkailupalveluiden jälkeenhäineisyys.

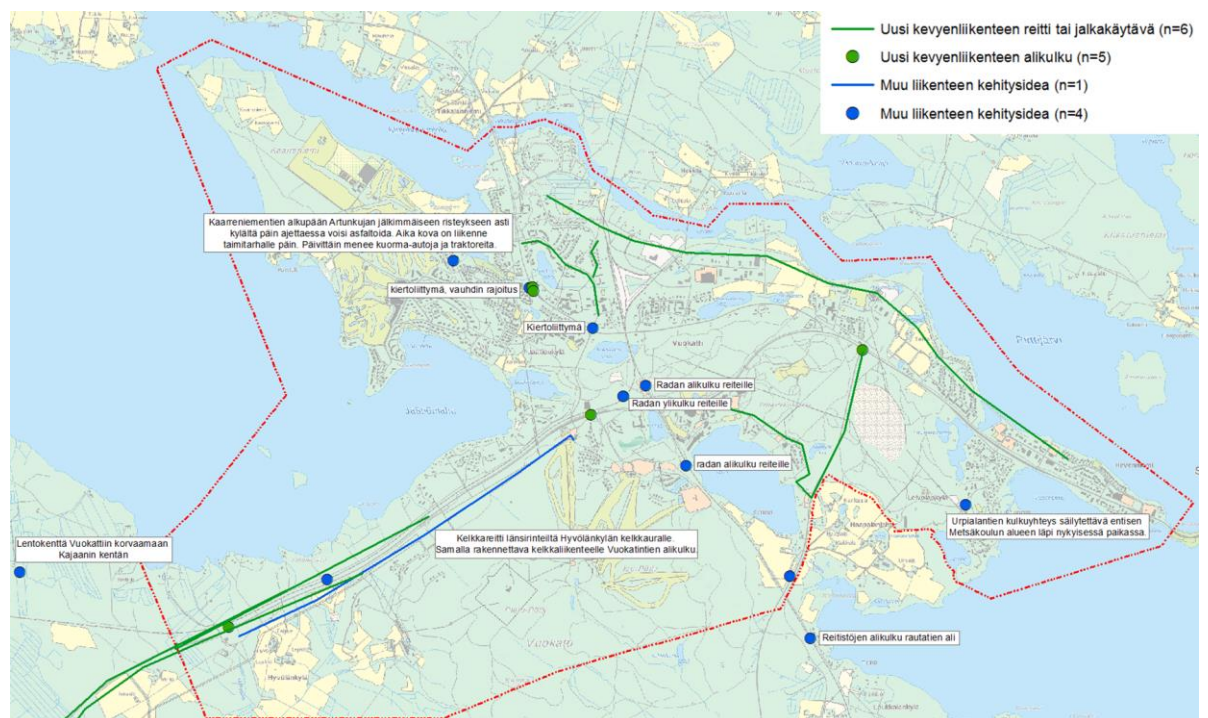
Kyselyssä vastaajia pyydettiin sijoittamaan kartalle erilaisia toimintoja. Kuvassa 35 on esitetty toivottujen toimintojen sijainnit ryhmittäin. Uusia aktiviteetteja toivottiin erityisesti Kuikkalammen eteläpuolelle Vuokatin tien pohjoispuolelle. Loma-asuntoja ym. osoitettiin erityisesti Pisterinniemen rannoille, Vuokatin rinteiden lounaispuolelle sekä Riivarin peltojen alueelle.

Myös liikennejärjestelyistä kysyttiin kehitysideoita vastaajilta. Alueelle toivottiin muutamaa kevyenliikenteen yhteyttä, ali- ja ylikulkuja sekä kiertoliittymiä. Liikennejärjestelyiden kehitysideoiden vastaukset on koottu kuvaan 36.

15.9.2020

Kuva 35: Paikkatietokyselystä koostetut vastaukset eri toimintojen sijoittamisesta suunnittelu-alueelle.

Kuva 36: Paikkatietokyselystä koostetut vastaukset liikenteen kehittämisestä.

15.9.2020

4 OSAYLEISKAAVAPROSESSI

4.1 Alueen määrittely

Kaava-alue alkaa heti kirkonkylän länsipuolelta, Hirvenniemestä ja ulottuu lännessä pitkälle Nuasjärveen pistävän Kaarreniemen kärkeen. Pohjoisessa alue rajautuu Pirttijärveen ja siitä länteen johtavaan Tenetin virtaan, joka laajenee Mujehoulunjoeksi ennen Nuasjärveen yhtymistä. Etelässä raja kulkee Leivolankylän ja Vuokatinvaaran kautta Hyvölänkylän eteläpuolitse Nuasjärveen Kivilahden kohdalla.

4.2 Osayleiskaavaluonnos

Alustava yleiskaavaluonnos valmistui helmikuussa 2017. Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 2.3.2017. Liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnos on valmistunut marraskuussa 2017. Lopullinen yleiskaavaluonnos valmistui marraskuussa 2017.

4.3 Osayleiskaavaehdotus

Luonnoksesta saatiin 20 erillistä huomautusta. Työneuvottelu ELY-keskuksen kanssa pidettiin 30.5.2018. Kaavaluonnokseen tehdyt muutoksen ilmenevät kohdasta 8. Alustava kaavaehdotus valmistui elokuun alussa 2018. Lopullinen kaavaehdotus valmistui lokakuun alussa.

4.4 Osayleiskaava

Kaavaehdotuksesta saatiin 7 lausuntoa ja 18 muistutusta. Työneuvottelu pidettiin Kainuun ELY-keskuksessa 18.2.2019. Kaavaehdotukseen tehdyt muutoksen ilmenevät kohdasta 8. Alustava kaavaehdotus valmistui huhtikuun alussa 2019. Kaavaehdotus laitetaan uudelleen nähtäville, koska siihen on tehty niin merkittäviä muutoksia, että niistä pitää kuulla osallisia. Kaavaehdotus II nähtäville asettaminen odotti kunnan kouluselvityksen valmistumista.

5 OSAYLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT

5.1 Yleistä

Osayleiskaavan muutos ja laajennus on laadittu vuorovaikutteisesti perusselvitysten, erillisselvitysten, nykytilanteen analyysin ja asetettujen ja prosessin aikana esille tulleiden tavoitteiden pohjalta. Kaava on maankäyttö- ja rakennuslain mukainen oikeusvaikutteinen yleiskaava, jonka tarkoituksena on ohjata Vuokatin alueen maankäyttöä.

Maankäytön suunnittelua on ohjannut tarkoituksenmukaisen yhdyskuntarakenteen ja ympäristön tavoite. Luonnonympäristöltään arvokkaat kohteet on varustettu tarvittavin suojelumerkinnöin. Myös kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet on huomioitu.

Yleiskaava on pääsääntöisesti aluevarauskaava, jonka perusteella rakentamista ohjataan asemakaavoituksella.

5.2 Vaihtoehdot

Osayleiskaavassa esitettyä maankäyttöratkaisua on työstetty varsinaista osayleiskaavoitusta edeltäneessä Sotkamo-Vuokatti Masterplan 2030 -suunnitelmassa. Osayleiskaavassa esitetty toimintojen sijoittelu perustuu maakuntakaavassa ja alueelle laadituissa selvityksissä esitettyihin tavoitteisiin. Masterplanissa esitettyä toimintojen sijoittelua on tarkennettu kaavatyön aikana tarkentuneiden tavoitteiden mukaisesti.

15.9.2020

5.3 Aluevaraukset ja niiden perustelut

5.3.1 Keskustatoiminnot ja kaupalliset palvelut

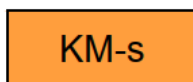
KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE.

Alueelle voi sijoittaa merkitykseltään paikallisia vähittäiskaupan suuryksiköjä.
Alueelle ei voi sijoittaa merkitykseltään seudullista kauppaa.

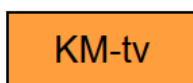
Keskustatoimintojen alueeksi on osoitettu Vuokatin urheiluopiston alue lähiympäristöineen Masterplanin mukaisesti. Toinen keskustatoimintojen alue on osoitettu Vuokatin rautatieaseman länsipuolelle voimassa olevan yleiskaavan mukaisesti. Aluetta on laajennettu länteen, alueelle, missä maankäyttö on muuttumassa, mutta lopullinen käyttötarkoitus ei ole vielä tiedossa. Koska tällä hetkellä em. alueille ei ole tiedossa hankkeita, C-maankäyttömerkinnällä pyritään siihen, että alueille mahdollistetaan hyvin monipuolista rakentamista tulevaisuudessa. Rakentamisen määrä ja käyttötarkoitus ratkeavat asemakaavoitusvaiheessa. Merkinnän tarkoituksena on tuoda joustavuutta yksityiskohtaista suunnittelua varten.

KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE.

Alueelle saa sijoittaa merkitykseltään paikallisen vähittäiskaupan suuryksikön.

KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE.

Alueelle saa sijoittaa merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön.

KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE.

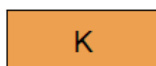
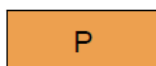
Alueelle ei saa sijoittaa uutta merkitykseltään seudullista päivittäistavaran kauppaa.

KM- ja KM-s alueet on osoitettu olevan tilanteen ja maakuntakaavan määräysten mukaisesti.

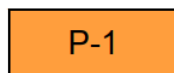
KM-tv on uusi alue Vuokatintien ja Kainuuntien risteyksessä. Alueelle ei saa sijoittaa seudullisesti merkityksellistä päivittäistavaran kauppaa. Alue on hyvin saavutettavissa sekä Sotkamosta että Vuokatista keskeisen sijainnin perusteella.

Sotkamon Hirvenniemen ja Nurmestien välisen alueen tilaa vaativan vähittäiskaupan suuryksiköiden tai myymäläkeskittymän enimmäismitoitus on 25 000 k-m2 maakuntakaavan mukaisesti.

5.3.2 Työpaikka-alueet, palvelut ja teollisuus

LIIKE- JA TOIMISTORAKENNUSTEN ALUE.**PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.**

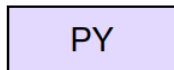
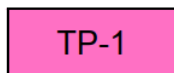
15.9.2020

PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.

Ennen rakentamista alueelle on laadittava asemakaava.

Rakennusten tulee olla korkeudeltaan, väritykseltään ja materiaailtaan ympäröivään maisemaan sopeutuvia. Rakennukset ja pääsytiety tulee sijoittaa ja suunnitella siten, että suuria leikkauksia ja pengerryksiä ei synny.

Alueen puustoa tulee säilyttää mahdollisimman paljon.

JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.**TYÖPAIKKA-ALUE.**

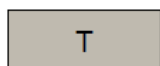
Alueelle voi sijoittaa tilaa vaativan erikoistavaran kaupan palveluja.

Liike- ja toimistorakennusten alue on osoitettu marketin Katinkullantien alussa sekä Rattatien ja Laanikujan risteyksen alue.

Palveluiden- ja hallinnon alueeksi on osoitettu voimassa olevien kaavojen mukaisesti Vuokatin rinteiden ala-asema palvelurakentaminen, SuperPark Vuokatin alue sekä pienet varaukset Kuikkalammentien varteen ja Vuokatinopistontien alkupäähän.

Uutena varauksena on osoitettu Vuokatinvaaran laelle osoitettu alue (P-1). Alueelle on tarkoitus sijoittaa matkailua monipuolisesti palvelevaa rakentamista hissien yläaseman ja rinteiden läheisyyteen.

Yksityiskohtaisessa suunnittelussa tulee erityisesti huomioida se, että rakentaminen su-lautuu ja soveltuu herkkään maisemaan ja rakennukset eivät saa nousta vaaran siluetin yläpuolelle. Suunnittelussa tulee myös huomioida, että suuria leikkauksia tai penger-ryksiä ei muodostu. Olevaa puustoa tulee säilyttää, josta maisemalliset vaikutukset jäi-sivät pieniksi.

TEOLLISUUS- JA VARASTOALUE.**TEOLLISUUSALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA.**

Vuokatin teollisuusalue on osoitettu T-alueeksi ja jätevedenpuhdistamon läheinen alue TY-alueeksi asemakaavan mukaisesti. Uutta teollisuusaluetta ei ole osoitettu.

15.9.2020

5.3.3 Pysyvä asuminen

AP-1	PIENTALOVALTAINEN ASUNTOALUE. Alue varataan pääosin tiiviiseen pientaloasutukseen. Asemakaavoituksen yhteydessä alueelle voidaan varata myös asuinympäristöön soveltuvia työtiloja, asumiselle tarpeellisia julkisia ja yksityisiä palveluja, alueen sisäisiä liikenneväyliä, pysäköintialueita, alueen asukaita palvelevia virkistys- ja puistoalueita sekä yhdyskuntateknisen huollon alueita.
AP-2	PIENTALOVALTAINEN ASUNTOALUE. Alue on tarkoitettu ympärivuotisten asuntojen rakentamiseen. Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden tai kahden perheen asuinrakennuksen lisäksi saunan ja tarvittavia talousrakennuksia. Alue on liitettävä keskitettyyn vesi- ja jätevesiverkostoon.
AP/RM	PIENTALOVALTAINEN ASUNTOALUE TAI MATKAILUPALVELUJEN ALUE. Ennen rakentamista alueelle on laadittava asemakaava.
AT-1	KYLÄALUE. Rakentaminen tulee sijoittaa olevien rakennuspaikkojen läheisyyteen ja peltoalueiden reuna-alueille tai ulkopuolelle.

Kaavassa on osoitettu olemassa olevat asuinrakennuspaikat.

AP-1 merkinnällä on osoitettu kaikki asemakaavoitetut ja asemakaavoitettavaksi tarkoitetut alueet. Uusina alueita on osoitettu Rauramonlammen alue, Limakkolammen pohjoispuoli, Tervon alue sekä Riivarinlammen ympäristö taajamarakennetta tiivistävinä alueina. Viides uusi alue on osoitettu Kaarrenniemeen olevan kyläasutuksen yhteyteen. Kaikki muut kuin Kaarrenimen alue sijoittuvat taajamarakenteen keskelle tai viereen.

Riivarin alue on helposti liitettävissä vesi- ja viemäriverkostoon infran ollessa aivan vierellä. Alue on myös palveluiden suhteen sijainniltaan erinomainen (mm. koulu ja virkistysalueet ovat aivan vieressä). Alueen toteuttaminen myös tiivistää taajamarakennetta.

Riivarin alueen rakentamista puoltaa myös maaomistajien tasapuolinen kohtelu. Saman tilan alueita on hyvin laajalti keskuspuiston VU-alueella. Yhden maanomistajan osalta olisi kohtuutonta, jos näin keskeisellä paikalla olevalle tilalle ei osoitettaisi rakennusalueita.

AP-1-alueista Rauramonlammen alue on kunnan omistuksessa.

AP-2- merkinnällä on osin osoitettu asuinkäytössä olevat alueet, jonne ei ole tarkoitus laajentaa asemakaavaa. Osoitetut alueet sijoittuvat Haapalahden alueelle ja Särkisen etelärannalle sekä ns. keskuspuiston alueelle.

Vaihtoehtoisella aluevarauksella (AP/RM) on osoitettu 4 aluetta: Jäätiönlammen koillispuoleinen alue, Pohjanvaarantien ja Vuokatintien väliin osoitettu alue, Tenetin alueella oleva pienimuotoinen lomakylä sekä Kaarreniemen alue. Tenetin alue sijoittuu olevan asuinrakentamisen ja osin teollisuusalueen taakse erilleen muusta matkailutoiminnasta, joten sen muuttuminen asuinkäyttöön on perusteltua. Näiden alueiden asuinrakentamisen ja lomarakentamisen suhde tullaan ratkaisemaan asemakaavoituksen yhteydessä. Asemakaavoituksen yhteydessä ratkaistaan muutoinkin rakentamisen ja mahdollisen rantarakentamisen määrä, virkistysalueet ja reitistöt.

Hyvölänkylän alue on osoitettu kyläalueeksi voimassa olevan yleiskaavan mukaisesti. Rakentaminen alueella tulee sijoittaa olevan rakentamisen yhteyteen tai peltoalueiden

15.9.2020

reunoille. Rakentamista ja sen määrää ohjataan lupaharkinnan yhteydessä. Oletuksena on pidetty, että lukumäärällisesti rakentaminen kyläalueelle on melko vähäistä.

5.3.4 Loma-asutus ja matkailu

RA	LOMA-ASUNTOALUE. Alue on tarkoitettu omarantaisten loma-asuntojen rakentamiseen. Rakennuspaikalle saa rakentaa loma-asunnon, saunan ja talousrakennuksia.
RA-1/1	LOMA-ASUNTOALUE. Suluissa oleva luku ilmaisee rakennuspaikkojen lukumäärän. Uuden rakennuspaikan koko tulee olla vähintään 3500 m ² . Ennen kaavan voimaantuloa muodostettujen tätä pienempien kiinteistöjen osalta määräystä ei sovelleta, mikäli ne on kaavassa osoitettu rakennuspaikoiksi. Vesi- ja viemäriverkon alueella rakennuspaikan minimikoko on 2000 m ² . Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden enintään 170 krs-m ² suuruisen loma-asuntorakennuksen, yhden enintään 30 krs-m ² :n suuruisen vierasmaja/saunan ja savusaunan sekä talousrakennuksia. Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa rakennuspaikalla olla korkeintaan 7 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 230 krs-m ² ja vähintään 150 krs-m ² . Enintään 120 krs-m ² :n suuruisen asuinrakennuksen etäisyys rantaviivasta tulee olla vähintään 30m. Yli 120 krs-m ² :n suurusten asuinrakennuksen etäisyys em. rantaviivasta tulee olla vähintään 40m. Erillisen rantasaunan etäisyys korkeustason rantaviivasta tulee olla vähintään 15 metria. Saunarakennusten tulee olla yksikerroksisia. Pinta-alaltaan alle 2 ha:n saarilla olemassa olevia rakennuksia saa peruskorjata ja tuhoutuneiden tilalle rakentaa uusia nykyistä kerrosalaa ylittämättä.

Topinlammen rannalla oleva asemakaavan mukainen lomarakennuspaikka on osoitettu RA-merkinnällä.

RA-1 merkinnällä on osoitettu olemassa olevat lomarakennuspaikat Nahkasaareassa, Jäätiönlammella ja Särkisellä sekä kaksi voimassa olevan yleiskaavan mukaista lomarakennuspaikkaa Särkisen lounaisrannalla. Näille rakennuspaikoille voidaan myöntää rakennusluvat yleiskaavan perusteella.

RM	MATKAILUPALVELUJEN ALUE. Alueelle saa rakentaa matkailua palvelevia majoitusrakennuksia, loma-asuntoja sekä muita matkailua palvelevia rakennuksia ja laitteita. Ennen rakentamista alueelle on laadittava asemakaava.
RM	OHJEELLINEN MATKAILUPALVELUJEN ALUE. Alueelle saa rakentaa matkailua palvelevia majoitusrakennuksia, loma-asuntoja sekä muita matkailua palvelevia rakennuksia ja laitteita. Ennen rakentamista alueelle on laadittava asemakaava.
RM-1	MATKAILUPALVELUJEN ALUE. Alueelle saa rakentaa matkailua palvelevia majoitusrakennuksia, loma-asuntoja sekä muita matkailua palvelevia rakennuksia ja laitteita. Ennen rakentamista alueelle on laadittava asemakaava. Rakennusten tulee olla korkeudeltaan, värikyteltään ja materiaaaliltaan ympäröivään maisemaan sopeutuvia. Rakennukset ja pääsytietyt tulee sijoittaa ja suunnitella siten, että suuria leikkauksia ja pengerryksiä ei synny. Alueen puustoa tulee säilyttää mahdollisimman paljon.
RV	ASUNTOVAUNUALUE.

Asemakaava-alueella olevat lomarakennusalueet on kaikki osoitettu RM-merkinnällä. Uutta RM-aluetta on osoitettu Katinkullan eteläpuolelle osalle nykyisen Par3-kentän aluetta ja pohjoispuolelle osalle Vuokatin golfkentän väylien 5. ja 6. aluetta sekä Kaar-

15.9.2020

reniemen taimitarhan alueelle. Korvaavat Vuokatin kentän väylät on mahdollista siirtää Kaarreniemen ja Topinniemen alueelle.

Muita uusia laajoja RM-alueita on Nuasjärven ja radan välisellä alueella, Vuokatinhovin läheisyydessä sekä Vuokatin vaaran länsirinteillä. Muut toteutumattomat RM-alueet ovat voimassa olevassa yleiskaavassa RM-alueita tai selvitysalueita. RM-alueiden toteuttaminen tapahtuu asemakaavoilla. Vuokatin vaaralle ylimmäksi osoitetulle RM-1 alueelle on annettu erikseen määräys ympäristöön sopeutumisesta sekä pengerrysten ja leikkausten välttämisestä. Ns. länsirinteiden alueelle osoitettu RM-alue on merkitty ohjeellisella alueen osa merkinnällä. Alueiden lopullinen sijoittuminen ratkaistaan samanaikaisesti rinnealueiden suunnittelun kanssa.

Erityisesti Nuasjärven läheisyydessä, missä rata ja kantatie ovat rinnakkain, yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida ja selvittää radan ja maantien melu sekä radan tärinän vaikutukset rakentamiseen. Myös muilla alueilla tulee asemakaavoja muutettaessa huomioida maateiden ja radan melu sekä radan tärinävaikutus.

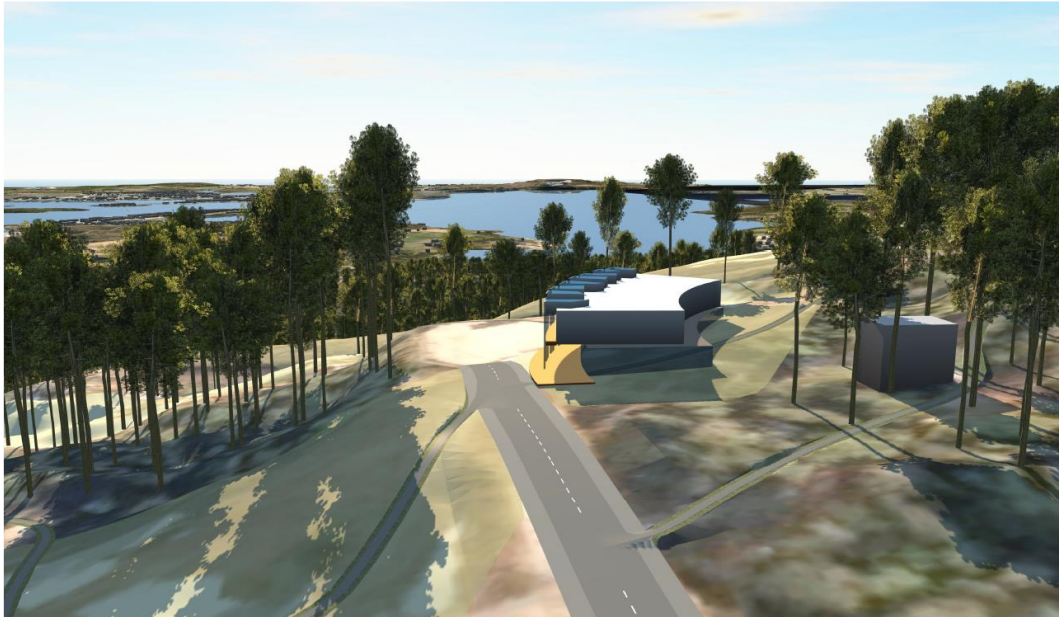
Vuokatinvaaran länsirinteen alueelle suunniteltu rakentaminen ilmenee oheisista kuvista.

Oleva asemakaavan mukainen asuntolavaunualue on osoitettu RV-alueeksi.

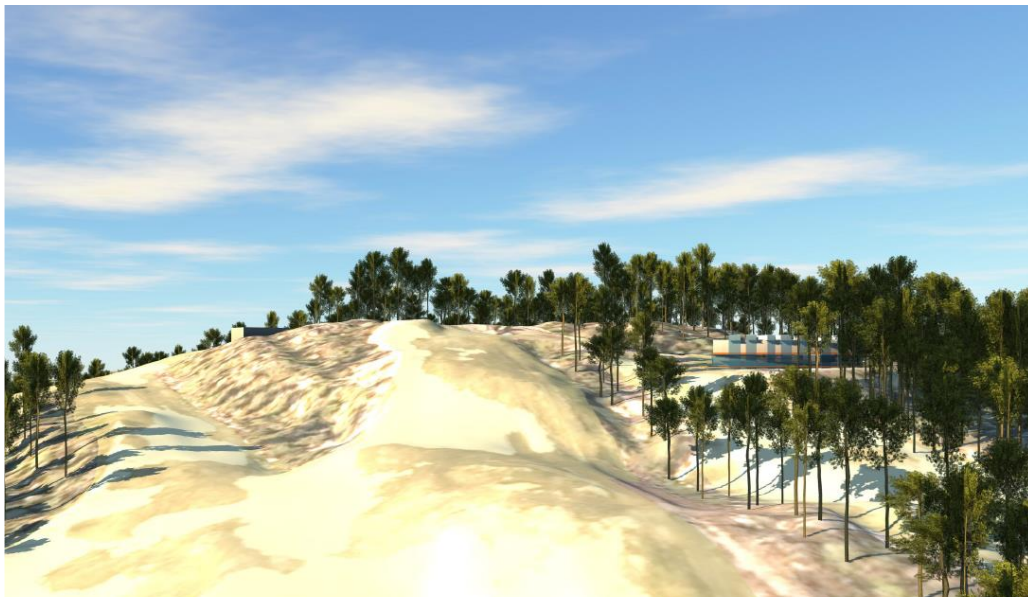

Kuva 37: 3D-havainnekuva Vuokatin vaaralle suunnitellusta rakentamisesta Nuasjärveltä katsottuna (WSP 21.6.2018).

15.9.2020

Kuva 38: Havainnekuva rinteiden päälle suunnitellusta rinnevervintolasta

Kuva 39: Havainnekuva rinteiden päälle suunnitellusta rinnevervintolasta

15.9.2020

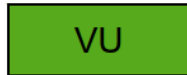
5.3.5 Virkistys ja vapaa-aika

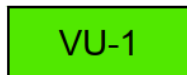
UIMARANTA-ALUE.

LÄHIVIRKISTYSALUE.

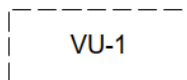

URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.

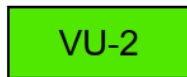
URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.

Alueelle saa sijoittaa golfkentän ja rakentaa golfkenttää palvelevia rakennuksia ja rakenteita.

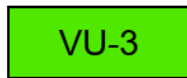
OHJEELLINEN URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.

Alueelle saa sijoittaa golfkentän ja rakentaa golfkenttää palvelevia rakennuksia ja rakenteita.

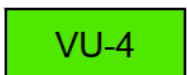
URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.

Alue on tarkoitettu rinnehihto-, mäkiurheilu- ja retkeilyalueeksi. Alueelle saa rakentaa toiminnan kannalta tarpeellisia matkailupalvelu- ja huoltorakennuksia, teknisiä tiloja sekä rakenteita. Rakentaminen tulee massaltaan, korkeudeltaan ja väriykseltään sopeutua maisemaan. Rinnealueen leikkaukset ja pengerrykset tulee maisemoida.

URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.

Alue on tarkoitettu maasto- ja ampumahiihdon sekä mäkihypyn kilpailukeskukseksi. Alueelle saa rakentaa kilpailutoimintaa palvelevia huolto- ym. rakennuksia, kilpailurakenteita, hyppyrimäkiä, aluetta palvelevia rakenteita sekä latuja.

URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.

Alue on tarkoitettu rinnehihtoalueeksi. Alueen toteuttaminen vaati asemakaavan.

RETKEILY- JA ULKOILUALUE.

Uimaranta on osoitettu Päivälahden alueelle.

Asemakaava-alueen laajimmat viheralueet sekä asemakaavoitettavien alueiden rakentamisen ulkopuoliset alueet on osoitettu VL-alueeksi.

Kapeita rannalla olevia viheralueita on liitetty viereisiin rakennuspaikkoihin Rauramonlammella, Leivolan alueella ja Hirviniemessä. Ranta-alueita on liitetty rakennuspaikkoihin vain kun, seuraavat kriteerit ovat täyttyneet:

1. Tontteihin liitetään vain yksityisten tai yritysten omistamat virkistysalueet, ei kunnan tai muun julkisyhteisön omistamia alueita eikä yhteisalueita, koska kunnan omistamat alueet ovat kaavamerkinnän ja omistuksen kautta toteutuneet yleisinä alueina ja yhteisalueiden perustamisen tarkoituksenaan ei voi olettaa olevan niitä tarkoitettuna rakennuspaikoiksi.
2. Tontteihin liitetään vain kapeat rannan ja tontin välissä olevat virkistysaluekaistat.
 - a. virkistysalueen kokonaisleveys pääsääntöisesti alle 20m
 - b. poikkeuksellisesti leveämmillään virkistysaluekaistoilla tonttiin liittäminen voi tulla kyseeseen, mikäli jokin seuraavista ehdoista täyttyy:
 - välittömässä läheisyydessä on laajempia yhtenäisiä rantaan rajoittuvia virkistysalueita,
 - rannalla on tonttiin kuuluvia luvallisia rakennuksia / rakennelmia

15.9.2020

3. Virkistysalueen kautta ei ole osoitettu yleis- tai asemakaavassa reittejä tai kevyen liikenteen väyliä, alueella ei ole käytettyjä polkuja eikä muutettavalla kaistalla voi ennakoida olevan tulevaisuudessakaan rantareististön tai -väylän rakentamisen tarvetta tai edellytyksiä tai muuta virkistyskäyttötarvetta, tai ranta-aluetta palveleva reitti- tai kevyenliikenteen yhteys voidaan osoittaa taroituksenmukaisella tavalla virkistysalueen kaventumisesta huolimatta.
4. Tontin tulee rajoittua suoraan rantapuistoon, esim. katu ei saa katkaista yhteyttä.
5. Uusia tontteja ei muodosteta.
6. Virkistysalueiden käyttötarkoituksen muutos ei saa vaikeuttaa alueen kunnallistekniikan toteutusta.

Ns. kutsuttu keskuspuiston alue rautatiestä itään aina Rauramonlammeelle asti on säilytetty laajennettuna urheilu- ja virkistyspalveluiden (VU) alueena Masterplanin mukaisesti. Keskeistä aluetta ei ole supistettu virkistyspalveluiden turvaamiseksi.

Aluetta on laajennettu Nurmeksentien itäpuolelle vanhan soramontun alueelle. Laajennuksella on saatu muodostettua laaja yhtenäinen ulkoilualue Leivolankylältä urheilupuistolle.

Keskuspuiston alueelle on osoitettu joitakin pienehköjä uusi alueita. Alueet liittyvät olevaan rakentamiseen ja niiden sijoittelulla on huomioitu olevien reittien säilyminen tai niiden helppo siirto. Keskuspuiston merkitys matkailun ja virkistyskäytön kannalta on hyvin merkittävä ja keskeinen. Laajan yhtenäisen virkistysalueen säilyminen turvaa matkailun lisääntyessäkin virkistysalueen riittävyyden.

Kaarreniemen golfkentät ja niiden laajenemisalueet on osoitettu VU-1- ja vu-1-merkinnoilla, jotka mahdollistavat golfkenttien kehittämisen ja niitä palvelevien rakennusten toteuttamisen. Laajentamista on osoitettu alueeseen kytkeytyvään Topinniemen ja Kaarreniemen kärkeen. Topinniemen alue on alavaa tulvavaara-aluetta, joka ei sovellu sen johdosta asuinrakentamiseen. Ohjeellinen vu-1 merkintä mahdollistaa golfkentän laajentamisen siten, että väylien väliin sijoitetaan asutusta tai loma-asutusta. Rakentamisalueista muodostuisi silloin korkeatasoisia ja viihtyisiä hyvin hoidetun ympäristön ansiosta.

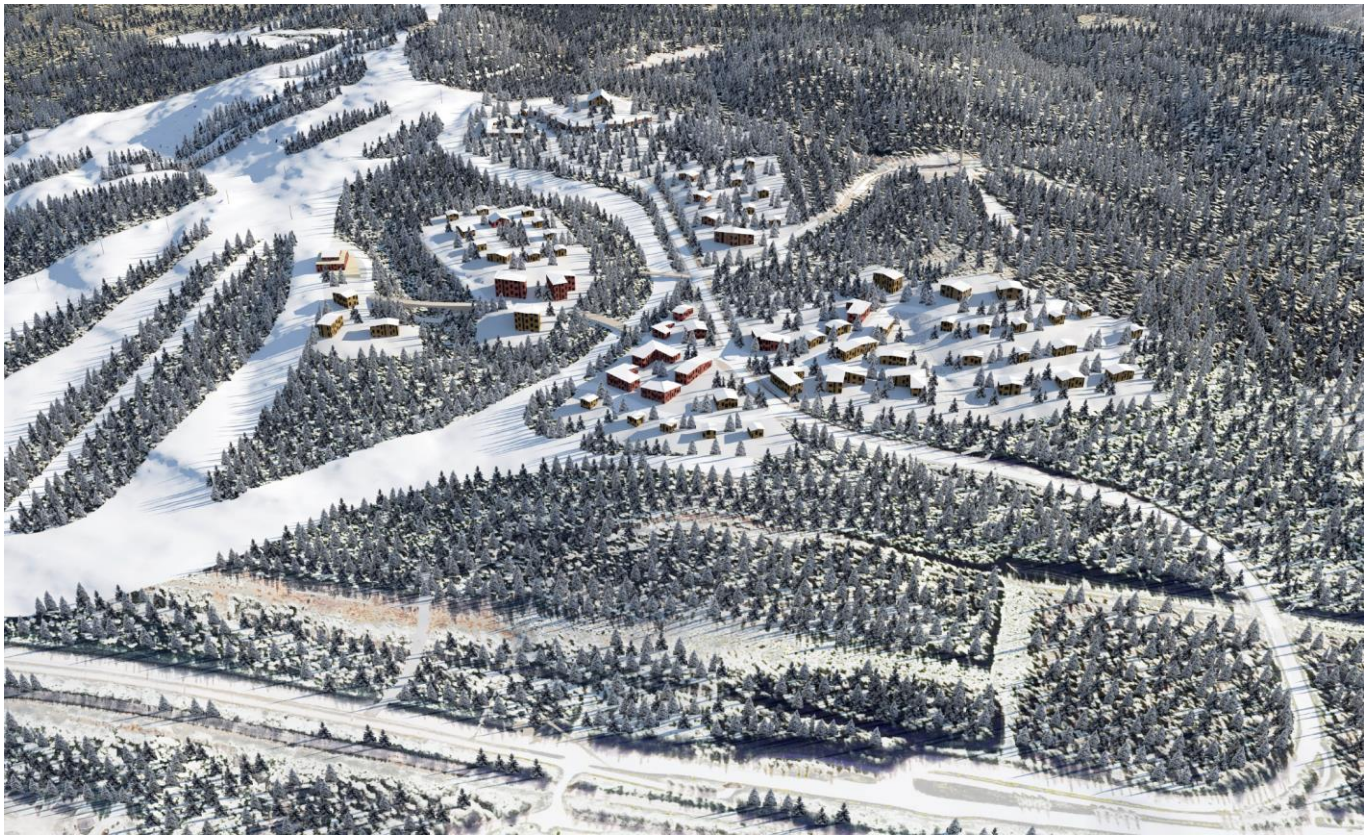
Vuokatin laskettelurinteet sekä länsirinteen laajennus on osoitettu VU-4-alueeksi. Laajennusalueelle on mahdollista sijoittaa yksi uusi tuolihiisi sekä kaksi rinnettä. Lisäksi on suunniteltu nykyisen kaikkein läntisimmän hissinlinja jatkamista ylemmäksi. Tämä mahdollistaa yhden uuden rinteiden toteuttamisen Vaarantien viereen. Rinne-alueen toteuttamisen vaatii asemakaavan, jossa voidaan tarkemmin määritellä rinteiden ja rakentamisalueiden sijoittuminen alueelle sekä huomioida maisema- ja luontoarvot.

Vuokatinvaaran länteen avautuvat rinteet sekä radan läheiset alueet on osoitettu VR-alueeksi olemassa olevan yleiskaavan mukaisesti. Lisäksi VR-alueeksi on osoitettu Nuasjärven kaksi pientä saarta.

Viheralueita koskee seuraava yleismääräys: "VL-, VU, VU-1, VU-2, VU-3, VU-4 ja VR-alueella maisemaan muuttavat toimenpiteet vaativat maisematyöluvan. Metsänkäsittelyä koskeva lupa tarvitaan vain päätehakkuulle ja lupavaatimus ei koske VU-1 aluetta. Harvennushakkuut eivät siten edellytä maisematyölupaa. Päätehakkuihin luetaan kuivaksi hakatessa siemenpuu asentoon.

Alueille saa sijoittaa kunnallistekniikan vaatimat verkostot, laitteet ja varusteet sekä alueelle saa sijoittaa latu- ja ulkoilureittejä sekä esim. virkistystä palvelevia taukopaikkoja, keitto - ja sadekatoksia."

15.9.2020

Kuva 40: Havainnekuva Vuokatin vaaralle suunnitellusta rakentamisesta (WSP 21.6.2018).

5.3.6 Metsätalousalueet

M	MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE. Alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen.
MT	MAATALOUSALUE. Alue on tarkoitettu maatalouden harjoittamiseen. Alueella sallitaan vain maatalouteen liittyvä rakentaminen, jota tulee ensisijaisesti sijoittaa talouskeskuksen läheisyyteen.
MU	MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISTÄ ULKOILUN OHJAAMISTARVETTA.
MY	MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA.

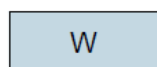
Hyvölänkylän ympäristöön ja Haapalahden pohjoispuolelle on osoitettu M-alueita.

Tervon peltoaluetta on osoitettu maatalousalueeksi.

Kaarreniemen kärkeen on osoitettu sekä MU- että MY-alueita. Luontoarvoja omaava kärkeen on osoitettu MY-alueeksi sekä sen ja rakentamisalueen väli MU-alueeksi.

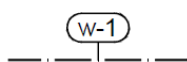
15.9.2020

5.3.7 Vesialueet

VESIALUE.

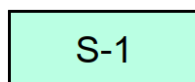
Kaava-alueen vesialueet on osoitettu W-alueeksi.

Vesialueen osa, jolle saa sijoittaa kelluvia palvelurakennuksia, ei asuntoja eikä loma-asuntoja. Edellytykset on selvitettävä asemakaavoituksen yhteydessä huomioiden maisema ja luontoarvot.

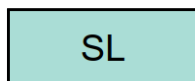
Jäätiönlahdelle on osoitettu vesialueen osa, jolle voi sijoittaa kelluvia palvelurakennuksia. Asuin- ja lomarakennusten sijoittaminen ei ole sallittua. Rakentaminen tulee ratkaista asemakaavalla. Asemakaavaa laadittaessa tulee huomioida maisemalliset seikat.

5.3.8 Luonnon-, maiseman- ja kulttuuriympäristön suojelu

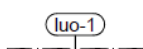
SUOJELUALUE.

Alueelle saa sijoittaa ulkoilu- ja latureittejä. Reittien sijoittelussa tulee huomioida ja turvata alueen erityiset suojeluarvot.

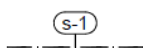
LUONNONSUOJELUALUE.

Valtion toimesta toteutettava alue.

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE.

Mahdollinen metsälain 10 §:n tai joku muu ympäristön tai luontoarvoltaan merkityksellinen alue. Alueen ominaispiirteitä ei saa heikentää.

SUOJELTAVA ALUEEN OSA.

Alue on liito-oravan esiintymisaluetta, johon sisältyy luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisia liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Alueella tehtävien toimenpiteiden yhteydessä on selvitettävä toimenpiteen vaikutukset liito-oravan kannalta. Mikäli toimenpiteellä voi olla vaikutusta alueeseen liito-oravan elinympäristönä, toimenpidettä koskevasta asiasta on pyydettävä alueellisen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat-vastuualueen lausunto.

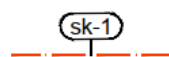
Vuokatinvaaran päällä oleva luonnossuojelualue on osoitettu SL-alueeksi. Alue on valti-
on omistuksessa. Voimassa olevan yleiskaavan S-alue on osoitettu edelleen S-alueena. Alueen luontoarvot ilmenevät kaavaselostuksen kohdan 2.2.6 kohteen 22. Pieni-Pöly-
Keiman vanha metsä kohdalla. Alueella on mm. vanhoja kuusivaltaista tuoretta ja leh-
tomaista kangasta sekä ruohokorpia.

Kaavan on osoitettu alla olevan luettelon mukaisen luo ja s-1 kohteet. luo kohteet ovat kasvillisuuskohteita ja s-1 kohteet ovat liito-oravakohteita. Luontoselvityksessä maini-
tuista kohteista 12 Laskettelurinteen liito-oravametsä B ei ole osoitettu, koska kohteen luonne on muuttunut, eikä sitä ole enää sovelias liito-oravan elinympäristöksi. Uutena liito-orava-alueena (Kainuun ELY-keskus 2018) on osoitettu 39 Iso-Pöly 2 liitto-
oravametsä, joka ei ole luontoselvityksen raportissa. Numero viittaa kohdan 2.2.6 nu-
merointiin.

- 3 Jäätiönlampi, pienvesihohde /luo
- 4 Hakalanlammen, rantaluhta / luo
- 5 Rauramonlammen, rantaluhta /luo
- 6 Likolampi ja suo, pieni lampi ja suo /luo
- 7 Hyppymäen lampi ja suo / luo
- 8 Kuikkalammen nimetön suo, suokohde / luo
- 9 Vedenottamon nimetön suo, suokohde /luo

15.9.2020

- 10 Vuokatin nimetön suo, suokohde / luo
- 11 Laskettelurinteen liito-oravametsä A, /s-1
- 13 Iso-Pöllyn puro ja noro, Noro ja liito-orava /s-1
- 14 Iso-Pöllyn suot, suokohde / luo (4 kpl)
- 15 Tervahaudan noro A, noro / luo
- 16 Tervahaudan noro B, noro / luo
- 17 Tervahaudan noro C, noro / luo
- 18 Pieni-Pöllyn lammet, alle 1 ha lampi / luo
- 19 Pieni-Pöllyn noro A, noro / luo
- 20 Pieni-Pöllyn noro B, noro / luo
- 21 Pieni-Pöllyn noro C, noro / luo
- 23 Keiman noro A, noro / luo
- 24 Keiman liito-oravametsä ja noro /s-1
- 25 Keiman noro B, noro / luo
- 26 Keiman noro C, noro / luo
- 27 Hyvölän ja Myllypuron kasvillisuuskohde, lehtokohde / luo
- 28 Ammeniemien lehto ja korpi, lehtokohde / luo
- 29 Ammeniemien puro ja liito-oravametsä / s-1
- 30 Ammeniemien korpi, suo ja lähteikkö / luo
- 31 Ammeniemien liito-oravametsä / s-1
- 32 Täiniemen lehto, lehtokohde / luo
- 33 Täiniemen puro, lehtokohde / luo
- 34 Täiniemen liito-oravametsä / s-1
- 35 Lomakylän lehto, lehtokohde / luo
- 36 Lomakylän liito-oravametsä A / s-1
- 37 Lomakylän liito-oravametsä B / s-1
- 38 Iso-Pölly a-g liito-oravametsä / s-1
- 39 Iso-Pölly 2 liito-oravametsä /s-1

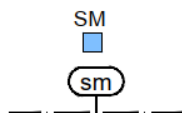
VALTAKUNNALLISESTI/MAAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄ KULTTUURIYMPÄRISTÖ.
Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja rakentamisessa on turvattava alueen merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen. Ympäristöön merkittävästi vaikuttavista hankkeista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

VALTAKUNNALLISESTI ARVOKAS MAISEMA-ALUE.
Suunnittelussa ja rakentamisessa on huomioitava maisema-alueen kokonaisuus ja ominaispiirteet sekä turvattava merkittävien maisemallisten arvojen säilyminen.

Vuokatin asema, valtakunnallisesti arvokas rakennetun kulttuuriympäristön alue (RKY) on osoitettu sk-1-merkinnällä. Maakunnallisesti arvokas Katinkullan vanha loma-asuntoalue on osoitettu myös sk-1 alueeksi.

Valtakunnallisesti arvokas Vuokatin vaaran maisema-alue on osoitettu mv-merkinnällä maakuntakaavan rajauksen mukaisesti.

MUINAISMUISTOKOHDE/-ALUE.

Muinaismuistolain (295/1963) nojalla rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Kohdetta/aluetta koskevista tai siihen liittyvistä suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisten (Museovirasto tai Kainuun museo) lausunto. Kohteen laajuus tulee selvittää Museovirastosta/Kainuun museosta.

Kiinteät muinaisjäänökset on osoitettu kohde tai aluemerkinällä. Kohteet on numeroitu juoksevilla numerolla, jotka ilmenevät selostuksen kohdasta 2.4.1. Suunnittelu-alueella olevista muinaismuistokohteista ei ole osoitettu kaavassa Riivari-Määttälää(19) ja Tervo(24), jotka ovat muita kulttuuriperintökohteita ja ne on osoitettu SR-kohteiksi. Merkinällä on vältetty päällekkäiset merkinnät.

15.9.2020

SR-1/3.31 	KULTTUURIHISTORIALLISTA ARVOKAS RAKENNUS/RAKENNUSRYHMÄ/ALUE. Kaavaselostuksessa olevassa kohdeluettelossa mainittujen rakennusten suojeluedellytykset ja suojelun toteuttamistapa tulee ratkaista asemakaavoituksen yhteydessä. Kohdetta koskevista muutoksista ja suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.
SR-2/1.45 	KULTTUURIHISTORIALLINEN KOHDE. Kaavaselostuksessa olevassa kohdeluettelossa mainittuja rakennuksia ei saa purkaa ilman purkamislupaa. Kohdetta koskevista muutoksista ja suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.
SR-3/1.45 	VALTAKUNNALLINEN/MAAKUNNALLINEN KULTTUURIHISTORIALLISTA ARVOKAS RAKENNUS. Rakennustaiteellisesti tai historiallisesti arvokas rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Kunnostuksessa tulee noudattaa säilyttävää peruskorjaustapaa. Kohdetta koskevista muutoksista ja suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

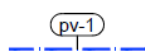
Kaavassa on osoitettu valtakunnallisesti/maakunnallisesti arvokkaiksi alueiksi tai kohteiksi Vuokatin asema (1.56), Riivarin vilja-aitta(1.45), Katinkullan vanha alue sekä Vuokatin urheiluopiston urheilukentän lähiympäristö(1.57) (SR-3).

Paikallisista kohteista on SR-1 ja SR-2 kohteiksi osoitettu (SR-2 kohteet asemakaava-alueen ulkopuolella):

- Hyvölä- Lepikko (1.8)
 - Arvokkaimmat rakennukset ovat Hyvölän asuinrakennus ja aitta sekä kivinavetta, Taipaleen talo ja Lepikon pihaluhti
- Mustola (1.28)
- Määttälä (1.30)
 - Määttälän talo, piha-aitta ja kivinavetta
- Pajuniemi (1.35)
- Palovartijan maja (1.36)
- Riivari (1.45)
 - Suojelu kohdistuu Riivarin taloon, isoluhtiaitaan, kivinavettaan ja vilja-aittaan asuinrakennus, kivinavetta, Taipaleen talo
- Tenetin rautatiesilta (1.48)
- Tervo (1.49)
 - Päärakennus, luhtiaitta, sivuaitta/paja ja vilja-aitta
- Nahkasaari (10.30)
- Jäätiön aitta (3.31)
- Hiekkahovi (1.54)

Kohteissa tehtävistä muutoksista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

Selvityksessä mainituista kohteista Leivolan koulua, Vuokatin kauppakeskusta, kirkkoa ja päiväkotia ei ole osoitettu suojelumerkinnällä, koska ne ovat verrattain uusia rakennuskohteita. Vuokatin vanha hyppymäki on uusittu lähes kokonaisuudessaan. Rantala sijoittuu osin kaavatien alueelle ja sen säilyttämiseen ko. alueella ei ole edellytyksiä. Entisen emäntäkoulun rakennukset ovat tyhjillään. rakennuksilla ei ole niin suurta rakennushistoriallista arvoa, että ne tulisi välttämättä osoittaa suojelumerkinnällä.

VEDENHANKINNALLE TÄRKEÄ POHJAVESIALUE.

Alueella on kielletty pohjaveden laatua ja määrää vaarantavat sekä maaperää pilaavat toimenpiteet.

Vuokatin pohjavesialue (1176502) on osoitettu pv-1 merkinnällä.

15.9.2020

5.3.9 Ympäristöhäiriöt

■ saa/460

PUHDISTETTAVA/KUNNOSTETTAVA MAA-ALUE/KOHDE.

Alueen/kohteen maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä asemakaavoituksen yhteydessä.

Numerointi kauttaviivan jälkeen viittaa kaavaselostukseen.

Matti-rekisterin kohteista on kaavassa osoitettu ne kohteet, joissa on todettu pilaantumista, ja joihin on tulossa maankäyttömuodon muutosta. Kohteet, jotka sijoittuvat esim. vedenottamoiden läheisyyteen on osoitettu (kohde 304). Kohteet, joihin on tulossa kunnostustoimenpiteitä, ei ole osoitettu lukuunottamatta kohdetta 325, jonka kunnostuksen tasoa ei ole vielä lopullisesti päätetty. Kaavassa ei ole osoitettu myöskään niitä kohteita, jotka on kunnostettu nykyisen maankäyttömuodon vaatimusten mukaisesti, eikä maankäyttö ole muuttumassa. Kaavassa ei myöskään ole osoitettu esim. toimivia huoltoasemia. Osoitetut kohteet ovat:

ID	Pilaantuneen maan kohde	Maankäytön muutos
30310 (310)	Pohjolan Turistiauto Oy:n asema, Ratatie 15	Kohteella on maankäyttörajoite ja kaava mahdollistaa käyttötarkoituksen muutoksen
30305 (305)	Sotkamon kolarikorjaus, Lastaajantie 5-7	Toiminta on loppunut kohteella, mutta pilaantuneisuus on selvitettävä, jos alueella tehdään muutostöitä.
30325 (325)	Kainuun keskuspesula, Pesulantie 5	Kohteella on selvitystarve ja pesula-toiminta on lakannut.
30291 (291)	Lindströmin kauppa, Kuikankuja 5	Kohteella on maa-ainesten käyttörajoite kohonneiden pitoisuuksien johdosta.
30311 (311)	Sotkamon autopurkamo, Teollisuustie 3	Kohteella on tehty osittaisia kunnostustoimenpiteitä ja kohteella on maa-ainesten käyttörajoite.
30304 (304)	Vuokatin Autosähkö, Pohjavaarantie	Kohteen toiminta on loppunut.
30269 (269)	Hirvenniemi, Sapsontie Asunto Oy Sotka Salpa	Alueella on maankäytönrajoite

MELUALUE (55 dBA, päivä)

Alueelle ei tule sijoittaa uusia asuntoja tai muuta melulle herkkää toimintaa.

Kantatien varteen suunnittelualueen länsiosaan on osoitettu 55 dB:n melualue, alueelle jonne ei ole tarkoitus laatia asemakaavaa. Rajausta on osoitettu ELY-keskukselta saadun teoreettisen melualueen mukaisesti. Alue missä rakentaminen tulee ratkaista asemakaavalla on osoitettu suojavirealuetta melualueen leveydeltä tai osoitettu rakentamisaluetta alhaisen nopuesrajoituksen alueilla. Jokatapauksessa melun huomioiminen tapahtuu asemakaavoituksen yhteydessä.

15.9.2020

5.3.10 Liikenne

RAUTATIELIIKENTEEEN ALUE.

YLEINEN PYSÄKÖINTIALUE.

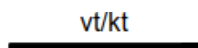

SATAMA/VENEVALKAMA-ALUE.

Rautatiealue on osoitettu olevan tilanteen mukaisesti. Vuokatin aseman yhteydessä on laaja raakapuuterminaali.

Asemakaavoissa yleistä pysäköintiä palvelevat alueet on osoitettu LP-merkinnällä.

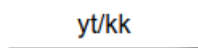
Asemakaavan LV-alueet on osoitettu kaavassa. Uusia alueita ei ole osoitettu.

VALTATIE/KANTATIE.

SEUTUTIE/PÄÄKATU.

YHDYSTIE/KOKOOJAKATU.

ERITASORISTEYS ILMAN LIITTYMÄÄ.

KEVYENLIIKENTEEEN ALIKULKUKÄYTÄVÄ.

UUSI KEVYENLIIKENTEEEN ALIKULKUKÄYTÄVÄ.

RATA.

UUDET TIET JA LINJAT.

OHJEELLINEN ULKOILUREITTI.

OHJEELLINEN UUSI ULKOILUREITTI.

KEVYEN LIIKENTEEEN REITTI.

UUSI KEVYEN LIIKENTEEEN REITTI.

KEVYEN LIIKENTEEEN YHTEYSTARVE.

OHJEELLINEN MOOTTORIKELKKAILUREITTI.

VENEVÄYLÄ.

YHTEYSTARPEEN PARANTAMINEN.

ULKOILUREITIN YHTEYSTARVE.

15.9.2020

Olemassa olevaan katuverkkoon ei olla esittämässä muutoksia. Kaavassa on osoitettu uusi katulinja Limakkolammen itäpuolelle, Haapalanlahdentien alkuosaan sekä Vuokatiopistotien alkuun. Jälkimäinen on asemakaavan mukainen linjaus. Yhteystarpeen parantaminen on tarpeen rinteiden ja urheiluopiston välillä. Pisterinniemen ja Kaarreniementien väliin on osoitettu yhteystarve.

Nuasjärven ja radan välissä on esitetty Jäätiörinteenpolun jatkamista Petäjärinteentielle asti. Toteutuessaan uusi yhteys mahdollistaa kahden tasoristeyksen poistamisen. Toteuttaminen tulee ajankohtaiseksi siinä vaiheessa, kun lomarakentaminen etenee alueelle.

Vuokatintielle ja Nurmeksentielle on osoitettu yhdet uudet liittymät, joista toinen on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

Olemassa olevat pääreitistöt on osoitettu kaavassa.

Kevyenliikenteen reittiä on esitetty jatkettavaksi Kajaanin suuntaan, Nurmestien varteen, Vuokatinhovintien, Varsitien varteen, Kaarreniementien ja Katinkullantien varsille.

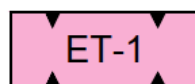
Uutta ulkoilureitin alikulkua on esitetty Jäätiönlammen eteläpuolelle sekä Hyvölänkylän kohdalle radan ja maantien alitukseen. Muina uusina alikulkuina on osoitettu radan alitus Särkisen kohdalla. Hirviniemen pohjoisrannalla vanhalla ratapohjalla kulkeva ulkoilureitti on tarkoitus jatkaa itään päin sekä yhdistää radanvartta olemassa oleviin reitteihin. Korvaava ulkoilureitti on osoitettu Vuokatinvaarantieltä lounaaseen Vuokatin tien suuntaisesti ja edelleen pohjoiseen Alapellontien suuntaisesti yhdistyen vanhaan reittiin Emäntäkoulun eteläpuolelle. Reitti korvaa uuden kilpailukeskuksen alle jäävän reitin.

Kattikeskuksen ja Katinkullan välistä olevaa ulkoilu/kevyenliikenteen reittiä on tarkoitus parantaa ja mahdollisesti toteuttaa alueelle sekä kevyenliikenteen reitti, että latu vierekkäin.

Kaarreniemen pohjoiskärjen ja olevan reitistön välille on osoitettu ulkoilureitin yhteystarvemerkinä. Reitintä paikka tarkentuu yksityiskohtaisemman kaavoituksen yhteydessä.

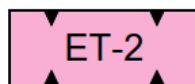
Uusi ohjeellinen moottorikelkkareitti on osoitettu kantatien eteläpuolelle Hyvölänkylän ja Ilkantien väliin sekä Vuokatin vaaran itäpuolelle radan viereen.

5.3.11 Muut merkinnät

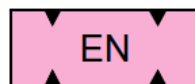
YHDYSKUNTA-TEKNISEN HUOLLON ALUE.

Alueelle saa sijoittaa vedenottamon ja sitä palvelevia toimitiloja.

YHDYSKUNTA-TEKNISEN HUOLLON ALUE.

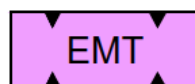
Alueelle saa sijoittaa jätevedenpuhdistamon ja sitä palvelevia toimitiloja.

ENERGIAHUOLLON ALUE.

SUOJAVIHERALUE.

Mastoalue.

15.9.2020

Jätevedenpuhdistamo on osoitettu ET-2-alueeksi ja vedenottamot ET-1-alueiksi. Kankaan monttuun on osoitettu myös ET-alue vedenottamoa varten.

Vuokatin lämpövoimala sekä kaava-alueella oleva muutosasema on osoitettu EN-alueiksi. Alueella olevat 110 kV ilmajohtot on osoitettu.

Suojaviheralueita on osoitettu radan ja maanteiden varten.

Vuokatin vaaralla oleva masto-alue on osoitettu kiinteistörajan mukaisesti EMT-alueeksi.

5.3.12 Yleismääräykset

Tämä yleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n mukaisena oikeusvaikutteisena yleiskaavana, jota voidaan käyttää ranta-alueen rakennusluvan myöntämisen perusteena RA-1 -alueella. Muilta osin ranta-alueelle jää voimaan MRL 72 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Hirvenniemen ja Nurmestien välisen alueen tilaa vaativan vähittäiskaupan suuryksiköiden tai myymäläkeskittymän yhteenlaskettava kerrosala saa olla enintään 25 000 k-m².

Jätevedet on käsiteltävä vesihuoltolain, ympäristönsuojelulain, talousjätevesiasetuksen ja Sotkamon kunnan määräysten ja ohjeiden mukaisesti.

Nuasjärven rantavyöhykkeelle rakennettaessa tulvavahingoille alttiiden rakennosien tulee olla korkeustason N2000 +139,61 (N60 +139,31) yläpuolella. Muilla vesistöillä alimman lattiatason oltava vähintään 1 metrin ylempänä kerran 100 vuodessa toistuva ylintä tulvakorkeutta (1/100+1m).

VL-, VR-, VU-, VU-1-, VU-2- ja VU-3- alueille saa rakentaa toiminnan kannalta välttämättömän tiestön sekä yhdyskuntateknisen huollon vaatimat verkostot, laitteet ja varusteet huomioiden kuitenkin alueiden luonne ja niiden maisema- ja luontoarvojen rakentamiselle asettamat vaatimukset. Alueille saa rakentaa toiminnan ja yleisen virkistyskäytön kannalta tarpeellisia latu- ja ulkoilureittejä, kevytrakenteisia taukopaikkoja, keitto- ja sadekatoksia ja muita vastaavia rakennelmia ja laitteita.

VL-, VR-, VU-, VU-1-, VU-2- ja VU-3- alueilla maisemaa muuttava toimenpide edellyttää maisematyöluvan. Metsäkäsittelyä koskevan maisematyöluvan tarvitsee vain päätehakkuuta varten VL-, VR-, VU-, VU-2- ja VU-3- alueilla.

5.4 Kaavan suhde tavoitteisiin ja suunnitelmiin

5.4.1 Suhde yleiskaavan sisältövaatimuksiin

Yleiskaavan sisältövaatimus MRL 39 §:

Yleiskaavaa laadittaessa on maakuntakaava otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään.

Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

1. yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys
2. olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö
3. asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus
4. mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestävällä tavalla
5. mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön
6. kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset
7. ympäristöhaittojen vähentäminen
8. rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä
9. virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

Edellä 2 momentissa tarkoitettut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät. Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

Yleiskaavassa on otettu huomioon MRL 39 § mukaiset sisältövaatimukset seuraavasti:

15.9.2020

- Kaavassa osoitettava uusi rakenne on osoitettu pääsääntöisesti olevan rakennetun ympäristön yhteyteen tai läheisyyteen sekä olemassa olevien ja tulevien liikenneväylien rajaamalle alueelle.
- Vuokatin aluetta kehitetään edelleen sekä asumisen, että matkailun keskuksena jo olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta hyödyntäen. Kaavassa on osoitettu muutama uusi tielinja.
- Palvelujen saatavuus alueella lisääntyy sekä monipuolistuu. Alueen luonteen huomioiden syntyvä palvelurakenne on pääasiassa matkailua ja asumista tukevaa toimintaa. Koko alue kytketään yhdyskuntatekniikan piiriin, joten vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukainen rakentaminen toteutuu.
- Luonto, maisema ja kulttuuriympäristöt on huomioitu kaavassa sekä päämaankäyttömerkinnöin että informatiivisin merkinnöin. Merkintöjen määräykset tukevat ko. arvojen säilymistä riittävässä määrin.
- Alueella olevat kulttuurihistoriallisesti arvokkaat alueet on merkitty kohdekohtaisesti kaavakartalle. Merkintöjen määräykset tukevat ko. arvojen säilymistä riittävässä määrin.
- Alueelle on osoitettu laaja yhtenäinen virkistysalueiden verkosto.

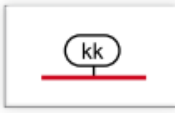
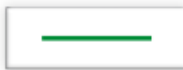
5.4.2 Suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin (VAT)

VAT	Yleiskaavaratkaisussa huomioitu seuraavasti
Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikuminen	Alueen toteuttaminen luo paljon uutta rakennetta, mutta sen sijoittuminen olemassa olevan rakenteen välittömään läheisyyteen sekä olemassa olevien verkostojen hyväksikäyttö toteuttavat tätä tavoitetta. Matkailualueen kehittyminen luo ylimaakunnallista toimintaa mm. elinkeinoharjoittajien osalta sekä edesauttaa alueen aseman kehittymistä kansainvälisesti tarkasteltuna.
Tehokas liikennejärjestelmä	Kaikki uusi rakentaminen on sijoitettu siten, että voidaan hyväksikäyttää olevia liikennejärjestelmiä sekä kehittää niitä taloudellisesti.
Terveellinen ja turvallinen elinympäristö	Rakentaminen on osoitettu niin, että ne eivät sijoitu tulvalle herkille alueille. Uutta asutusta ei ole osoitettu alueille jossa on vaaraa melusta tai tärinästä tai ne on huomioitu kaavamääräyksissä.
Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luon-	Valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot on otettu huomioon kaavaratkaisussa. Arvojen säilymiseksi on annettu suojelua merkintöjä ja mää-

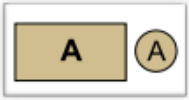
15.9.2020

nonvarat	räyksiä sekä hoitosuosituksia. Luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaimmat alueet on jätetty rakentamisen ulkopuolelle ja osoitettu omilla merkinnoilla. Kaavassa on jätetty laajat alueet virkistyskäyttöön ja turvattu sekä viheralueverkoston jatkuvuus.
Uusiutumiskykyinen energiahuolto	Suunnittelualueelle ei sijoitu merkittäviä energiahuollon verkostoja tai varauksia.

5.4.3 Suhde maakuntakaavaan

Maakuntakaava	Yleiskaava	Poikkeaman perustelu
 Kaupunkikehittämisen kohdealue	Aluetta kehitetään suunnittelumääräyksen mukaisesti valtakunnallisesti vetovoimaiseksi, yhdyskuntarakenteeltaan ja kaupunkikuvaltaan korkeatasoiseksi osaamisen, yritystoiminnan, kaupallisten palvelujen sekä matkailu- ja vapaa-aikapalvelujen alueeksi.	Ei poikkeamaa
 Matkailun vetovoima-alue	Alueesta kehitetään matkailu- ja virkistystoimintaa palveleva laaja kokonaisuus maakuntakaavan määräyksen mukaisesti.	Ei poikkeamaa
 Luontomatkailun kehittämisalue	Vuokatin vaaran eteläpuolinen alue on osoitettu maakuntakaavassa luontomatkailun kehittämisalueena. Alue on merkitty kaavassa luonnonsuojelualueeksi, retkeily- ja virkistysalueeksi sekä mastoalueeksi (olemassa oleva radio- ja tv-asema). Kaavan ratkaisut tukevat alueen kehittymistä luontomatkailun kohdealueena ja kaavan majoituskapasiteetin lisääminen mahdollistaa matkailijamäärien kasvun.	Ei poikkeamaa
 Maiseman vaalimisen kannalta valtakunnalli-	Vuokatin vaaran alue on merkitty maakuntakaavassa maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti arvokkaaksi alueeksi. Yleiskaavassa alue on pääsääntöisesti retkeily- ja ulkoilualueita, lähivirkistysaluetta sekä maa- ja metsätalousvaltais-	Maisemallisesti arvokas rakennusryhmä on osoitettu kyläalueeksi. Kaavassa on osoitettu uutta rakentamista myös vaaran lakialueelle olevan ja tulevien rinteiden lähei-

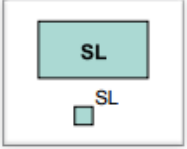
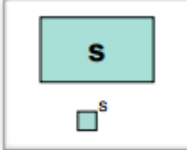
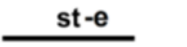
15.9.2020

sesti tai maakunnallisesti arvokas alue Suunnittelumääräys: Alueiden suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisema-alueiden kokonaisuudet ja ominaispiirteet sekä turvata merkittävien maisemallisten arvojen säilyminen.	ta aluetta. Alueelle on myös osoitettu kyläaluetta, pientalovaltaista asuntoaluetta (AP-1) sekä matkailupalveluiden aluetta (RM) Vuokatin vaaran alueelle. AP-1 ja RM alueet on merkitty myös voimassa oleviin yleiskaavoihin. Alueet tulee asemakaavoittaa, jolloin tarkemmassa suunnittelussa määrätään tarkemmin rakennusten soveltumisesta ympäröivään maisemaan.	syyteen. Jotta maisemallisesti arvokkaan alueen arvot voidaan säilyttää, tulee asemakaavassa varmistaa, että rakentaminen ei nouse puuston yläpuolelle ja että suojaavaa puustoa säilyy riittävästi. Osoitetut rinnealueet sijoittuvat maakuntakaavan virkistysalueelle, joka sallii virkistyskäytön kehittämisen sekä yleistä virkistyskäyttöä palvelevan rakentamisen. Emäntäkoulun alueella yleiskaava noudattaa asemakaavaa, jonka yhteydessä on arvioitu maisemalliset seikat.
 Valtakunnallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen kohde	Yleiskaavaan on merkitty kulttuurihistorialliset kohteet ja ne on suojeltu kaavamääräyksiin.	Ei poikkeamaa
 Maakunnallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen kohde	Yleiskaavaan on merkitty kulttuurihistorialliset kohteet ja ne on suojeltu kaavamääräyksiin.	Ei poikkeamaa
 Tärkeä pohjavesialue	Vedenhankinnalle tärkeät pohjavesialueet on merkitty yleiskaavaan ja ne on suojeltu kaavamääräyksiin.	Ei poikkeamaa
 Taajamatoimintojen alue	Yleiskaavassa on pääosa vakituisten asumisen mahdollistavista alueista osoitettu maakuntakaavassa määrätyle taa- jamatoimintojen alueelle. Uusia olennaisesti muuttuvia AP-1 alueita on osoitettu Mustolan alueelle Kainuuntien molemmiin puoliin olemassa olevan AP-1 alueen jatkoksi sekä Hakalan ja Jäätiökylän alueille. Nämä alueet liittyvät jo olemassa oleviin asuntoaluei-	Myös Kaarreniemeen on osoitettu uutta AP-1 sekä AP/RM aluetta maakuntakaavan valkoiselle alueelle, mutta taajamatoimintojen laajenemissuunta on osoitettu Kaarreniemeen. Alue sijaitsee noin kahden kilometrin päässä Vuokatin keskustan alueen palveluista. Alueen reunalle

15.9.2020

	siin ja edistävät yhdyskuntarakenteen eheyttämistä sekä taajaman ydinalueen kehittämistä toiminnalliseksi keskuksiksi.	tulee vesijohtoverkko ja muu infraverkosto. Alueella on jo jonkin verran varakituista asumista.
 Palvelujen alue	Maakuntakaavaan merkitty palvelujen alue on yleiskaavaan merkitty keskustatoimintojen alueeksi. Keskustatoimintojen aluetta on yleiskaavassa osoitettu myös Vuokatin asematien ja Pohjavaarantien kohdalle olevien palveluiden alueelle.	Ei poikkeamaa
 Virkistysalue	Maakuntakaavassa virkistysalueina osoitetut alueet on osoitettu myös yleiskaavassa urheilu-, virkistys- tai retkeilyalueina.	Rinnealueen alueen yhteyteen on osoitettu matkailua ja alueen toimintaa palvelevaa rakentamista.
 Matkailupalvelujen alue	Maakuntakaavassa matkailupalveluiden alueina osoitetuille alueille on yleiskaavassa osoitettu myöskin matkailupalveluiden aluetta (RM), asuntovaunualuetta (RV) tai loma-asuntoaluetta (RA). Hyvölänkylän itäpuolelle on osoitettu AP-1 alueiden ohella RM-aluetta maakuntakaavan valkoiselle alueelle. Alueella on voimassa oleva asemakaava.	Ei poikkeamaa
 Loma- ja matkailualue	Loma- ja matkailualue on maakuntakaavassa osoitettu Jäätiöjärven alueelle. Yleiskaavassa alue on osoitettu RM-alueena. RM-aluetta on osoitettu myös Nuasjärvelle Jäätiölahden rannalle maakuntakaavan valkoiselle alueelle.	Voimassa olevassa yleiskaavassa alueelle on merkitty omarantaista loma-asuntoaluetta. Alueen on kuitenkin katsottu olevan niin keskeisellä sijainnilla ja olemassa olevan infran piirissä, että alueelle olisi kannattavaa rakentaa matkailijoita palvelevia loma-asuntoja yksityisten lomajärjestöjen sijaan. Toteuttaminen jää maanomistajan omaan harkintaan.
 Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta	Yleiskaavassa alue on merkitty urheilu- ja virkistyspalvelujen alueena.	Ei poikkeamaa

15.9.2020

 Luonnonsuojelualue tai -kohde	Yleiskaavassa alue on merkitty luonnonsuojelualueena.	Ei poikkeamaa
 Suojelualue tai -kohde	Yleiskaavassa alue on merkitty suojelualueena.	Ei poikkeamaa
 Venesatama	Yleiskaavassa alue on merkitty satama/venevalkama-alueena.	Ei poikkeamaa
 Veneväylä	Yleiskaavaan on merkitty veneväylä.	Ei poikkeamaa
 Valtatie / kantatie	Yleiskaavaan on merkitty valtatie/kantatie	Ei poikkeamaa
 Elinkeinoelämän kannalta erityisen merkittävä seututie tai pääkatu	Yleiskaavaan on merkitty seututie/pääkatu	Ei poikkeamaa
 Yhdysrata / sivurata	Yleiskaavaan on merkitty yhdysrata/sivurata/kaupunkirata	Ei poikkeamaa
 Ulkoilureitti	Yleiskaavaan on merkitty ohjeellisia ulkoilureittejä	Ei poikkeamaa

15.9.2020

 Moottorikelkkailureitti	Yleiskaavaan on merkitty ohjeellinen moottorikelkkailureitti	Ei poikkeamaa
 Vähittäiskaupan suuryksikkö	Yleiskaavassa on osoitettu Kainuuntien ja Nurmeksentien risteykseen kaupallisten palveluiden alue, jolle saa sijoittaa merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön.	Ei poikkeamaa
 Maanliikenteen terminaalialue	Yleiskaavassa osoitettu rautatieliikenteen alueena.	Ei poikkeamaa
 Energiahuollon alue	Yleiskaavassa osoitettu energiahuollon alueena.	Ei poikkeamaa
 Ampumarata	Yleiskaavassa osoitettu urheilu- ja virkistyspalvelujen alueena.	Kyseessä ampumahiihtorata, joka sisältyy VU-merkintään.

6 YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET

Maankäyttö- ja rakennuslaissa on säädetty vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa. Kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin (MRL 9 §). MRA 1 §:ssä on määritelty tarkemmin, että vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus, aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset. Asetuksessa on lueteltu viisi kohtaa, joihin kohdistuvat vaikutukset tulee selvittää:

1. Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön.
2. Maa- ja kallioperään, ilmaan.
3. Kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen.
4. Yhdyskuntarakenteeseen ja -talouteen sekä liikenteeseen.
5. Maisemaan ja rakennettuun ympäristöön.

Lopullinen lista arvioitavista vaikutuskohteista täydentyy ja tarkentuu kaavaprosessin edetessä.

Kaavan vaikutuksia on arvioitu sen mukaisesti, että kaikki alueelle osoitetut uudet rakentamismahdollisuudet tulevat rakentumaan. Kaavaa laadittaessa on edelleen rakentamisen sijoittamisella pyritty minimoimaan haitallisia vaikutuksia luontoon, maisemaan, rakennettuun ympäristöön ja ihmisiin. Vaikutusten arvioinnissa eräänlaisena 0-vaihtoehtona voidaan pitää sitä, ettei kaavaa laadita ollenkaan.

Taulukkotarkastelussa on osa-alueittain arvioitu yleiskaavamuutoksen vaikutuksia. Tarkastelussa on käytetty seuraavaa arviointiluokitusta:

- 0** ei vaikutusta nykytilanteeseen
- +** paranee vähäisesti nykytilanteesta

15.9.2020

- ++ paranee nykytilanteesta
- +++ paranee merkittävästi nykytilanteesta
- huononee vähäisesti nykytilanteesta
- huononee nykytilanteesta
- huononee merkittävästi nykytilanteesta
- () suluissa oleva merkintä riippuu toteuttamisesta.

Osa-alue	Arvio	Perustelu
Ihmisten elinolot ja elinympäristö	+++	Osayleiskaava tukee Vuokatin sosiaalista ja kulttuurillista kestävyyttä. Osayleiskaava tukee yksityisten palveluiden säilymistä ja luo niille kehittämisedellytyksiä ja taloudellista kestävyyttä. Uudet ja olemassa olevat vakituiset asukkaat hyötyvät uusista vakituisista asukkaista ja loma-asukkaista työpaikkojen lisääntymisen sekä palveluiden säilymisen ja kehittämisen kannalta. Uusi kaupallisten palveluiden alue (KM-tv) mahdollistaa alueelle seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön sijoittamisen tilaa vaativaa kauppaa varten. Toteutuessaan alue sijaitsee lähellä olemassa olevaa asutusta hyvien kulkuyhteyksien varrella, jolloin asukkaiden palvelut monipuolistuvat. Toteutuessaan alue luo myös työpaikkoja. Osayleiskaavassa on varattu riittävästi erilaisia ja monipuolisia alueita matkailuelinkeinotoiminnan tarpeisiin olevan rakenteen sisällä ja välittömässä läheisyydessä. Matkailijoiden kannalta vakituisten ja loma-asukkaiden määrän kasvulla on suotuisia vaikutuksia alueen matkailupalveluiden volyymin kehittymiseen. Myös retkeily- ja virkistysmahdollisuudet säilyvät ennallaan tai kehittyvät entisestään, mikäli asukkaiden ja loma-asukkaiden määrä alueella kasvaa. Liikenteen ja radan melu sekä radan värinä vaikuttavat asumisviihtyisyyteen. Uusi rakentaminen on osoitettu maanteiden ja radan varrelle pääsääntöisesti asemakaavoitettaviksi alueiksi. Uusien alueiden toteuttaminen ei merkittävästi lisää liikennemääriä alueella. Melu- ja värinä voidaan huomioida asemakaavoituksen yhteydessä. Lämmittämisestä ja liikenteestä aiheutuvat päästöt eivät ole merkittäviä, eikä ne oleellisesti lisäännä. Kun huomioidaan autokannan muutos, todennäköisesti liikenteen päästöjen määrä kaavan tavoitevuonna on pienempi kuin nykyisin.

15.9.2020

Maa- ja kallioperä	++	Maa- ja kallioperään kohdistuvat vähäiset vaikutukset tulevat uuden rakentamisen seurauksena. Rakentamista ei ole ohjattu arvokkaille kallioalueille. Olemassa olevat pilaantuneen maan kohteet on selvitetty ja niiden pilaantuneisuus on selvitettävä asemakaavoitusvaiheessa. Vuokatintien ja Nurmestien risteyksessä oleva entinen maa-ainesten ottoalue on yleiskaavassa osoitettu urheilu- ja virkistyspalvelujen alueeksi. Näin ollen vaikutukset maa- ja kallioperään paranevat hieman nykytilanteesta.
Vesi, pohjavesi, ilmanlaatu ja pienilmasto	-	Vuokatin pohjavesialueelle on osoitettu uutta asuinrakentamista ja sekä kaupallisia palveluita. Uudet alueet sijoittuvat osin muodostumisalueen ulkopuolelle tai reuna-alueelle. Uusilla rakentamisalueilla ei ole suurta merkitystä pohjaveden muodostumiselle. Uudet tiiviit pinnat toki vähentävät vähän imeytymistä. Uudet toiminnot lisäävät riskiä pohjaveden pilaantumiselle, mutta kunnallistekniikan asianmukaisella suunnittelulla ja rakentamisella riskiä voidaan pienentää. Erityisen suurta huomiota suunnittelun ja toteutuksen osalta tulee kiinnittää Nurmeksentien ja Kainuuntien risteykseen osoitetulla KM-alueella sekä Pohjanvaarantien ja Vuokatin väliin osoitettuun AP/RM-alueeseen. Esim. pysäköintialueen hulevedet tulee ohjata pohjavesialueen ulkopuolelle. Uusi rakentaminen on suurelta osin pientalovaltaista, jossa hulevesien määrä on suhteellisen pieni. Erityisesti pienien vesistöjen ranta-alueelle rakentaessa tulee hulevesien käsittelyyn panostaa, jotta pienvedet eivät kuormittuisi. Asemakaavoituksen yhteydessä tulee varata hulevesien käsittelylle tarvittavat aluevaraukset. Kaavassa ei ole osoitettu sellaisia uusia toimintoja, joilla olisi suoraa vaikutusta alueen ilmanlaatuun. Uudet rakennuspaikat on sijoitettu mahdollisimman lähelle olevaa asutusta, jotta autoilu muodostuisi mahdollisimman vähäiseksi. Jonkin verran lisääntyvä autoilu kuitenkin huonontaa ilmanlaatua paikallisesti. Jäätiölahden rannalla läntisimmät RA-alueet on tässä osayleiskaavassa merkitty RM-alueiksi, jolloin alueille on mahdollista rakentaa matkailua palvelevia loma-asuntoja nykytilannetta enemmän maanomistajan niin halutessa. Nuasjärven koko ja rakennuspaikkojen määrä ja sijainti huomioon ottaen voidaan kuitenkin katsoa, ettei näillä ole merkitystä vesistöön. Kaarreniemen pientalovaltainen asuntoalue tai matkailupalvelujen alue tulee asemakaavoittaa, koska alueelle halutaan haja-asutusta tiiviimpää maankäyttöä, jolloin tarkemman suunnittelun avulla varmistetaan järkevä taajamarakenne

15.9.2020

		se, ettei vesistöön kohdistu kohtuutonta kuormitusta.
Ilmasto	(+/-)	Verrattuna nykytilanteeseen väestön ja matkailijoiden määrän kasvu on melko maltillista. Näin ollen myös autoilun määrän kasvu alueella on kohtalaisen pientä. Matkailijoiden määrän kasvu saattaa edesauttaa julkisen liikenteen kehittymistä alueen sisällä ja ympärillä, jolloin yksityisautoilun määrä voi jopa vähentyä.
Kasvi- ja eläinlajit, luonnon monimuotoisuus	0	Luonto- ja maisemaselvityksessä todettujen uhanalaisten tai harvinaisten lajien esiintymispaikoille, mahdollisten metsälakikohteiden tai paikallisesti arvokkaiden pienialaisen luontokohteiden alueille ei ole osoitettu uusia aluevarauksia. Suojeltuihin luontoarvoihin ei suunnitelmalla ole suoraa vaikutusta. Välilliset vaikutukset eivät ole merkittäviä.
Luonnonvarat	0	Alueen toteuttamisella ei ole tavanomaista rakentamista suurempaa vaikutuksia luonnonvaroihin.
Luonto ja luonnonympäristö	-	Kaava ei hävitä sellaisia tiedossa olevia luonnonympäristöjä, joilla olisi paikallista laajempaa arvoa. Uusi rakentaminen on pyritty ohjaamaan siten, että arvokkaat luontokohteet jäävät niiden ulkopuolelle. Asemakaavan ja rakennustöiden yhteydessä tulee etenkin Nuasjärven ranta-alueella ja Vuokatinvaaran rinteillä huomioida suunnittelussa yleiskaavassa osoitetut luontoarvot. Uudet rinteet ja osa rakentamisesta sijoittuvat siten, että joudutaan menemään luo-alueille. Toteutuksessa tulee pyrkiä siihen, että vaikutukset jäävät mahdollisimman vähäisiksi.
Alue- ja yhdyskuntarakenne	+++	Kaavan ratkaisut tiivistävät olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Alueella on olemassa oleva infraverkosto, jota uusilla asuin- ja loma-asuinalueilla tullaan hyödyntämään. Hirvenniemen ja Nurmestien risteyksen välinen alue (KM, P, TP-1) sekä Vuokatin keskustatoimintojen alue (C) ja Vuokatin liikekeskuksen alue (P) sijaitsevat kantatien 76 varressa ja tietä pitkin on sujuvat yhteydet autolla itään ja länteen. Myös muualta kunnasta alueiden saavutettavuus autolla on hyvä. Kantatietä 76 pitkin kulkee Kajaanin, Sotkamon ja Kuhmon välisiä linja-autovuoroja, joten alueet ovat teorias- sa saavutettavissa myös joukkoliikenteellä. Alueilla on hyvät edellytykset myös kävellen ja pyöräillen tehtäville asiointimatkoille lähiasutuksen ja kevyen liikenteen väyläverkon ansiosta. Vuokatin osayleiskaavassa osoitetut kaupan alueet tarjoavat vähittäiskaupalle kilpailukyysisiä sijaintipaikkoja, turvaavat olemassa olevan kaupan toiminta- ja kehitysedellytykset ja mahdollistavat uusien kaupan yksiköiden sijoittumisen erityisesti Kainuuntien ja Nurmestien risteykseen osoitetulla

15.9.2020

		uudella kaupallisten palvelujen alueella, mikä luo edellytyksiä toimivalle kilpailulle. Uusi tilaa vaativan kaupan seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan suuryksikön sijainti palvelee sekä Vuokatin alueen asukkaita ja matkailijoita, että muualla Sotkamossa asuvia. Alue sijoittuu hyvien liikenneyhteyksien varrelle jo olemassa olevien Hirvenniemen palveluiden läheisyyteen yhdistäen näin Sotkamon keskustan ja Vuokatin toisiinsa. Aluetta kehitetään keskustaan soveltumattoman kaupan alueena niin, että se kilpailee mahdollisimman vähän Sotkamon keskustan kaupan kanssa. Toimijasta riippuen uusi kaupan alue saattaa vähentää sotkamolaisten tarvetta liikkua oman kunnan ulkopuolelle suuriin kasvukeskuksiin tekemään ostoksia.
Yhdyskunta- ja energiatalous	++	Kunnalle syntyy kuluja liikennetarkaisujen toteuttamisesta sekä muista kunnallisteknisistä rakenteista. Vaikka asuinalueet ja loma-asuinalueet voidaan liittää olemassa oleviin verkostoihin, tulee kuluja kuitenkin alueiden sisäisen verkoston rakentamisesta. Tuloja kaupungille syntyy tontinluovutuksista ja liittymismaksuista sekä verotulojen kasvusta. Alueen toteuttamisella ja toiminnalla on myös työllistävää vaikutusta. Lisäksi uudet asukkaat käyttävät kunnan palveluja ja tuovat siten toimeentuloa ja työtä kuntaan. Matkailun kasvu tuo sekä välillisiä että välittömiä tuloja alueelle. Välitön matkailutulo voidaan määritellä matkailijoiden alueella käyttämäksi rahamääräksi. Välilliset tulovaikutukset syntyvät, kun välitöntä matkailutuloa saavat yritykset tekevät ostoja alueen muilta yrityksiltä tuottaakseen matkailijoiden kysymiä tavaroita ja palveluja. Näin matkailun taloudelliset vaikutukset ohjautuvat myös sellaisille toimialoille, jotka eivät ole välittömästi yhteydessä matkailuun (esimerkiksi elintarviketeollisuus). Energiatalouden osalta kaavaratkaisu tukeutuu olevaan yhdyskuntarakenteeseen ja energiahuollon verkostoihin. Kaavassa ei ole erityisiä varauksia uudistuvien energialähteiden käytön edistämiseksi.
Liikenne ja liikkuminen	+++	Liikenne tukeutuu pääsääntöisesti olemassa oleviin verkostoihin. Muutamia uusia tieyhteyksiä ja erityisesti kevyenliikenteen yhteyksiä on suunniteltu sujuvoittamaan liikkumista alueella. Olemassa olevia liittymiä parannetaan sujuvammiksi ja turvallisemmiksi. Samoin kevyenliikenteen turvallisuuteen ja saavutettavuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota suunnitelmissa. Myös julkisen liikenteen pysäkkien saavutettavuutta on parannettu suunnitelmissa.

15.9.2020

Kaupunkikuva ja maisema	(0)	Vesistöjen rannoille sijoittuvat uudet AP-1 alueet sijoittuvat osittain alueille, jotka ovat maisemasuunnitelman mukaan suositeltavaa pitää pääosin avoimena ja suunnata rakentaminen alueen reunoille tai olevan rakentamisen yhteyteen. Rakennusten tarkempi sijoittelu ratkaistaan asemakaavoituksella. Kaavan toteuttaminen Vuokatin vaaralle menevän tien molemmin puolin muuttaa lähimaisemaa. Muutos voimassa olevaan kaavan on suurin lähellä vaaran lakea, jonne on osoitettu uutta P-1-aluetta palvelemaan laajempaa yleistä etua, kuten matkailijoita ja vaeltajia, eikä pelkästään majoitusrakentamista. Alempana olevan RM-alueen ovat voimassa olevassa kaavassa RM-aluetta tai selvitysalueita. Alue on maston ja laskettelurinteiden sekä Vaarantien johdosta osin jo rakennettua aluetta. Rakennettu alue tulee laajenemaan ja siten muuttamaan maisemaa. Yksityiskohtaisen suunnittelun yhteydessä tulee huolehtia siitä, että alueelle jää riittävästi suojaavaa puustoa, jotta kaukomaisemassa ei tapahdu oleellista muutosta. Muutoinkin rakentamisen tulee olla matalaa, jotta se jää puuston suojaan eikä nouse vaaran siluetin yläpuolelle. Lisäksi suuria leikkauksia ja penger-ryksiä tulee välttää. Uudet rinteet laajentavat Vuokatin vaaran pohjoisosan avoimia alueita. Peitteinen metsäinen maisemakuva tulee supistumaan. Maisemamuutos ei ole kokonaisuus huomioi-den kovin merkittävä. Kaukomaisemassa muutos näkyy eteenkin Naapurivaaralle. Uudet rinteet tulevat näkymään selviten avoimille alueille vaaran luoteispuolella. Muutos tulee näkymään myös kantatielle sekä Jäätiönlahden pohjois- ja länsirannalle, Nuasjärvelle sekä golfkentille. Yhteisiin Hyvölänkylän ja Haapalahden arvokkaisiin rantavil-jelymaisemiin kaavalla ei ole osoitettu muutosta aiemmin jo hyväksytyihin kaavoihin verrattuna. Vaara-alueelle tyypillisiä pienialaisia yksittäisasutusta ei suunnittelualueella ole. Negatiiviset maisemavaikutukset voidaan minimoida korkeatasoisella ja laadukkaalla suunnittelulla sekä huomioimalla ja käyttämällä hyväksi olemassa olevaa luontoa ja puustoa sekä maisemoimalla (nurmettamalla) rinnepohjat. Yleismääräys edellyttää maisematyöluvan hakemista kaikkiin maisemaa muuttaviin toimenpiteisiin sekä uusien rinne-alueiden toteuttamista asemakaavan perusteella. Kaikki uusi toimita sijoittuu jo ennestään voimakkaasti muuttuneeseen maisemaan vaarajakson pohjoispäähän. Kaavaratkaisulla on pystytty turvaaminen vaarajaksolle tyypilliset maisemallisen arvot.
Kulttuuriperintö ja	(-)	Muinaisinventoinnin tulokset on otettu huomioon kaavassa rajaamalla tuleva rakentaminen pääosin muinaismuistokoh-

15.9.2020

rakennettu ympäristö		teiden ulkopuolelle. Rakennusten sijoittelun tarkemmassa suunnittelussa tutkitaan kohteen tarkka sijainti ja laajuus, jolloin se pystytään säästämään, vaikka ympärille tulisikin uutta rakentamista. Kaavakartalla on osoitettu ja määräyksin suojeltu rakennetun kulttuuriympäristön kohteet, jotka ovat edelleen säilyttäneet arvonsa.
----------------------	--	--

7 TOTEUTTAMINEN

7.1 Osayleiskaavan oikeusvaikutukset

Kaava on oikeusvaikutteinen osayleiskaava. Maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:ssä määrätään yleiskaavan oikeusvaikutuksista muuhun suunnitteluun ja viranomaistoimintaan.

7.1.1 Suunnittelun ohjausvaikutus

Hyväksytty yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi (MRL 42.1 §).

7.1.2 Maakuntakaavan/ seutukaavan ohjausvaikutus

Maakuntakaava ei ole mm. oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella voimassa muutoin kuin yleiskaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta (MRL 32.3 §).

7.1.3 Vaikutus viranomaisiin

Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista (MRL 42.2 §). Säännös koskee niin kunnan, maakuntaliittojen kuin valtion viranomaisia.

7.1.4 Rakennusjärjestys

Rakennusjärjestyksessä olevia määräyksiä ei sovelleta, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa on asiasta toisin määrätty (MRL 14.4 §).

7.1.5 Yleiskaavan ja muun lainsäädännön mukaisen päätöksenteon suhde

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset suunnitelmat on otettava huomioon suunniteltaessa ja päätettäessä muun lainsäädännön nojalla ympäristön käytön järjestämisestä siten kuin erityislaeissa säädetään. Muussa lainsäädännössä on vastaavasti säännöksiä, jotka yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon. Tässä suhteessa keskeisimpiä lakeja ovat ympäristönsuojelulaki, rakennussuojelulaki, tielait, metsälaki, maa aineslaki, kaivoslaki ja jätelaki.

7.2 Rakentaminen osayleiskaava-alueella

Rakentaminen alueella tapahtuu olemassa olevan ranta-asemakaavan tai laadittavien uusien asemakaavojen perusteella.

15.9.2020

8 SUUNNITTELUVAIHEET

Suunnitteluprosessin vaiheet:

- Kunta teki päätöksen kaavan laatimisesta 12.3.2013.
- Sotkamo-Vuokatti Masterplan 2030 hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 15.12.2015.
- Kunta valitsi kaavaa laativaksi konsultiksi FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:n 24.2.2016.
- Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 6.4.2016.
- Kaava kuulutettiin vireille 13.5.2016.
- Kaavaan liittyvät selvitykset laadittiin vuoden 2016 aikana.
- Alustava kaavaluonnos valmistui helmikuussa 2017.
- Luonnosvaiheen työneuvottelu pidettiin 2.3.2017. Muistio on kaavaselostuksen liitteenä.
- Lopullinen kaavaluonnos valmistui marraskuussa 2017 samanaikaisesti liikennejärjestelmäsuunnitelman kanssa.
- Kaavaluonnos oli nähtävillä 4.12.2017 – 10.1.2018 välisen ajan.
- Infotilaisuus pidettiin 11.12.2017.
- Kaavaluonnoksesta saatiin lausunnot Kainuun liitolta, Liikennevirastolta, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta, Kainuun ELY-keskukselta, Loiste Sähköverkko Oy:ltä ja Kainuun museolta.
- Luonnoksesta saatiin 20 erillistä huomautusta.
- Työneuvottelu pidettiin 30.5.2018.
- Saadun palautteen ja neuvottelujen perusteella kaavaluonnokseen tehtiin mm. seuraavia muutoksia:
 - Kaavaselostusta on tarkennettu maakuntakaavan tilanteen sekä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden osalta.
 - Jäätiönrinteenpolkua on jatkettu radan ja Nuasjärven välissä länteen Petäjäniementiehen asti.
 - Laajennettu rakentamista ns. keskuspuiston reuna-alueille.
 - Rata-aluetta on laajennettu Vuokatin aseman terninaalin alueella.
 - Tarkennettu ja korjattu liikenteeseen liittyviä kaavamerkintöjä ja -määräyksiä.
 - Supistettu Vuokatinvaaran lakialueen maankäyttöä.
 - Täydennetty VU-2 alueen määräystä.
 - Lisätty yksi PIMA-kohde.
 - Tarkennettu määräyksiä asemakaavoitettavaksi tarkoitettusta alueesta.
 - Lisätty maakunnallisesti arvokkaiden rakennuskohteille (voimassa olevan maakuntakaavan) oma SR-merkintä.
 - Korjattu ja lisätty SM-kohteiden merkintöjä sekä SM-kohteen kaavamääräystä.
 - Golfen harjoituskentän alue on muutettu VU-alueeksi ja RM-aluetta osoitettu harjoituslyöntipaikan alueelle.
 - Kaarreniemen alueelle on laajennettu VU-2-aluetta.
 - Muutamia pieniä aluerajaus muutoksia.
 - Osoitettu yksi oleva asuinrakennus.
 - Muutettu AP-alue RA-1/2 alueeksi.
 - Kaavaselostusta on korjattu ja täydennetty.
- Kaavaehdotus valmistui huhtikuussa 2018.
- Kaavaehdotus oli nähtävillä 26.11.2018–4.1.2019

- Kaavaehdotuksesta saatiin lausunnot Kainuun liitolta, Väylävirastolta, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta, Kainuun ELY-keskukselta, Loiste Sähköverkko Oy:ltä, Museovirastolta, Kainuun museolta ja Kainuun sote, ympäristöterveyden huolto.
- Kaavaehdotuksesta saatiin 19 muistutusta.

15.9.2020

- Työneuvottelut pidetty Kainuun ELY-keskuksessa 18.2.2019 ja 2.10.2019.
- Saadun palautteen ja neuvottelujen perusteella kaavaehdotukseen tehtiin mm. seuraavia muutoksia:
 - Vuokatinvaaran lakialue, Keima ja sen ympäristön merkintä on muutettu SL-alueesta S-1-alueeksi.
 - Muutettu yleiskaavaa siten, että länsirinteiden alueelle tulee laatia asemakaava ennen rinteiden toteuttamista.
 - Muutettu toinenkin rinteiden välissä oleva RM-alue ohjeelliselle merkinnälle siten, että pääsääntöinen käyttötarkoitus on VU.
 - Muutettu AP-alueen rajausta Kankaalan alueella siten, että alueen raja on siirretty noin 50 m kauemmas ET-alueesta pohjavesien suojelun parantamiseksi.
 - Katinkullan läheisyydessä kenttäaluetta ja matkailupalveluiden alueiden rajauksia on muutettu.
 - Reitistöihin on tehty korjauksia ja tarkennuksia.
 - AP/RM-alueen rajausta on tarkennettu ns. keskuspuiston alueella ja Kaarreniemessä on muutettu AP-1-alue AP/RM-alueeksi.
 - Yleismääräyksiä on muutettu.
 - KM-tv alueen määräystä on muutettu.
 - MT-alue poistettu Emäntäkoulun läheisyydestä.
 - Vedenottamoille ja jätevedenpuhdistamolle on osoitettu omat kaavamerkinnot.
 - KaavaseloStusta on täydennetty ja korjattu mm. valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden, kulttuurihistorian ja Matti-kohteiden tietojen osalta.

Alustava kaavaehdotus II valmistui huhtikuun alussa 2019. Kaavaprosessi odotti kunnan päätöstä uuden koulun sijoittumisesta, minkä johdosta lopullinen kaavaehdotus II valmistui loppuvuodesta 2019. Kaavaehdotus laitettiin uudelleen nähtäville, koska siihen on tehty niin merkittäviä muutoksia, että niistä pitää kuulla osallisia.

Kaavaehdotus II nähtävillä 30.1. - 2.3.2020.

Kaavaehdotuksesta II saatiin lausunnot Kainuun ja Pohjoispohjanmaan ELY-keskuksilta, Kainuun liitolta, Kainuun museolta, Kainuun soten ympäristöterveydenhuollolta ja Kaajeve Oy:ltä. Kaavaehdotuksesta saatiin yhteensä 13 muistutusta.

Lausuntojen ja muistutusten perusteella on tehty mm. seuraavia muutoksia kaavaehdotukseen II:

- SM-kohteiden merkintöjä on tarkennettu
- Hiekkahovi on merkitty SR-1 kohteeksi
- Täiniemen RM-aluetta on laajennettu
- Kuikkalammen pohjoispuoleinen RM-alue on muutettu AP/RM-alueeksi
- Särkisen ja Vuokatinvaaran välissä olevien reittien sijaintia on muutettu.
- Vuokatinvaarantien lounaispuolelle on osoitettu uusi ulkoilureitti korvaamaan uuden kilpailukeskuksen alle menevän reitin.
- Kankaan alueen eteläpuoleinen MU-alue on muutettu M-alueeksi.
- KaavaseloStusta on tarkennettu ja täydennetty.

15.9.2020

Merkittävimpien muutosten osalta maanomistajia ja naapureita on kuultu erillisellä kirjellä kesän ja syksyn aikana. Kuulemisessa saatiin kaksi muistutusta. Muistutusten perusteella ei ole, tehty muutoksia täydennettyyn kaavaehdotukseen.

FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy

Kuopiossa 15.9.2020

Timo Leskinen
aluepäällikkö, DI

Sotkamon kunnanvaltuusto on kokouksessaan 26.10.2020 §40 hyväksynyt osa-alueen 1 ja samalla palauttanut osa-alue 2 jatkovalmisteluun (kts. kansilehti).

Kaavaselostusta ei ole muokattu päätöksen johdosta.

Kuopiossa 27.10.2020

Timo Leskinen
aluepäällikkö, DI